ROMANUL LUI ALEXANDRU Stawisky ŞI AL MISTERIOASEI SALE SOŢII

DE: JOSEPH KESSEL

Frumoasa Arlette Stawisky care a obţinut câteva premii la concursurile de eleganţă a fost arestată. Celebrul romancier Joseph Kessel a cunoscut şi a frecventat multă vreme menajul Stawisky studiindu-l în vederea unui roman pe care intenţiona să-l scrie. Care este secretul enigmaticei Arlette Stawisky, despre care preşedintele consiliului de miniştri din Belgia, care a avut prudenţa să nu facă afaceri cu soţul ei a exlamat: „Am văzut-o pe Doamna Stawisky, o minune de frumuseţe şi distincţie".

Joseph Kessel a scris special pentru „Realitatea Ilustrată" romanul pe care îl publicăm în foileton.

PUŢIN timp după aceea, la începutul verii 1932, l'am invitat pe Alexandru să petrecem împreună o seară la Poisson d'Or. Şi-a ales numai decât ziua, căci trebuia să se întoarcă lângă ai săi şi vroia, spunea el, să profite de starea lui de burlac. Când soţia lui era la Paris, ei mâncau totdeauna împreună şi îndeobşte singuri, bine înţeles atâta cât le permiteau obligaţiunile. Afară de aceasta, aveau obiceiul să se culce devreme.

Spre deosebire de alţi bărbaţi, Alexandru nu se văita de această acaparare. Dimpotrivă, o afirma cu tandreţea, discreţiunea şi vigoarea sobră a unei emoţiuni adevărate. Acesta este singurul sentiment profund şi bogat de frumoasă substanţă pe care l'am surprins la el.

In timpul anchetei, la Chamonix

— O văd atât de puţin pe soţia mea, spunea el, nu pentru a se scuza de dragostea lui, ci ca şi cum fiecare ar trebui să-i înţeleagă această necesitate imperioasă şi dulce.

In noaptea aceasta îmi părea cuprins de o fericire tinerească, reînoită, plină de speranţă. Ca şi cum ar fi început o viaţă nouă. Nu avea râsul acela fals, autoritatea cinică pe care i le cunoscusem, nici privirea aceea teribil de atentă din ultimele săptămâni.

Dacă strania anchetă care se duce acum în legătură cu întreprinderile lui Alexandru, anchetă plină de lipsuri, de lacune voite, de ezitări şi de contradicţii, de documente dispărute, dacă această anchetă va reuşi totuş într'o bună zi să stabilească tabloul complet al unei activităţi misterioase, aş putea racorda fără îndoială la lucruri precise această impresie de înviere pe care mi-o dădea atunci Alexandru.

Simţia el pământul mai sigur sub paşii care continuau să meargă în virtutea „libertăţii sale provizorii"? Căpătase el certitudinea că această libertate va fi definitivă? Timpul uzase suficient amintirile de închisoare şi mizerie, pentru ca el să nu mai fie apăsat de trecut? Incepuse el să creadă în impunitate şi în acelaş timp în cucerirea unui loc invidiat şi strălucitor pentru el şi soţia lui, într'o societate unde întrevedea numai bani şi acţiuni interzise?

Cred că acest din urmă sentiment îl domina mai cu deosebire pe Alexandru. Banul uşor — îl obţinuse de mult prin mijloacele cele mai diferite. Fastul banal şi superficial al marilor hoteluri, al restaurantelor luxoase, al cazinourilor, al femeilor — îl cunoştea sub toate aspectele. A trăit, a trăit din plin, dar mereu nesigur, suspect, în „Palace" că şi în alcov. Ceeace nu cunoştea încă în epoca la care l-am întâlnit — lucru cu care începea să se delecteze acum — era luxul relaţiunilor alese, parada onestităţii, nevoia de a merge pe un plan superior, de a-şi construi un cadru solid, un nou univers.

Sunt sigur că, iluzionist pentru el însuş ca şi pentru ceilalţi, ferm convins de geniul şi de steaua sa, scuzând mijloacele sale frauduloase prin marea lui ambiţie, sigur că într'o bună zi va scăpa de jugul trucurilor sale, pe scurt, jucător sincer şi trişeur în acelaş timp, Alexandru îşi făurise din onorabilitate un ideal. Şi dacă s'a sinucis, fără îndoială că una din cauzele esenţiale ale gestului său a fost prăbuşirea iremidiabilă a acestui ideal.

Orice ar fi fost, Alexandru părea în luna de miere cu existenţa, în seara în care ne-am întâlnit la Poisson d'Or. In timp ce mergeam cu maşina în spre Montparnasse, îmi expuse proecte de instalare.

Judecătorul de instrucţie şi anchetatorii, părăsind casa în care s'a sinucis Stawisky.

Decisese să numai locuiască în „banlieu" căci afacerile sale luaseră, pretindea el, o turnură prea vie, prea favorabilă şi prea presantă. Nu mai putea fără a periclita afacerea sa, să locuească atât de departe. Dar cum doria ca şi copiii săi să aibă aer, îi trebuia un hotel particular. Ezita între o clinică veche, rue Alfred Dehodencq în apropiere de Bois şi o casă cu o grădină imensă în rue de Berry.

— Mi se cere atât pentru una cât şi pentru cealaltă 2 milioane cu toate că este vorba de bani ghiaţă, este o ocazie.

Imi amintesc că admiram resursele şi elanul acestui om care vorbia astfel în plină criză. Cu toate că nu mă pricep prea bine la marile învârteli financiare — fie ele normale sau criminale — am încercat să mă clarific puţin asupra afacerilor sale. O imensitate de explicaţiuni urmă imediat.

— Marile lucrări publice... singurul mod de a salva lumea... ca sierie internaţională... scont... şomaj... transferare de datorii... nu reuşiam măcar să urmăresc frazele, dar vocea şi expresiunea lui Alexandru mă frapară. O veritabilă pasiune părea să-l susţină. Domina oamenii de stat, marii financiari, stabilimentele de credit capitaliştii.

— Dacă aş fi ascultat, ar fi cu toţii salvaţi, spuse el în sfârşit. Era vizibil că nu încerca să mă câştige pentru teoriile sale. Işi dădea perfect seama că eram surd şi închis limbajului său. Vorbia mai mult pentru el însuş decât pentru mine. E posibil ca el să fi încercat să elimine falsificările şi să se stăpânească. Părea însă că Alexandru ceda mai mult unei manii, unei vechi şi puternice obsesiuni. El continua însă cu tărie pe când scoboram treptele care duceau în încăperea ţiganilor. Am spus că aveam plăcerea să-l tratez pe Alexandru în seara aceasta. Am făcut totul pentru ca să fim cât mai bine serviţi. Ţiganii mă cunoşteau bine şi simţiră că făceam apel la demonul lor. Contactul nervos se stabili imediat între masa noastră şi ghitare, glasuri, priviri arzătoare. Ceeace numiam „diavolul", mânuitorul nebun al cântecului, ghitaristul de la crucea Sfântului Gheorghe, frumoasa cântăreaţă cu glasul metalic, dansatoarele cu figuri arzătoare, — toate ne aparţineau cu melopeele şi imnurile lor barbare — cu strigătele lor. Priviam din când în când pe figura lui Alexandru reflexul acestei furii pentru a vedea reacţiunea. Am fost surprins de tensiunea sa. Trăsăturile, deobiceiu atât de amabile, gura prevenitoare, ochii grijulii de a place, erau în prada unei derute dureroase.

Inspectorii de poliţie Charpentier şi Le Galle, care l-au descoperit pe Stawisky, arătând cum au trebuit să spargă o fereastră pentru a pătrunde în casă.

Alexandru părea că aude un strigăt familiar. Şi această crispare pentru a înţelege cuvinte care ar fi trebuit să fie pentru el sunete neînţelese...

— S'ar spune că înţelegeţi cuvintele observai eu.

— Ce idee, spuse el. Râsul său răsună la timp. Cântecele fură reluate. Alexandru părea fericit. Imi ceru permisiunea să mă tutuească. Am băut conform obiceiului. Nu am reuşit să-l fac să accepte în cursul unei nopţi întregi decât un singur pahar de şampanie.

La sfârşitul lui Iulie şi începutul lui August mă găsiam în Germania. Von Papen guverna de vremea aceea dar Hitler se impunea din ce în ce mai mult cu trupele lui de asalt. Dar faţă de starea de asediu şi înmormântările de la Konigsberg, atmosfera Parisului îmi părea divină.

Intre timp Alexandru care venia din sud îmi ceru să mă vadă.

— Am citit articolele tale despre Germania spuse el şi aceasta mi-a dat ideea să te angajez pentru un mare reportaj. Franţa va fi inundată de afişe.

— Care va fi ziarul?

— Iţi voiu spune aceasta mai târziu. Mă interesez cu toată seriozitatea de el şi mă gândesc să-l lansez în stil mare. Vei auzi vorbindu-se. Eşti doar d'ai noştri?

— Aceasta mi-e greu, răspunsei eu. Fără a avea contract nicăieri, sunt prietenii care au un drept de prioritate asupra mea.

Alexandru dădu aprobativ din cap şi spuse „înţeles". Apoi îmi dădu câteva detalii în legătură cu proectul său. Era vorba de un organ de tiraj restrâns.

— Este un ziar de stânga spuse el. Opiniile şi relaţiile mele mă îndreaptă în această direcţie. Nu sunt sectarian şi mi-ar place să intru în relaţii cu presa de dreapta.

M'am gândit în acel moment la Camille Aymard mai târziu director al ziarului la Liberté.

— Să-l invităm spuse Alexandru.

Nimic nu mi-era mai uşor. Il cunoşteam pe Aymard de mult. Aveam pentru el o afecţiune şi o gratitudine profundă. Mai este nevoie să spun că i le păstrez şi astăzi intacte? Când aveam 22 de ani şi când eram cu totul necunoscut o pierdere teribilă îmi zdruncină viaţa. Aymard care nu mă văzuse nici o dată află acest lucru de la un prieten comun. El mă chemă, mă rugă să plec în Irlanda pentru a uita de amărăciunea mea. O repet, eram un necunoscut pentru el caşi pentru cititorii lui. Era primul meu reportaj. Graţie lui am cunoscut Dublin şi Cork, lacurile nebuloase dela Erin şi tragediile dela Sinn Fein.

Când Aymard a avut Figaro-ul, m'a trimis în Rusia. Lui îi datoresc materialul primei mele cărţi. Ii datorez deasemeni o solicitudine delicată, de o calitate rară. Şi dacă din toate relaţiunile mele cu Alexandru păstrez un regret, acesta este că ele au servit printr'un ricoşeu neprevăzut şi nedrept să distrugă din calcul politic şi rancună personală un prieten care-mi este scump.

Intr'un salon la Larue am asistat la conversaţia superficială a acestor doi oameni, dintre care unul a avut un sfârşit sinistru şi misterios, în timp ce celalt luptă pentru libertatea sa.

Frazele erau atât de încâlcite, încât nu-mi pot aminti mai nimic din ceea ce s'a discutat. Nimic afară de o peroraţie remarcabilă a lui Alexandru.

Fiind pronunţat — nu ştiu cu ce prilej — numele lui Hayotte, Alexandru se întoarse către mine şi-mi spuse:

— Henry a mai reuşit o operaţie care mă costă trei sute de mii de franci: amanta unui băiat pe care îl cunoaşte amanetase la un Credit Municipal din Paris două coliere de perle. Amantul ei afirma că valorau opt sute de mii de franci, dar că pentru a le putea recăpăta mai uşor tânăra femeie s'ar fi mulţumit cu un împrumut de optzeci de mii de franci. Aflându-se la capătul resurselor, ea se hotărî să cedeze bonul Creditului Municipal pentru ju-

mătate din valoarea bijuteriilor. Hayotte negociă, obţinu o sută de mii de franci rabat, şi foarte glorios îmi propuse afacerea.

— Nu-mi plac aceste operaţiuni. Am ezitat, dar evaluarea şi directorul confirmară preţul colierelor. I-am dat încuviinţarea lui Hayotte. El cumpără bonul şi scoase perlele. Erau false. Lovitura fusese bine pusă la punct!

Alexandru râse în acelaş timp cu noi şi adăugă cu o degajare de mare personalitate:

— Este aproape o plăcere să fii păcălit de oameni atât de abili!

Mă întreb astăzi ce gândia de fapt în acele clipe despre această cădere marele acrobat al munţilor de pietate, Alexandru d'Orleans, Alexandru de Bayonne.

Humorul său era oare un omagiu sincer de cunoscător? Sau gratitudinea unui specialist inteligent care este totdeauna satisfăcut de a se instrui într'o artă dificilă? După această poveste spusă la sfârşitul mesei ne despărţirăm. Cine îmi putea prezice epilogul acestei întâlniri, unde jucam pentru Aymard rolul mesagerului orb al destinului?

Toamna 1932, într'o seară...

Foyerul Empire-ului era plin de mulţimea antractelor. O rumoare neclară plutia în atmosferă. Spectatorii vorbiau de interpretare, de decoruri, de muzică şi de costumele Katincei.

Nu-mi place acest gen de spectaçole la care mulţimea figuranţilor şi trupurile dansatoarelor înlocuesc puterea şi spiritul operelor. Ştiam însă că prietenii mei de la Poisson d'Or apar în fiecare seară şi vroiam să văd dacă arta lor depăşeşte limitele unei boîte nocturne. Au fost într'adevăr minunaţi. Dar reprezentaţia adevărată nu se desfăşura pentru mine pe scenă.

La bar l-am întâlnit pe Hayotte. Era aferat. Ochiul său rotund era plin de orgoliu şi de importanţă. „Ţi-am spus că voiu avea ţiganii la mine".

— La D-ta?

— Desigur. Nu cumva crezi că voiu lucra pentru alţii? Empire-ul este al nostru, al lui Alexandru şi al meu, şi mă voiu ocupa, iţi promit! Ai văzut ce montare am făcut? Acolo unde se cereau 30 de girls am întrebuinţat o sută. Şi peste tot la fel. Acesta e teatru!

Duba penitenciarului din Bayonne.

Il ascultam stupefiat, căci ceea ce spunea părea adevărat. Controlorii veniau să-i primească ordinele. Alerga în culise, revenind plin de siguranţă, de vanitate, de mulţumire. Fără îndoială, trăia cele mai frumoase ceasuri ale vieţii sale, acelea pe care şi le făurise de mult în imaginaţie.

Ca şi cum ar fi venit la lucru, Alexandru apăru. La acesta expresiunea aceloraşi sentimente era cu totul diferită.

— Katinca este un amuzament scump, îmi spuse el cu nonşalanţă. Vom pierde cu siguranţă parale, dar voiu putea acoperi diferenţa fără prea mare bătaie de cap. Un asemenea teatru face impresie. Şi apoi, artiştii trebue să trăiască.

In timp ce vorbia, mâinile sale frumoase, delicate, active şi precise întovărăşiau frazele cu o mişcare uşoară, care părea aproape automată.

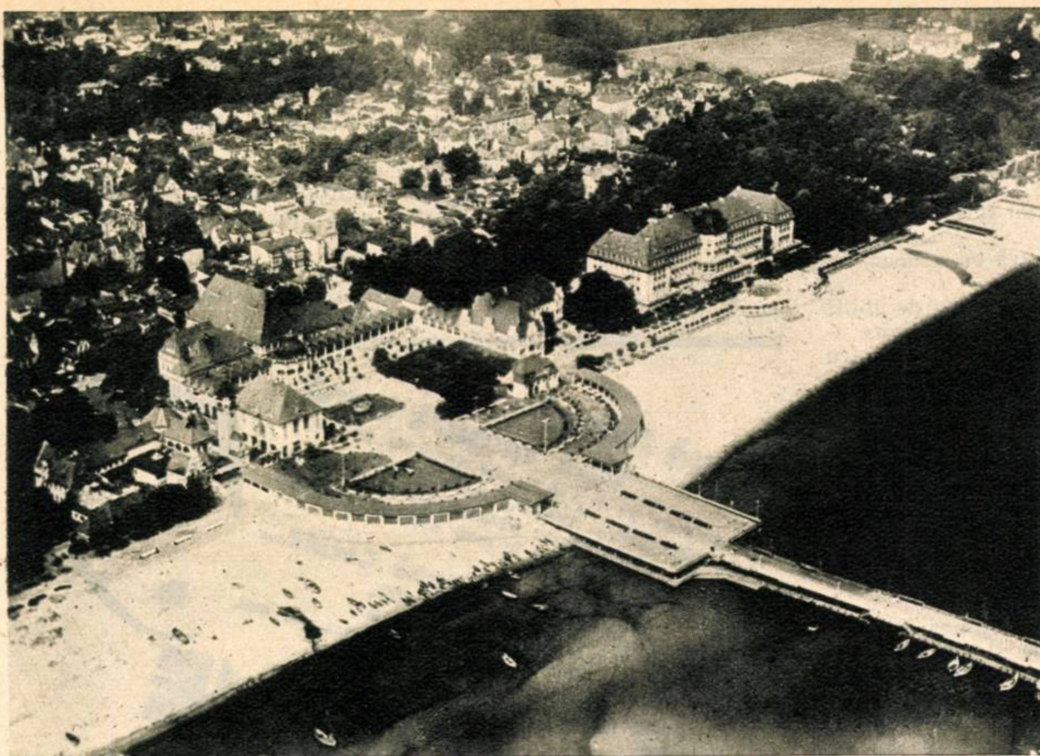
„Ar părea că joacă bacara", gândii eu. Printr'o asociaţie de idei explicabilă, l-am întrebat dacă a fost norocos la joc, dela ultima noastră întrevedere. A părut surprins de întrebarea mea. Figura i-a devenit aspră, insolentă: „Am pierdut milioane. Voiu lua altele, spuse el cu o voce în care se găsia durerea unei recent afront. Nu există client mai bun ca mine pentru mesele mari. Iată de ce se tem de mine. Au încercat să mă facă „interzis". Sunt nişte imbecili nişte... nişte... O serie întreagă de cuvinte murdare se porni din gura aceea devenită subit urâtă, aproape bestială. Părea, prin ton şi inflexiune, că nu mai aparţine elegantului Alexandru, ci altor oameni pe care-i cunoşteam bine, dansatorii şi tipurile caracteristice Montmartre-ului.

Aveam impresia că mă găsesc în faţa unui om demachiat, lipsit de înfăţişarea lui obişnuită. Pentru prima oară m'am întrebat: „Cine este Alexandru?" In acest timp, el continua spunând: „Aceasta n'a durat însă multă vreme. I-am doborît după cum dobor pe toţi acei care îmi stau în cale. Cu Siguranţa merge bine; la Prefectură am însă inamici. Chiappe nu se poartă gentil cu mine. Il voiu face să sboare."

Foyer-ul se golise. In sală orchestra atacă uvertura. Alexandru străbătu hallul Empire-ului şi dispăru. Reluându-mi locul mă gândiam că împotriva obiceiurilor sale Alexandru era beat.

(Va urma).

JOSEPH KESSEL

ZOPPOT

EFTINA LOCALITATE BALNEARA MONDIALA SI CASINOUL SAU INTERNATIONAL

Casinoul din Zoppot.

Sala de ruletă a casinoului din Zoppot.

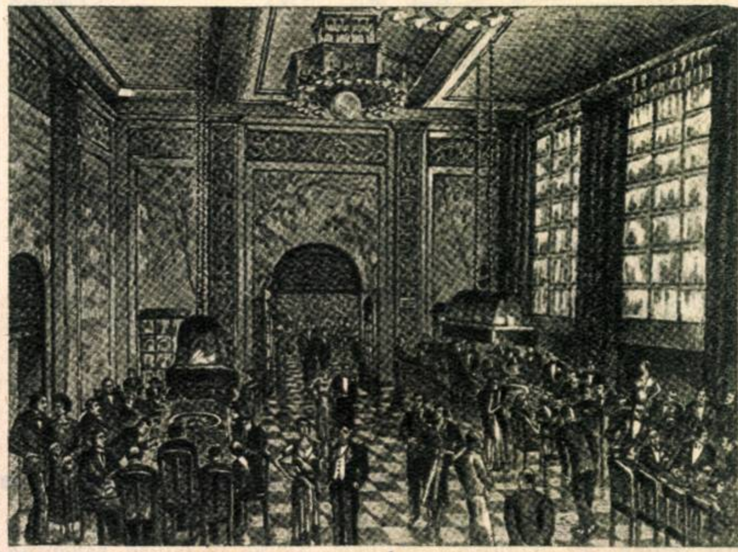
ACOLO sus, la Marea Baltică, unde Vistula se desparte şi se varsă în mare, se găseşte o mică localitate a statului liber Danzig. Aceasta de vreo câţiva ani încoace s'a impus, fiindcă acolo se încrucişează multe interese mari ale politicei Est-europene. De multe ori Danzig e numit Veneţia nordului sau coroana Mării Baltice. Această coroană posedă o piatră preţioasă de mare valoare, a cărei nume s'a făcut cunoscut în toată lumea prin casinoul său internaţional. Localitatea de băi, Zoppot, la Marea Baltică.

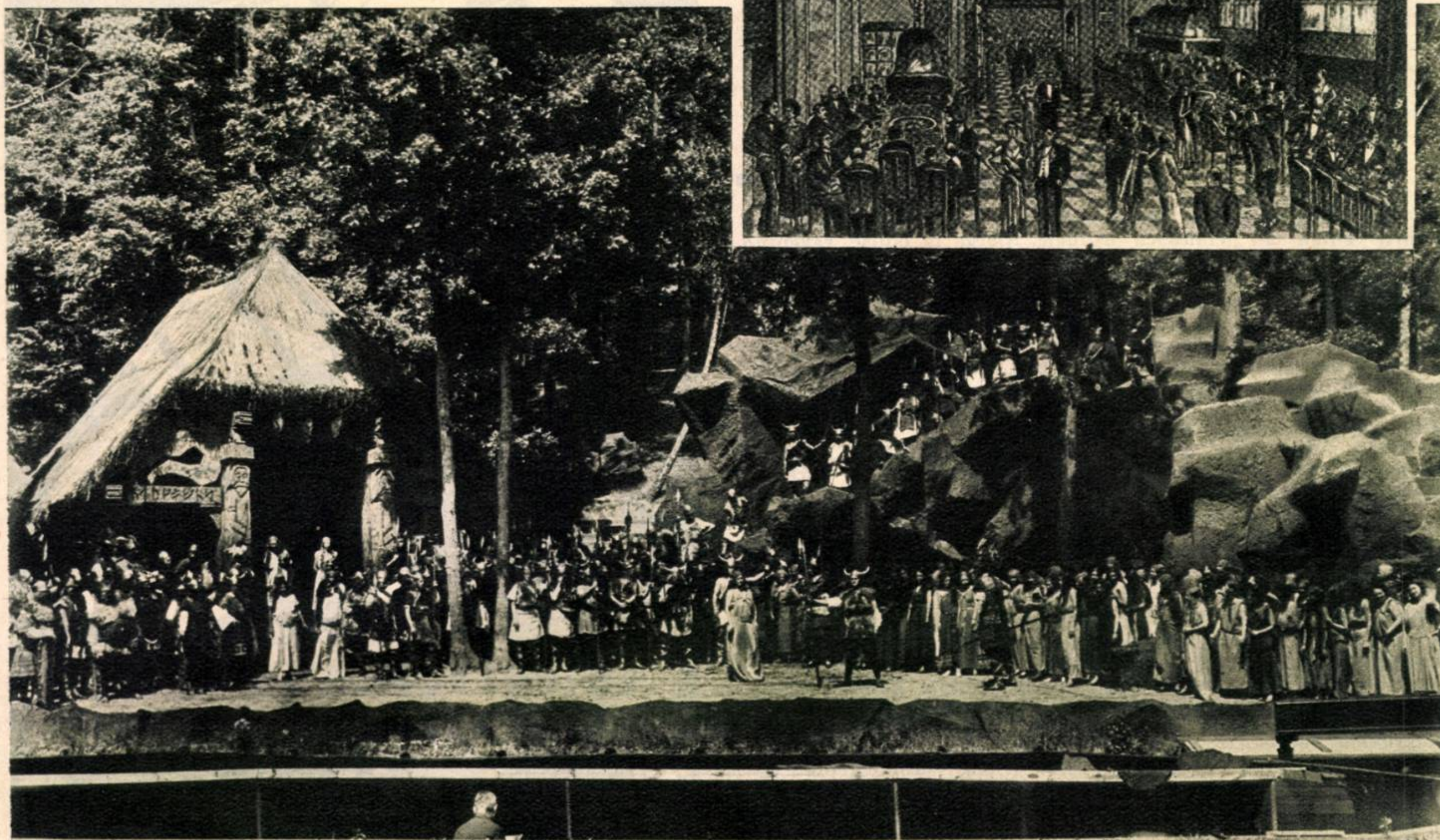
După cum am mai spus, în Zoppot, localitatea internaţională balneară, se găseşte un casino, în care se joacă — după toate regulele internaţionale — ruletă şi baccara. Acest casino este concesionat de stat şi e pus sub controlul statului. In toate anotimpurile se poate întâlni, în sălile elegante de joc ale casinoului, public din toată lumea. Este extrem de interesant spectacolul pe care-l prezintă acest forfot, mai ales dacă asişti la jocurile meselor de ruletă şi baccara, sau dacă joci. Bila se învârteşte sgomotos printre numerele ruletei şi fără să aleagă, zeiţa Fortuna îşi revarsă cornul asupra vizitatorilor. Pentru femeile frumoase, jocul are totdeauna un farmec fascinant. Deaceea nu este nici o mirare că sexul femenin e bine reprezentat în casinoul din Zoppot. Pentru acest public internaţional, băile Zoppot oferă şi alte posibilităţi de distracţii, cum ar fi de pildă hotelul casinoului, care de vreo câţiva ani, a fost cu totul refăcut şi modernizat, şi înzestrat după ultima expresie a technicei hotelurilor. Pe lângă acesta se mai găsesc şi alte hoteluri, pensiuni, teatre, cabareturi, baruri, localuri de dans, ş. a. m. d.

O atracţie originală şi deosebită o constitue *„opera din pădure"*. cunoscută în toată lumea, pe a cărei scenă de dimensiuni colosale, în aer liber, nu cântă decât artişti cu renume mondial. Corespunzând dimensiunii colosale a scenii şi a locului pentru spectatori — 10.000 de spectatori pot asista la fiecare reprezentaţie — orchestra este compusă din 150 de muzicanţi, iar corul numără până la 800 de persoane. In acest an au avut loc la această operă, în aer liber, reprezentaţiile festive ale operelor lui Richard Wagner: „Maeştrii cântăreţi din Nürnberg" şi „Walkiria".

Zoppot şi-a câştigat renume în toată lumea, prin casinoul, opera în aer liber, prin săptămânile sale sportive şi atâtea alte organizaţii de succes, prin avantagiile pe care le prezintă vizitatorilor săi şi mai ales prin eftinătate.

C.

Vedere generală asupra minunatei staţiuni Zoppot

Vă ispitește o călătorie gratuită la Hollywood?

„Realitatea Ilustrată“ și casa „Metro Goldwyn Mayer“

organizează un senzaţional concurs de dans, pentru campionatul Europei

Eliminatoriile la București, pentru titlul României. La Amsterdam; campionatul Europei. Câștigătorii vor fi oaspeții Joanei Crawford, la Hollywood.

Cu prilejul prezentării filmului „Venus dansează", cu Joan Crawford şi Clark Gable „Realitatea Ilustrată" şi casa „Metro Goldwyn Mayer" organizează un mare concurs de dans, pentru găsirea dansatorilor perfecţi în România, în cadrul unui mare concurs de dans, european.

La acest concurs poate participa orice pereche din ţară. Concursul va consta în judecarea supleţei, eleganţei, ţinutei şi perfecţiunii ritmice, pe care fiecare pereche o va manifesta. Se vor dansa dansuri moderne.

Din juriu vor face parte cele mai proeminente personalităţi din lumea noastră artistică şi coreografică.

Se menţionează că la concurs nu pot participa decât amatori. Dansatorii de profesie nefiind admişi la probă.

Concursul va avea loc în ziua de 5 Mai a. c. în cadrul unor festivităţi grandioase, organizate de revista noastră. Perechile din provincie vor trebui să vie în Capitală, în ziua de 4 Mai, când se vor prezenta la redacţia revistei „Realitatea Ilustrată" pentru a primi instrucţiunile necesare.

Perechea câştigătoare a concursului, va primi titlul de campioană a României şi va pleca, în mod absolut gratuit, dus şi întors, cu Wagon-Lits, la Amsterdam, unde va participa la concursul pentru campionatul Europei. Aci, perechea va fi găzduită, împreună cu celelalte perechi reprezentante ale ţărilor europene (participă toate afară de Germania), la elegantul hotel Carlton.

Perechea care va câştiga la Amsterdam titlul de campioană a Europei, va pleca pe unul din transatlanticele companiei Cunard Line, la Hollywood, unde va fi primită, în mod oficial, de admirabila vedetă a ecranului, Joan Crawford.

Iată perspective cu adevărat minunate pentru tinerii noştri dansatori.

Inscrierile se primesc la „Realitatea Ilustrată" str. Const. Mille 7-9-11, însoţite de următorul:

B O N

Numele şi pronumele d-rei ....

Numele şi pronumele d-lui ....

Strada .... **Nr.** ....

Oraşul ....

Se atrage, în mod expres, atenţiunea participanţiilor, că nu se primesc decât înscrieri de perechi.

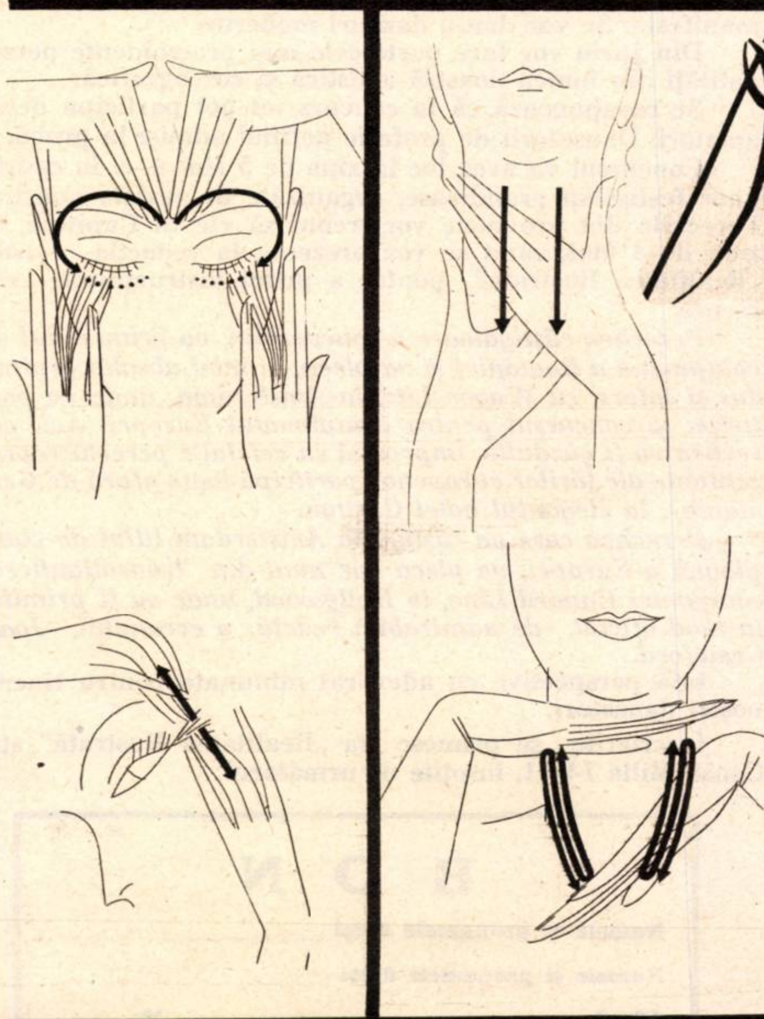
MASAGIUL facial

Se compară adesea masagiul cu sculptura pentrucă ambele creează frumusețea. Dar masagiul modelează o argilă vie, șlefuește o piatră prețioasă și foarte fină. Opera sa este nu o statue ci o figură expresivă și se servește de cea mai suplă, mai sensibilă și mai inteligentă unealtă: mâna.

Invățați-vă mâna să fie suplă, sensibilă, inteligentă și vă veți putea massa singure cu rezultate uimitor de bune. Invățați în acelaș timp să vă cunoașteți. Așezați-vă înaintea oglinzii comod, fără nici o tensiune și urmăriți ușor cu degetele conturul mușchilor, sub piele.

Porniți dela bărbie desenând arhitectura naturală a trăsăturilor care merg lățindu-se în sus, spre pometi și tâmple. Asta vor să spună specialiștii cari decretează că masagiul se face în „linii montante", ceeace înseamnă că se urmărește contururile mușchilor pornind de jos în sus.

Masagiul comportă un repertoriu întreg, o technică specială, dar pentru obraz se face uz de mișcări foarte simple. Se exercită mai întâi presiunea simplă asupra mușchilor ce se face foarte riguros și se repetă cu regularitate. Acesta este masagiul propriu zis. Presiunea poate varia însă la infinit în intensitate sau viteză, să fie ușoară ca o mângâiere sau foarte apăsată, rapidă sau lentă.

In desenele alăturate vedem diferitele faze ale masagiului facial, care asigură un ten neted și perfect.

Prin alte mișcări, ciupiturile pot fi utilizate pentru corectarea anumitor riduri, acestea activând circulația sângelui.

Insfârșt, tamponările care se fac cu vârful degetelor, se pot aplica în toate direcțiile. Ca să fim preciși, ele n'au o anumită direcție și acesta e avantagiul lor. Se face uz de ele în toate regiunile delicate unde cea mai mică bruscare într'un sens sau altul ar putea fi primejdioasă. Dar atât de ușoare cum sunt, importanța lor este imensă, pentrucă deșteaptă și vitalizează pielea activând circulația subcutanată ca orice masagiu bine făcut.

E inutil să mai insistăm aci asupra fericitelor efecte ale masagiului, deoarece le cunoaște toată lumea. Ceeace se știe însă mai puțin, este că v'ați putea massa și singure. Mișcările simple iau foarte puțină vreme. E suficient să consacrați masagiului de fiecare dată, de la zece la cincisprezece minute. O ședință pe săptămână, face bine oricui, vreau să spun chiar celor care nu au nevoie. Pentru a șterge urmele oboselii sau primele semne ale vârstii, se vor spori ședințele la două-trei pe săptămână, spre exemplu, ele devenind chiar cotidiane.

Masagiul se poate face la orice moment al zilei, de preferință dimineața sau seara. Dacă nu dispuneți de timp prea mult, faceți într'o ședință doar jumătate din mișcările ilustrate aci. Seara, cele din coloana stângă iar dimineața, cele din coloana dreaptă. Dacă aveți nevoie să ieșiți seara în oraș, nimic nu vă va odihni mai bine obrazul decât un masagiu complet. Dacă aveți timp, îi veți spori binefacerile stând lungită vreo zece minute după masagiu cu două tampoane de vată îmbibate cu o loțiune specială, pe pleoape. Această odihnă forțată, vă va calma nervii obosiți de activitatea zilei și vă va da o expresiune mai distinsă.

Dar înainte de a începe masagiul obrazului, trebue să aveți grija de a îndepărta orice urmă de fard cu ajutorul unei creme sau a unei loțiuni. Porii curățați astfel vor absorbi mai bine crema nutritivă cu care trebuesc tratate țesuturile. De o cremă astringentă nu e nevoie decât pentru massarea unui început de bărbie dublă. Mai puteți întrebuința această cremă astringentă la pensările cutelor din colțurile buzelor, înainte de a întinde crema nutritivă necesară gâtului, ochilor, ridurilor ce se formează la coada ochiului și frunței. E indispensabil să se repete pensările din colțul buzelor și cu crema nutritivă.

BĂRBIA DUBLĂ este unul din cei mai primejdioși inamici ai frumuseței. Și cum e mai bine să previi decât să vindeci, bărbia cea mai fermă, va profita de pe urma acestui exercițiu care constă într'o energică pălmuire. Vă așezați înaintea oglinzii, cu capul drept, având grija să nu proectați bărbia în aier. Apoi, mâna dreaptă și mâna stângă, încep să lovească sonor și cât mai repede mușchii situați îndărătul bărbiei. Nu atingeți osul, aceasta ar fi dezagreabil și fără nici un efect. Pălmuirea se face cu dosul mâinilor

suplu ţinute şi cu degetele reunite. Dacă faceţi acest exerciţiu între două şi cinci minute în fiecare zi, conturul delicat al figurii va fi bine protejat. El activează circulaţia sângelui şi risipeşte grăsimile care tind să se fixeze sub bărbie. Şi dacă pentru toate celelalte masagii trebue să se utilizeze o cremă nutritivă, e indicat să se întrebuinţeze aci o cremă uşor astringentă cum am spus-o şi mai sus.

GÂTUL. Excepţiile confirmă regula şi masagiul gâtului, contrar tuturor celorlalte mişcări, se execută coborând cu mişcări lente şi profunde. Un procedeu excelent pentru obţinerea unei mişcări complete constă în încrucişarea mâinilor. Mâna dreaptă va masa partea stângă a gâtului şi vice-versa.

CUTELE DINTRE NAS ŞI GURĂ. Cuta care face o punte între nas şi gură, dă figurii o expresie tristă şi obosită. Trebue combătută. Ea se şterge prin pensări ce se fac perpendicular pe cută jos în sus. Pielea e apucată foarte uşor între arătător şi degetul cel mare. Mâinile lucrează amândouă simetric de fiecare parte deodată. Aceste pensări activează circulaţia sângelui, reînnoesc celulele moarte şi diminuază această linie trădătoare.

REGIUNEA OCHILOR E CEA MAI DELICATĂ din tot obrazul. Un nimic poate cauza umflături, cearcăne, mici riduri. Insomnia, cea mai mică oboseală şi grijile se manifestă imediat în această parte. Masagiul cu cremă nutritivă începe deasupra ochilor, la rădăcina nasului. Apăsaţi viguros degetele între sprâncene. Aveţi grija să aplicaţi cele patru degete dela fiecare mână şi nu două cum aţi fi ispitite să faceţi. Plasaţi-le vertical deasupra sprâncenelor, presiunea va fi astfel mai puternică şi mai profitabilă. Mâinile se depărtează una de alta într'o mişcare simetrică ce urmăreşte linia sprâncenelor până la extremitatea lor, până la tâmple. Reveniţi apoi sub ochi dar aci, cu toată delicateţea pe care o reclamă o piele fragilă. Vă veţi mulţumi cu tamponări foarte uşoare făcute cu vârful unui deget, pornind dela coada ochiului şi până la nas.

LABA GÂŞTEI în colţul exterior al ochiului se desenează foarte iute — chestie de vârstă dar mai cu seamă de oboseală. Aceste mici riduri se combat printr'un masagiu special. Se tratează fiecare parte pe rând masând cu ambele mâini deodată. Se plasează o mână lângă cealaltă şi una merge în jos iar cealaltă în sus, trăgând pielea şi muşchii în aşa fel încât micile riduri să se întindă. Mişcarea trebue să fie destul de apăsată şi destul de profundă pentru a influenţa nervii tâmplelor. Din acest masagiu, dacă e bine făcut, trebue să rezulte o senzaţie de odihnă.

FRUNTEA e foarte greu încercată. Atenţia, studiul, furia sau pur şi simplu nervozitatea o cutează. O frunte frumoasă, netedă denotă un suflet calm. Fruntea suportă un masagiu profund. Asupra acestor muşchi se poate lucra fără pericol, cu toată forţa. Plasaţi o mână deasupra sprâncenelor şi treceţi-o astfel peste frunte până la rădăcina părului. E gestul pe care îl faceţi instinctiv pentru a alunga un gând supărător. Are un efect imediat asupra nervilor, risipind crisparea nervoasă care încreţea fruntea. Această mişcare se face alternativ cu ambele mâini apăsat, dar într'un ritm oarecum rapid.

Una din cele mai importante şi mai binefăcătoare urmări ale masagiului este repaosul nervos. In fond, frumuseţea unei figuri femeeşti, depinde în mare parte de starea sa de nervozitate. Aţi văzut cum i se trage şi cum i se ofileşte figura după o îngrijorare sau după mare oboseală?

Masagiul nu are deci numai avantagiul de a tonifica muşchii, de a activa circulaţia, de a nutri porii şi de a şterge ridurile, el alungă oboseala nervilor şi redă figurei o expresie distinsă şi întinerită. Iată pentru ce aceste masagii se recomandă tuturor femeilor, indiferent de vârstă.

d.

Participaţi la concursul de dans pentru campionatul Europei, organizat de „Realitatea Ilustrată" şi Metro-Goldwyn-Mayer

PREMII: 2 (două) călătorii gratuite la Amsterdam, cu Wagons-Lits, şi două călătorii gratuite la Hollywood pe unul din elegantele transatlantice ale companiei Cunard Line

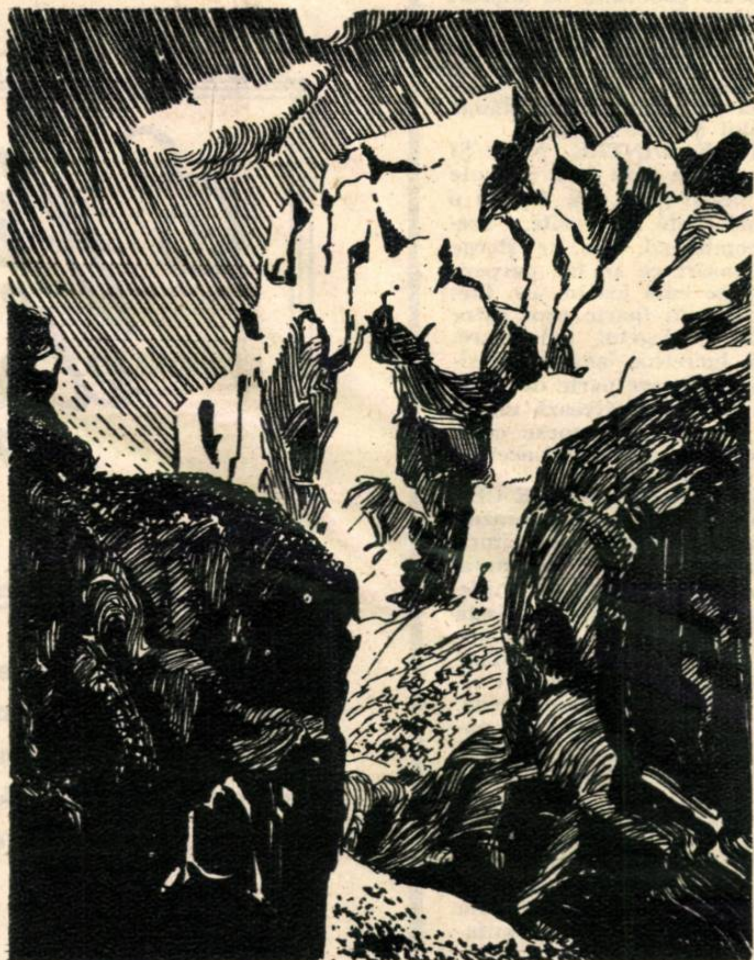

Chiar dacă DINŢII Dv. sunt rezistenţi ca STÂNCILE de GRANIT, tot sunt expuşi cariei!

ACIDITATEA (acreala) gurei este duşmanul cel mai înverşunat al dinţilor

PASTA DE DINŢI ODOL combate aciditatea CU SUCCES

DINŢII Dv. au o înfăţişare atât de sănătoasă şi atât de rezistentă, încât pot fi asemuiţi cu pietrele de granit. Cu toate acestea, ei sunt veşnic expuşi *cariei* din cauza acidităţii din gură. Aciditatea se formează în gură în urma procesului de mistuire a mâncărurilor şi prin descompunerea resturilor de mâncare rămase în gură. O altă cauză, care accentuează aciditatea gurei, este aciditatea stomacului.

Reacţiunea alcalină a pastei de dinţi Odol menţine dinţii sănătoşi!

Dacă luaţi în consideraţie numai cauza reală a acidităţii gurei şi efectul distrugător ce-l poate avea asupra dinţilor — astfel cum le explică ştiinţa — e de ajuns ca să vă puteţi da seama dece pasta de dinţi Odol este un mijloc atât de preţios pentru menţinerea sănătăţii dinţilor. Această pastă de dinţi nu curăţă numai dinţii şi îi face să sclipească, rolul ei e infinit mai mare şi trece dincolo de limitele unei paste de dinţi obicinuite. Datorită reacţiunei sale alcaline, pasta de dinţi Odol neutralizează aciditatea gurei, făcând-o inofensivă şi înlăturând astfel primejdia cariei dinţilor. Deci, prin întrebuinţarea pastei de dinţi Odol, dinţii Dv. se menţin nu numai curaţi şi albi, ci şi sănătoşi. Acesta este motivul pentru care specialiştii din toată lumea recomandă cu toată căldura pasta de dinţi Odol.

DE TREI ORI PE ZI!

Funcţiunile naturale ale organismului pricinuesc formarea neîncetată a acidităţii în gură. Pentru ca să împiedicaţi aciditatea să vă carieze dinţii, întrebuinţaţi pasta de dinţi Odol după fiecare masă. Preţul scăzut al pastei de dinţi Odol vă îngăduie acest obicei fără sacrificii.

Frumuseţea — iată răsplata!

Dinţi sănătoşi, albi ca zăpada, aceasta este răsplata acelora cari întrebuinţează pasta de dinţi Odol după fiecare masă.

PASTA DE DINŢI ODOL combate aciditatea gurei

REALITATEA ilustrată

ANUL VIII No. 378

22 APRILIE 1934

10 LEI

Serbările Tinerimii Române

Cercetașele pregătindu-și singure prânzul, în timpul repausului

Delegația din Satu-Mare la serbările Tinerimii Române a intins hora pe stadionul O. N. E. F.-ului. „Trupa" are „orchestră proprie" un viorist surâzător și entuziast.

Oficialitățile, în frunte cu d. Niculescu președintele Tinerimii Române, primind de-,ilarea participanților.
Participanții la serbări fotografiați după slujba religioasă de la biserica Sf. Spiridon. Slujba religioasă s'a oficiat ca incheere a serbărilor.

Serbările tinerimii Române

Intr'o atmosferă de tinerească strălucire s'au desfăşurat săptămâna trecută în Capitală serbările Tinerimii Române.

In fotografiile noastre vedem:

6 participante la serbări din trei regiuni diferite. De notat frumuseţea costumelor.
Căluşarii, voinici şi semeţi, pozând fotografului nostru.
Ardealul întinzând hora pe terenul O. N. E. F. (Foto Berman).

Fotografiile noastre reprezintă:
Delegaţia Liceului de fete din Focşani la serbările Tinerimii Române.
Făgăraşul cu costumele lui admirabile a fost strălucit reprezentat la serbări.
Un costum din Orşova care datează de 100 de ani. Frumoasa fată care îl poartă este departe de această vârstă, dar îşi dă totuşi seama de importanţa vestmântului ei. (Foto Berman).

Demonstraţiile cercetaşilor

Săptămâna trecută, concomitent cu serbările Tinerimii Române au avut loc mari demonstraţii cercetăşeşti.

In fotografiile noastre vedem:

Sus: Concursul bastoanelor cercetăşeşti.

Un concurs original: Aţâţarea focului cu trei chibrituri şi apoi, cine reuşeşte să fiarbă un ou în timpul cel mai scurt.

Jos: Cercetaşii au făcut o impresionantă demonstraţie cu măşti împotriva gazelor. Ii vedem defilând în plin atac de gaze. (Foto Berman).

Iată-i pe bravii cercetaşi gătindu-şi singuri mâncarea în timpul repausului.

Cercetaşii şi cercetaşele fac un antrenament serios cu măştile de apărare împotriva gazelor. In fotografiile noastre îi vedem — cercetaşi şi cercetaşe — purtând măştile şi lucrând la operaţiile de salvare. (Foto Berman).

Cercetaşii îşi confecţionează singuri măştile de apărare împotriva gazelor, după cum îi vedem în fotografia noastră de mai sus.

ADOLESCENȚII CRIMINALI

Reflecții pe urma crimei celor trei elevi al Liceului Lazăr.

BĂIATUL a sărit din somn, deșteptat brusc de ceasul deșteptător. Opri soneria să nu audă părinții și începu să se'mbrace pe întuneric.

Dinescu, în clasa VII-a la Liceul Lazăr, coborî în curte, unde-l aștepta colegul său de clasa VI-a, Nelu Rășcanu. Cu revolverele furnizate din ajun de Grigoriu, ei se îndreptară spre casa lui Eusebiu Popovici, Dinescu sparse cu o daltă, o șipcă dela ușe, forță yalele și pătrunseră în casă.

Pe obraz, își puseseră măști. Scotociră în birou, furară creioane și un stilou, buzunăriră un palton din cuier, luând o pereche de mănuși. Negăsind bani, urcară la etaj. Surprinși de Eusebiu Popovici, care era un uriaș, se încinge o luptă corp la corp. Copiii nu ezită și descarcă în victimă revolverele.

A doua zi, Capitala în panică. Se mai săvârșise de curând câteva omoruri, printre care asasinarea unui armean din piață, ai cărui ucigași n'au fost nici până azi descoperiți.

Imaginația populară atribui crima din str. General Angelescu unor fioroși bandiți de profesiune, evadaților din ocne...

Lumea speriată își cumpără yalle suplimentare, se ferecă noaptea, baricadează ușile cu mobilă. Nu mică a fost surprinderea, când într'o dimineață, ziarele vestiră că asasinii lui Eusebiu Popovici erau trei elevi de liceu.

Ion Rășcanu și Petre Dinescu

După un moment de stupoare, după arestarea copiilor și marea consternare a profesorilor lor, se lansă întrebarea: „cine e de vină, școala sau familia? Cine a înarmat brațele tinere? Neglijența familiei sau decadența școlară?"

Școala aruncă toată vina pe familie. Familia pe școală.

În convorbiri îndelungi pe care le-am avut cu directorul și profesorii dela liceul Lazăr, ei ni s'au plâns că familiile fac tot posibilul ca să le saboteze opera lor de educatori. Din 24 de ore, numai cinci ore, copilul se află sub supravegherea școlii. Nu există orar decât de dimineață. După masă, elevii sunt liberi și atunci, îi vedem hoinărind în cete de mici vagabonzi, cu șepcile pe o sprânceană, cu țigarea în gură, acostând femeile, cântând și țipând.

Așa dar, sunt multe familiile care nu supraveghează pe elevi în timpul cât aceștia nu au școală. Din această cauză, direcțiunea liceului Lazăr a căutat să atragă și după amiază pe elevi la școală, înființând coruri, orchestre, cursuri pregătitoare de bacalaureat...

De altă parte, familia acuză școala. Sunt părinți cari ne spun fățiș, că unii profesori (evident nu vorbim de cei dela liceul Lazăr) sunt venali, că profesorimea nu-și face datoria, că elevii vin dela școală cu apucături groaznice.

— „Dar când îi pedepsim — răspund profesorii — familia intervine ca să-i scape de pedeapsă și părinții acuză pe profesori că sunt prea severi".

In aceste acuzațiuni reciproce dintre școală și familie, se uită, în cazul de față, că e vorba de cel mai select liceu din țară și de familii dintre cele mai bune. Liceul Lazăr are o tradiție bine stabilită de institut desăvârșit de educație. El a scos pleiade întregi de elevi, cari azi sunt miniștri, profesori universitari, înalți magistrați.

Pălăria și ochelarii, — corpuri delicte — uitate de Dinescu în noaptea crimei

Familiile celor trei precoci ucigași, nu pot fi învinuite că nu au veghiat la educația extra-școlară a odraslelor respective. Tatăl lui Dinescu, înalt magistrat, e un om nu numai foarte cumsecade, dar e un om al dreptății și al cinstei. Profesorul Rășcanu știa desigur, mai bine decât oricare altul, cum să-și crească copilul. Micul asasin Dinescu, are frați care sunt exemple de tineri merituoși. Cum se explică deci că numai acești trei elevi au asasinat? Dece tocmai fiul unui magistrat și al unui profesor, dece tocmai elevi dela cel mai bun liceu din țară?

Reconstituirea crimei: Dinescu se luptă cu Eusebiu Popovici, în timp ce Rășcanu pândește la ușă cu revolverul întins

Evident, nu vrem să spunem prin aceasta că familiile și școala nu au vina lor. Dar trebue să fie o altă cauză mai vastă, care înglobează toate aceste vine parțiale și care a înarmat mâna celor trei elevi asasini.

S'a aruncat deasemeni vina și pe cinematograf și pe romanele de senzație. Evident că în cazul de față poate că și acestea au vina lor. Astfel, la cinematograf, nu e tot una când un elev e însoțit de un coleg cu apucături rele care îl entusiasmează cu co-

mentariile lui pentru scenele de banditism ce rulează pe ecran. E preferabil ca un elev să se ducă cu părinții săi la cinematograf, iar comentariile înțelepte ale celor bătrâni să facă pe copil să înțeleagă deosebirea dintre ficțiune și realitate.

Deasemeni, părinții trebue să-și cunoască mai de-aproape copiii, fiindcă acelaș roman căzut în mâna unui copil cu imaginație înflăcărată, nu are aceleaș reacțiuni ca atunci când e citit de un copil ponderat cu sufletul în plin echilibru.

Aşa dar, în parte şi cartea ca şi cinematograful pot fi învinovățite oarecum de cele ce s'au întâmplat. Dar toate acestea sunt cauze mici, parțiale. Câțiva profesori din Senat, ridicând această gravă problemă au arătat însă o cauză mai generală a celor întâmplate. E o anumită stare de spirit a întregei societăți. E foarte

Rășcanu și Dinescu arată cum au umblat mascați, cu revolverele întinse prin casa lui Eusebiu Popovici

just, societatea noastră e mai puțin echilibrată poate decât altele. Crima e în atmosfera generală. E poate o urmare firească a atrocităților din timpul războiului.

Dar credem că asasinarea lui Eusebiu Popovici poate fi privită şi din alt punct de vedere. Nu trebue poate să generalizăm cu atâta uşurință. In definitiv, nu toți elevii de liceu s'au apucat să facă crime. Cazul celor trei asasini dela liceul Lazăr poate fi considerat şi ca un caz izolat. Ei ar fi putut să se ivească la oricare din celelalte licee din țară și la oricare liceu din alte țări.

Au fost şi în alte epoci exemple de copii cari s'au înflăcărat pentru acte de banditism și au comis furturi și chiar crime.

Suntem însă tentați acum să generalizăm, tocmai din cauza vremurilor mai turburi prin care trecem. E un fel de psihoză care nu mai vede decât comploturi, asasini precoci şi formidabile intrigi. Poate că ar fi mai bine ca opinia publică să se reculeagă și să se gândească la miile de copii care-și văd de treabă și de jocurile lor.

Evident, nu vrem să spunem prin aceasta că familiile nu treble să-și mai supravegheze copiii și că disciplina la școală e inutilă. Dimpotrivă, cei mai mulți părinți nu sunt capabili să cunoască firea exactă a copilului. Ei sunt înclinați să vadă din ultimul derbedeu un geniu, fiindcă iubirea părintească e de cele mai multe ori oarbă.

Ați observat desigur cu cât entuziasm comentează părinții cele mai firești sau insipide gesturi și gângureli ale copilului mic? Toți copiii fac așa, dar mama sau tatăl copilului vede în aceste manifestări naturale ceva excepțional, închipuindu-și că numai copilul lor e în stare de asemenea performanțe. Toleranța părinților pentru greşelile copiilor sunt ades fatale pentru aceștia din urmă.

La această toleranță s'a adăugat în ultimii ani o relaxare a disciplinei școlare. Ea a venit ca o reacțiune împotriva programelor prea încărcate care au fost desigur o greşală. Dar s'a căzut în greşala extremă slăbindu-se toată supravegherea școlară.

A mai contribuit desigur, la creearea situației de azi și aglomerarea din clase. Fiind prea mulți elevi într'o clasă, profesorul nu s'a mai putut ocupa de fiecare în parte. Profesorul nu mai cunoaște azi firea fiecărui elev al său și nu-i mai poate aplica deci metoda cea mai bună. Fiindcă aceeaș pedeapsă, care poate să corecteze pe un anumit elev, poate să frângă o individualitate mai slabă sau să scoată din copil un revoltat pentru totdeauna.

Sunt vinovate deci și familia și școala. Şi mai ales lipsa unor relațiuni firești între școală și părinți. Şi chiar atunci când fiecare în parte își face datoria — și școala și familia — nu se ajunge la rezultate bune din cauză că legătura dintre școală și părinți e redusă azi la raporturi strict materiale. Direcțiunea nu ia contact cu părinții, decât atunci când școala are nevoie de bani. Şcoala s'a transformat într'un perceptor, care terorizează pe părinți ca să le scoată taxe școlare cât mai mari. Ce face copilul în acest timp, rămâne un lucru secundar și pentru școală și pentru părinți.

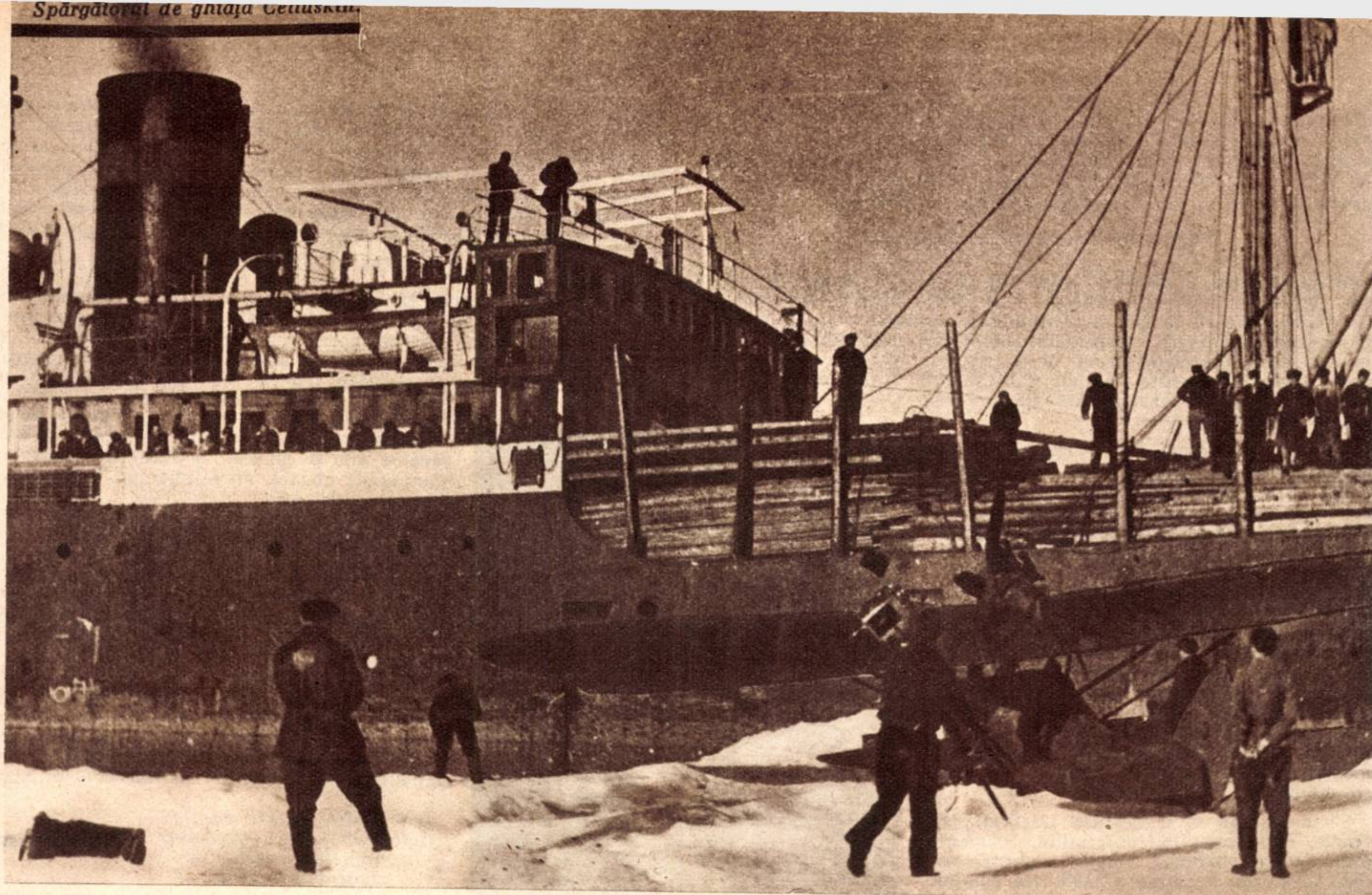
Pentru familie, copilul a devenit o corvoadă din cauza taxelor enorme; pentru școală, el e un factor de perpetuă gâlceavă între direcțiune și părinți, pe chestiunea acelorași taxe.

Repetăm însă că, nu trebue generalizat — după părerea noastră — cazul celor trei asasini dela liceul Lazăr, dar fapta lor rămâne o bună ocazie pentru a remedia unele scăderi din educația copiilor.

S. V.

In numărul viitor o amănunțită anchetă făcută în toate cercurile interesate asupra *„elevului de liceu"*.

Spărgătorul de ghiaţă Celiuskin.

CLIPE DE GROAZĂ în nesfârşitul de gheaţă

Ultimii naufragiaţi de pe Celiuskin au fost salvaţi acum câteva zile. In rândurile de mai jos, conducătorul expediţiei d. dr. Schmidt descrie—înainte de salvare—chiar dela locul dezastrului, sum s'a produs înspăimântătoarea catastrofă.

SCOPUL călătoriei lui „*Celiuskin*" era, pe de o parte, să adune date ştiinţifice de tot felul, pe de alta, de a constata dacă drumul dela nord era practicabil pentru vase care — fără să semene cu spărgătorii de gheaţă, sunt totuş amenajate anume pentru călătoriile în mările arctice. Se prevăzuse că dacă gheţurile ar bloca drumul, spărgătorul de gheaţă „Krassin" să croească o trecere lui „*Celiuskin*".

S'a întâmplat însă ca blocurile de gheaţă să devie periculoase în cursul celor două etape ale expediţiei noastre, la apus şi la răsărit. Dar n'am putut să facem apel la „Krassin" care el însuşi a suferit o avarie în Marea de Cara şi care după reparaţie a trebuit să-şi consacre tot timpul ca să deblocheze vapoarele prinse în gheţurile fluviului Lena.

Soţia comandantului insulei Wrangel Bujko cu fiica ei Alla, care au fost salvate de primul avion pornit în ajutorul naufragiaţilor.

CALEA CEA MARE DELA NORD ESTE PRACTICABILĂ

„*Celiuskin*" a plecat singur, şi fără nici un ajutor a ajuns la strâmtoarea de Bering. Asta înseamnă c'a făcut toată calea dela nord. In strâmtoarea de Bering, s'a găsit prins în gheţuri mişcătoare, care l-au antrenat. Şi la 13 Februarie, blocurile de gheaţă au sfârşit opera lor destructivă, sfărâmând vasul.

Prima călătorie a lui „Celiuskin" şi mai ales drumul prin mijlocul gheţurilor, îmbogăţesc mult experienţa noastră asupra navigaţiei polare. Din această experienţă, putem trage două concluzii: *Mai întâi:* străbaterea oceanului prin drumul dela nord e posibil pentru vapoarele de mărfuri, de construcţie solidă şi navigaţia prin aceste locuri trebue şi poate să se desvolte.

Al doilea: pentru călătoriile grele, pe lângă ţara de nord şi în marea Ciukoţk, spărgătoarele de ghiaţă trebue să fie gata să dea ajutor vaselor când ar fi nevoie. Un spărgător de gheaţă ar fi putut fără greutate să libereze pe „Celiuskin" din strânsoarea gheţurilor din marea de Bering sau din marea de Ciukoţk, în luna Octombrie sau Noembrie.

Ernatul vaselor costă prea scump şi paralizează flota de comerţ, fiind indispensabilă vieţii economice a ţărilor. Prezenţa spărgătorilor de gheaţă — chiar de putere mijlocie — la aceste latitudini, va face ca iernatul vapoarelor să fie un fapt istoric, pierdut în trecut. Fără îndoială că vom isbuti să organizăm acest lucru. Deocamdată, călătoriile de explorare, întreprinse de „*Celuskin*" anul acesta, şi de „*Sibiriakow*" anul trecut, trebuiau să aibe loc, fără ajutorul spărgătorilor de gheaţă.

CÂMPII DE GHEAŢĂ MIŞCĂTOARE

Din clipa în care „*Celiuskin*" s'a găsit blocat în mijlocul câmpiilor de gheaţă mişcătoare, soarta sa depindea în mare parte de neprevăzut. Ne-am pregătit pentru orice eventualitate. Vasul nostru putea să se mute prin mijloace proprii. Dar de jur împrejur gheţurile se îngrămădiau. Marea întreagă se acoperia de blocuri de gheaţă. La fiecare suflare de vânt, gheţurile se loviau, sfărâmând dintr'o parte blocurile, grămădindu-le ameninţătoare de cealaltă. Suprafeţele de apă libere, îngheţau imediat, sau la suflarea vântului, două blocuri împinse unul într'altul se sudau strâns.

In mai multe rânduri, jocul acestor gheţari mici a cuprins vasul. In luna Decembrie, una din aceste îmbrăţişări a fost atât de puternică, încât, pentru orice întâmplare, noi am debarcat proviziile pe gheaţă. Apoi blocurile desfăcându-se am îmbarcat din nou proviziile, ca să nu le pierdem. Ţineam mereu gata corturi, saci pentru

culcare, provizii de alimente. In vederea vreunei avarii, toţi oamenii noştri îşi aveau locurile desemnate dinainte. Fiecare ştia ce avea de făcut în momentul când ar fi trebuit să părăsim vasul, aşa încât în cea mai perfectă ordine şi după un plan bine determinat, debarcarea să se facă în cel mai scurt timp.

ZIDUL DE GHEAŢĂ SE APROPIE

In felul acesta, „Celiuskin" continua să se mişte şi expediţia nu şi-a încetat lucrările ştiinţifice Sub ochii noştri blocurile de gheaţă se ridicară în rânduri numeroase, îndiguind pe o lungime de mai mulţi kilometri câmpiile de gheaţă. Era evident că nici chiar un vapor mai puternic decât al nostru n'ar fi putut rezista presiunii blocurilor înalte de mai mulţi metri. Singurul lucru care nu-l puteam şti era dacă această barieră va înainta spre noi.

La începutul lunei Februarie, unul din aceste ziduri de gheaţă, trecu în vecinătatea noastră, îngrămădind blocuri enorme, foarte aproape de vapor. La 13 Februarie, vântul violent dela nord a început să sufle. O zăpadă orbitoare ne-a învăluit. Frigul a atins aproape 30 grade sub zero. Prevăzând că vom fi încercuiţi de toate părţile, ne străduiam, cu ajutorul căpitanului şi a oamenilor depe bord, postaţi ca să observe deplasarea gheţurilor, să pătrundem cu privirea negurile, ascultând părăiturile blocurilor. Pe la amiază, un zid de gheaţă, la stânga vaporului, se rupse, şi se îndrepta spre noi. Micii gheţari se acoperiră unii pe alţii ca valurile care aleargă grăbite către coastă. Acest zid avea de bună seamă vreo opt metri.

S'a dat ordin să se debarce imediat proviziile. Cu disciplina obicinuită, oamenii şi-au ocupat posturile. Digul de gheaţă era rupt în stânga noastră; o parte din câmpul de ghiaţă se puse în mişcare, împins de zidul de ghiaţă. Placajul de metal al vaporului rezista împotriva acestui asalt. Se putea vedea sub presiunea gheţii cum plăcile de metal se ondulează şi se frâng parc'ar fi rupte. Incet, dar fără odihnă, gheaţa îşi urma opera.

STRÂNSOAREA FATALĂ

Coastele vasului se frângeau cu sgomot. O apăsare mai bruscă a gheţurilor a desfundat la babord tot vasul, din magazie, până la sala de maşini. Această ruptură condamna vasul la inacţiune, dar nu însemna încă scufundarea lui, deoarece se afla mai sus de linia de plutire. Dar după aceea strângerea continuă a câmpului de gheaţă a sfărâmat partea submarină a vasului. Apa a ţâşnit în sala de maşini şi la căldări. Din cele trei căldări nu aveam decât una singură sub presiune, spre a economisi combustibilul, şi din când în când, ba una, ba cealaltă, pentru nevoile de curăţenie. Căldarea în funcţiune s'a întâmplat să fie tocmai cea stângă, de partea aceasta a vaporului, unde gheţurile îşi exercitau opera de distrugere.

Sub presiunea lor, căldarea fu smulsă, ţevăria pompelor de ajutor a suferit aceeaş soartă. Din fericire n'a fost nici o explozie, crăpăturile în număr mare permiteau aburului să scape liber. Vasul era condamnat. Nu mai putea rezista decât cel mult câteva ore. In mod regulat, debarcarea a continuat fără nici un incident.

VAPORUL SE SCUFUNDĂ

Numai datorită unei energii acerbe, am putut să terminăm cu bine debarcarea. Contrariu prevederilor noastre, vasul şi-a precipitat deodată, calea spre prăpastie, sub acţiunea găurilor noi, făcute în proră, de partea magaziilor. Apa a pătruns în vas şi prora vaporului a început să dispară repede sub apă. Curând n'a mai rămas decât magazia dela urmă, ai cărei pereţi rezistau triumfători. Dar nu putea să stabilească echilibrul vasului scufundat. Avionul care se afla pe proră, a putut fi coborît pe câmpul de gheaţă, un minut mai înainte de a dispărea sub apă.

PĂRĂSIM BORDUL

Atunci am lansat ultimul apel la radio şi aparatul a părăsit şi el bordul. La urmă, lucrul continua. Debarcasem tot ceeace se prevăzuse; am încercat atunci să aruncăm pe gheaţă tot ceeace puteam lua. Majoritatea oamenilor au fost trimişi pe gheţuri, spre a duce departe de vapor toate proviziile noastre. Ne era teamă că în momentul în care vasul se va scufunda, gheţurile din jur să nu se isbească brusc. Numai cincisprezece oameni, împreună cu şefii expediţiei, au rămas pe vas, salvând tot ce putea fi salvat. Puntea călătorilor începea să fie şi ea cuprinsă de apă. Incă o clipă şi apa depe puntea din faţă se va svârli asupra pupei. Atunci s'a dat ordinul: „Toţi să treacă pe gheaţă!" Căpitanul, şeful expediţiei şi administratorul Moghelivici, părăsiră cei din urmă vaporul, în clipa în care apa pătrundea pe punte şi în care catartele cădeau. Moghilevici căzu, luat de aceste rămăşiţe, şi de butoaiele care se rostogoliau în toate părţile. N'a avut timpul să se ridice. Durerea noastră a fost mare, dar n'am avut nici o posibilitate să salvăm acest colaborator şi tovarăş minunat.

In câteva secunde vaporul s'a scufundat. Pupa s'a ridicat în sus, cârma şi elicea au apărut o clipă, şi totul a dispărut.

Iată radiofonistul vasului Celiuskin care a transmis semnalele disperate în lumea întreagă.

Interiorul staţiunii de radio Kap Wellen.

Staţiunea de Radio de la Kap Wellen care a fost în continuă legătură cu lagărul lui Schmidt.

CHEMARE IN NOAPTE

Zăpada cădea şi în negură

Avion cu paturi

In St. Louis (Statele Unite) s'a construit primul avion cu paturi. Instalaţia este — după cum se vede de altfel şi în fotografiile noastre — extrem de confortabilă. In timpul zilei paturile iau înfăţişarea unor elegante fotolii de club. S'au construit până acum 6 avioane din acest tip. Ele zboară cu o viteză de 240 km. pe oră şi pot lua 12 pasageri.

Scriitorul I. Peltz cu cei doi copii ai săi.

noi am procedat la apel. Repede s'au ridicat corturile, ne-am strecurat în sacii de dormit, ne-am acoperit şi curând dormiam tun.

Radiografiştii noştri, Krenkel, Iwanow şi Iwaniuc puseră îndată radio în funcţiune. In aceeaş seară am putut asculta transmisiuni şi de a doua zi dimineaţă am intrat în comunicaţie cu staţia Ouelleu. Intr'o singură zi am putut încălzi corturile şi construi o baracă. Şi de atunci începu viaţa de tabără pe gheţuri. De bună seamă, nu puteam duce o viaţă prea luxoasă, dar nu ne lipsia nimic.

Starea morală şi fizică a oamenilor a fost minunată. Disciplina exemplară de care au dat dovadă dela începutul catastrofei, s'a menţinut tot timpul, confirmând valoarea şi antrenamentul membrilor expediţiei.

DR. SCHMIDT
Conducătorul expediţiei „Celiuskin"

BANCHERUL travestit în femee

O schiţare a carierii şi activităţii bancherului escroc Samuel Insull.

BANCHERUL Samuel Insull, împreună cu vaporul *Maiotis* — pe care-l închiriase pentru suma de două mii lire sterline — au dispărut în chipul cel mai misterios. O barcă cu motor a poliţiei engleze aştepta în zadar pe faimosul aventurier la îmbucătura canalului de Suez... Să fi renunţat, cumva, *Maiotis* la ţinta ce-şi propusese de a debarca pe coasta abisiniană, sau să se refugieze în apele Principatului de Monaco? Cine ştie!...

Samuel Insull, regele electricităţii, cum i se spunea, de mai bine de şase luni pusese în fierbere autorităţile judiciare şi poliţieneşti din vre-o şase ţări, americane şi europene. Insull, deşi născut la Londra, plecase încă din copilărie în Statele Unite. Tatăl lui fusese un comerciant modest care-şi exercita negoţul într'un cartier popular din City. Mama, — actualmente bolnavă la Paris, din cauza loviturei ce i-a adus-o crahul — n'a voit niciodată să-şi lepede obiceiurile de mică burgheză, nici chiar după ce copiii ei, Samuel şi Martin, au agonisit o avere fantastică.

Samuel, ajuns în America, se dedică studiilor de tot soiul, formându-şi în scurtă vreeme o cultură enciclopedică excepţională. Implinind şaisprezece ani — după obţinerea unei diplome de stenograf — bătu la uşa lui Thomas Edison, care avea o dragoste deosebită pentru tinerii bucuroşi şi dornici să-şi croească o carieră. La douăzeci de ani, Insul,, deşi era încă un simplu practicant, dăduse totuş dovadă de însuşiri destul de rare în câmpul organizării şi al afacerilor, astfel că Edison îl trecu în biroul lui de secretariat financiar. Era prima treaptă a puterii şi a bogăţiei. Timp de doisprezece ani, Insull lucră ziua şi noaptea, uită totul şi pe toţi, pentru ca în cele din urmă să ia în mână frânele întreprinderii. Când începu să simtă că şi-a întărit temeinic situaţia, îl chemă la New-York pe fratele lui, Martin, care veni bucuros să lucreze alături de el şi să-l ajute în toate afacerile. De-acum, Samuel devine mâna dreaptă a lui Edison şi întemeietorul celor mai mari întreprinderi industriale. In 1907, Samuel Insull era preşedintele celei mai puternice Companii de electricitate din Chicago şi, după zece ani, concentrând în juru-i industrii de electricitate, de gaz, transporturi abatoare, tramvaie etc., putea să se definească adevăratul stăpân al metropolelor. Averea lui personală se ridica la peste trei miliarde de dolari. Era pe vremea lui Al. Capone. Insă norocu lui Insull, fuse de scurtă durată, deoarece bancherul, pentru susţinerea planurilor lui înfumurate de mărire, fu nevoit să caute ajutoare oriunde şi mai cu deosebire în lumea gangsterilor. Puţin câte puţin, soliditatea edificiului financiar începu să se clatine. Al Capone cerea mereu bani, gangsterilor le era foame, trebuiau reînoite contractele, împărţite comisioane noui, împiedicate răzbunările cari pândiau în umbră. Arestat Al Capone şi reîntronată ordinea în Chicago, Insull văzu că i se nărue edificiul construit cu o excepţională şiretenie. Lipsiau creditele, concurenţa deslănţuise o ofensivă nemiloasă, începură să înflorească speculaţiunile îndoelnice, acte de corupţie şi îndrăzneli murdare, în vreme ce în Val Street, adversarii uniţi provocau crahul acţiunilor Insull. Văzând primejdia, Martin se refugie în Canada, iar Samuel luă drumul Europei. Crahul fantastic se ridica la şapte miliarde şi jumătate de dolari. Martin fu ajuns de poliţie la Ontario şi arestat. Samuel, după ce fugise la Londra, cu soţia şi copilul lui, căută adăpost la *Hotel Lincoln* în Paris. Dar Franţa tocmai era pe punctul să execute mandatul de extrădare astfel că într'o noapte, bancherul dispăru din nou. Trecu frontiera italiană, rămase timp de două zile în Torino, anunţând că intenţionează să plece de-acolo la Nissa. De fapt, făcu tocmai controriul, şi se duse la Milano, prin Roma, apoi trecu în Albania şi iată-l ajuns în Grecia. La Atena, se credea în siguranţă, deoarece nu există un tratat de extrădare între Grecia şi Statele -Unite. Dar şi aci începură gri-

Insull în faţa tribunalului turcesc dând explicaţii. Alături de el interpretul.

Sus: *Insull o oră înaintea arestării, la hotel, schimbând la portar 1000 de drahme în bani turceşti. Apoi, la poarta arestului preventiv.*

jile lui Samuel Insull, deoarece în baza unui acord mai vechiu între cele două țări, el fu obiectul unei măsuri de expulzare. Insă când poliția se duse să-l caute în cuibul unde știa că se ascunde bancherul, acesta dispăruse.

Insull reușise să fugă cu complicitatea prietenei lui, doamna Kuiundjoglu, care tratase cu comandantul vaporului și-i procurase lui Samuel haine femeești. Insull, travestit într'o femee bătrână, eșise pe ușa de serviciu, în timp ce autoritățile, polițiștii, fotografii, operatorii cinematografici etc., așteptau la intrarea principală și, ajuns în portul Falero, se îmbarcă pe vaporul închiriat. *Maiotis*, urmărit de un torpilor, acostase în vecinătatea portului egiptean Kesser, și fu silit să se întoarcă în apele grecești. Autoritățile locale s'au mulțumit să constate prezența lui Insull pe bord și să afirme apoi că mandatul de expulzare fusese executat, îngăduind în realitate fugarului să plece cu acelaș vapor... Incotro?

Săptămâna trecută, vaporul faimosului Insull naviga în apele Mării Negre. Apoi, el ancoră la Istanbul. Acolo a și fost arestat. Autoritățile americane au trimis pe urma lui un contra-torpilor. Insull a fost îmbarcat și transportat în America, unde va avea să răspundă în fața justiției de fuga și fraudele lui.

G. B.

Iată un grup de copii fără copilărie! Baletul de „girls" din fotografia de mai sus se compune din fetițe între vârsta de 4 și 8 ani.

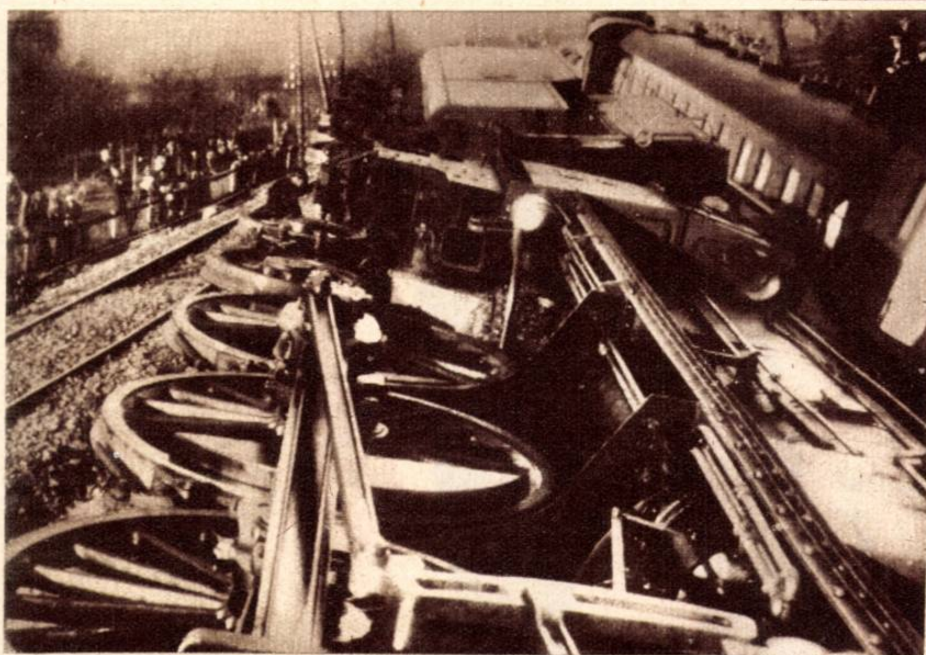
NOUI CATASTROFE *înfiorătoare*

In ultimele săptămâni omenirea a fost zguduită de câteva catastrofe înfiorătoare. Natura s'a răzbunat îngrozitor pe oamenii tuturor ţărilor provocând dezastre a căror descriere te înspăimântă.

Aceste două pagini reprezintă o oglindă vagă a dezastrelor din ultima vreme.

In ziua de Paşti, la Berlin, a izbucnit un incendiu la o fabrică de mobile. Focul s'a răspândit cu o iuţeală vertiginoasă distrugând mai multe clădiri. In fotografia noastră (sus dr.) vedem fabrica în timpul incendiului.

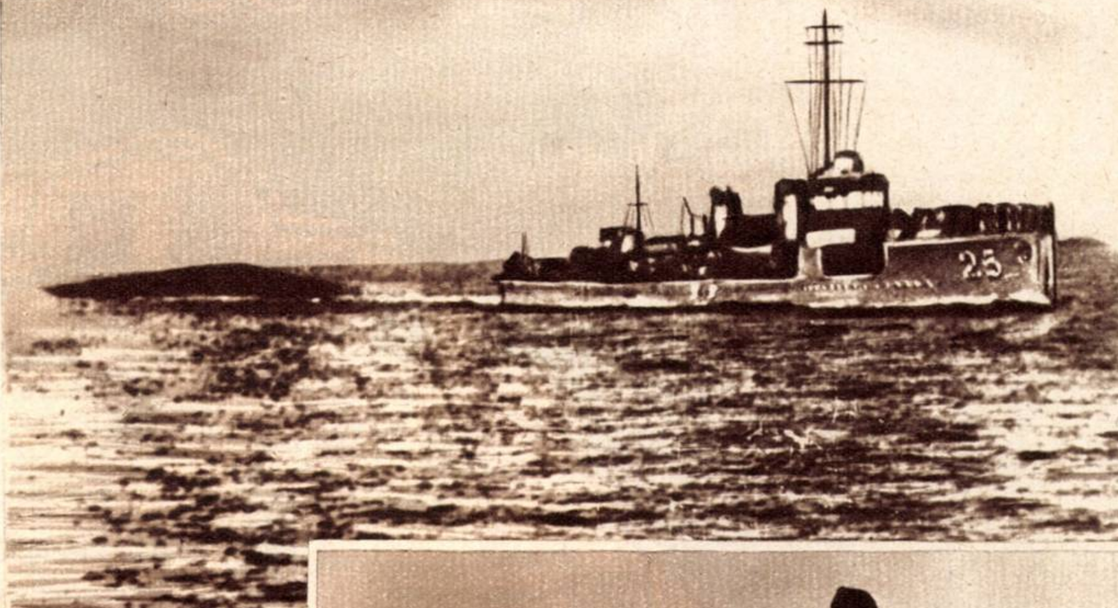
In Austria la Marchtrenk s'a produs un groasnic accident de cale ferată. In urma unui atentat criminal, expresul de Paris a deraiat. Au fost 2 morţi şi 16 răniţi. In fotografia noastră (mijloc) vedem vagoanele răsturnate după catastrofă.

Oraşul japonez Hakodate a fost cu desăvârşire distrus de incendiu. Au murit 760 de oameni de pe urma catastrofei. In fotografiile noastre vedem victimele înfiorătorului incendiu

Tot Japonia a trăit de curând una din cele mai înspăimântătoare catastrofe marine. Vasul „Tomotsuru" s'a scufundat. Au pierit în acest naufragiu peste 100 de oameni. In fotografia noastră vedem un crucişător japonez care a reuşit să salveze numai 13 oameni supravieţuitori.

Un puternic cutremur de pământ a distrus în America oraşul Salt Lyke City. Profesorul de geologie al Universităţii Utah a reuşit să descopere centrul cutremurului pe care-l vedem în fotografia de mai jos.

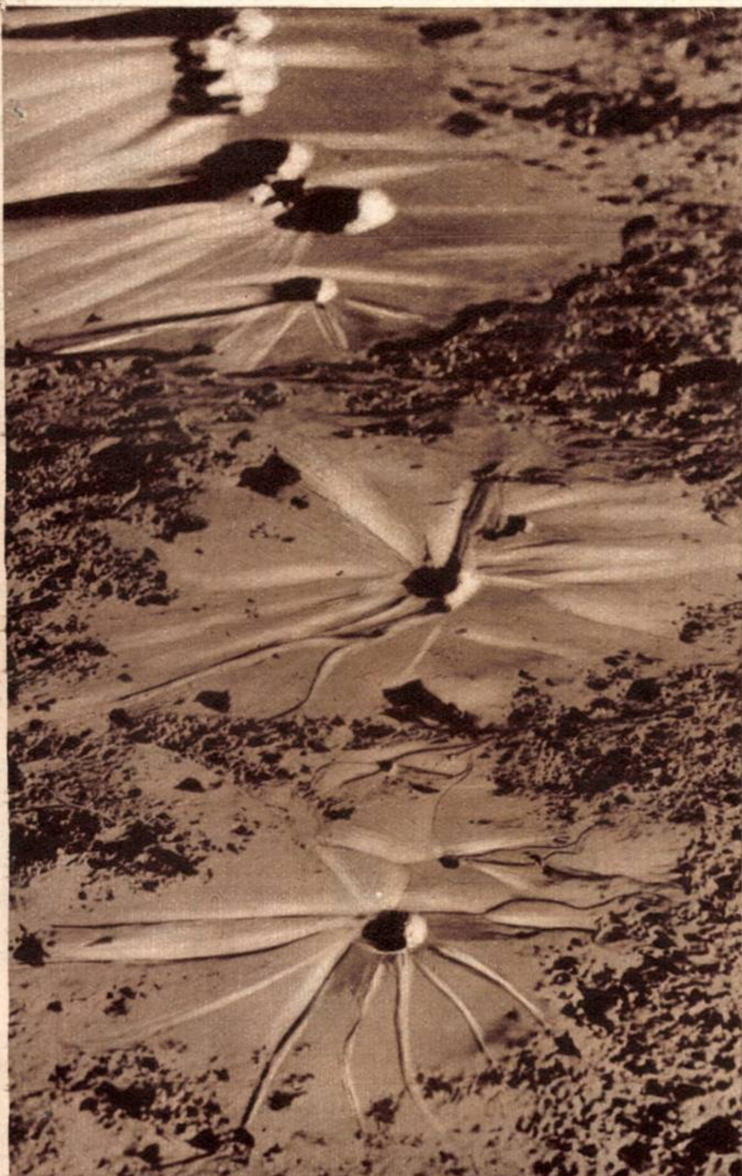
Un îngrozitor „Tornado" a distrus aproape în întregime oraşul american New-Orleans. Tăria a fost atât de puternică încât s'au dărâmat complect mai bine de 100 de case. In fotografia noastră vedem un aspect al regiunii distruse.

O stâncă de 7 milioane metri cubi s'a prăbuşit în mare în Norvegia, distrugând tot ce-a întâlnit în cale. Această catastrofă a naturii a adus doliul în 41 de familii din Norvegia. Prăbuşirea uriaşei stânci a fost mult comentată ca unul din acele fenomene inexplicabile ale naturii.

Iată tragicul bilanţ al ultimelor catastrofe din lume. Peste tot prăbuşiri, distrugeri. Peste tot morţi şi răniţi, lacrimi şi suferinţă.

Trist început de primăvară.

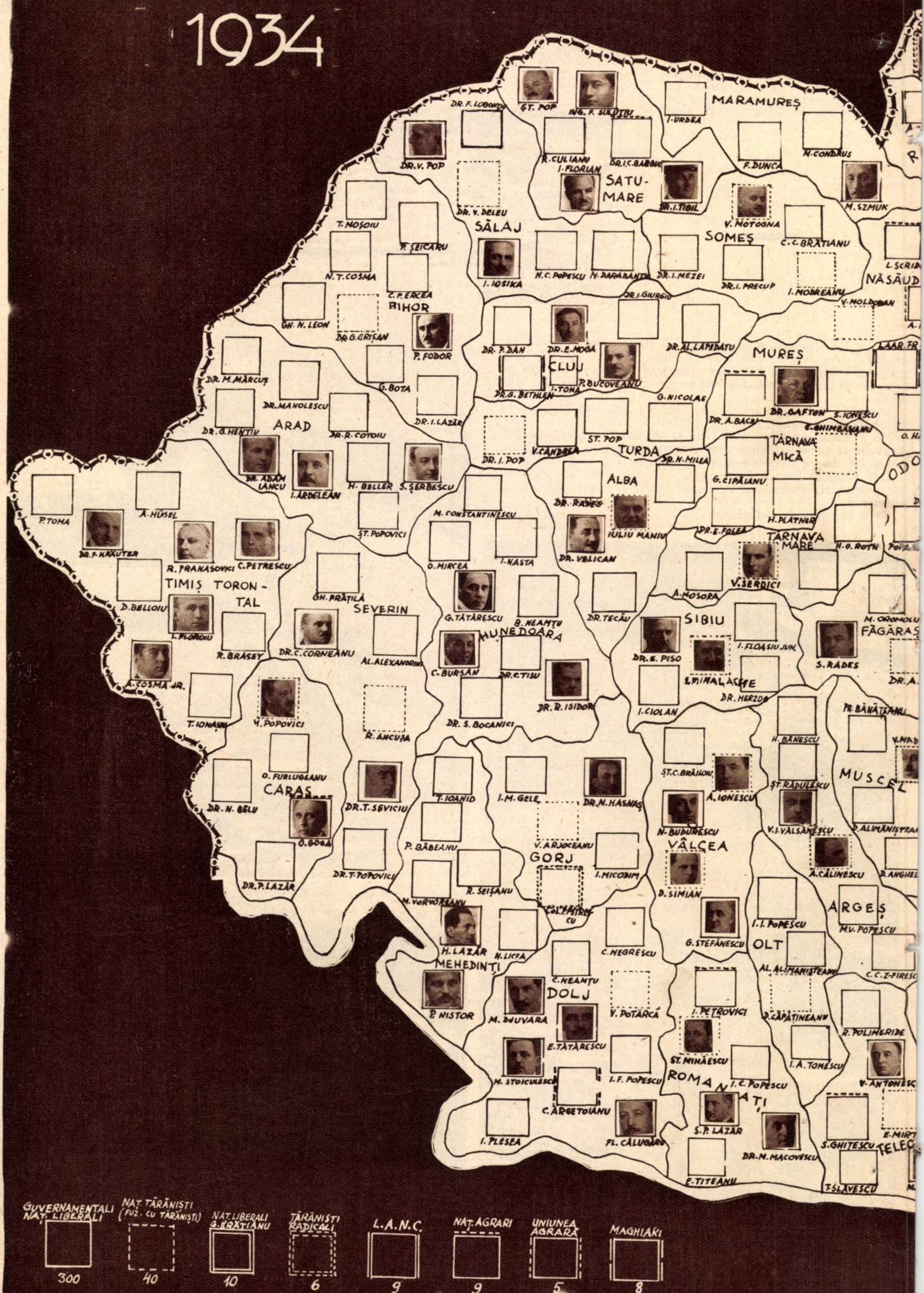

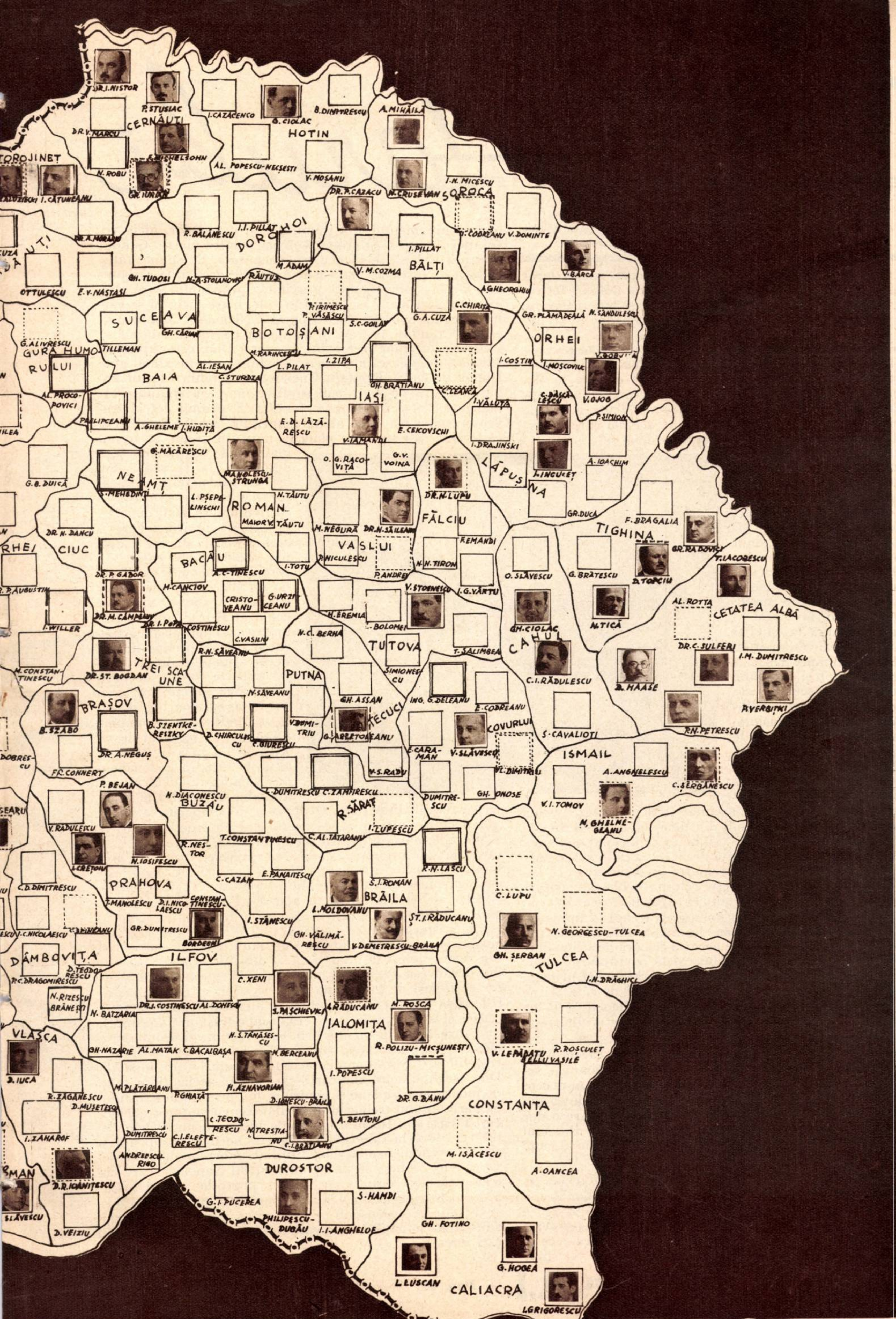

PARLAMENTUL ROMÂN

DR. I. NISTOR
P. STUSIAC
CERNĂUȚI
DR. V. MARCU
I. CAZACENCO
G. CIOLAC
B. DINITRESCU
A. MIHĂILĂ
HOTIN
STOROJINEȚ
N. ROBU
GR. IURIAN
I. CĂTUNEANU
AL. POPESCU-NECȘEȘTI
V. MOȘANU
I. N. MICESCU
DR. P. CAZACU
SOROCA
R. BĂLĂNESCU
I. I. PILLAT
DOROHOI
I. PILLAT
CODREANU
V. DOMINTE
GH. TUDOSI
M. ADAM
V. M. COZMA
BĂLȚI
V. BÂRCĂ
OTTULESCU
E. V. NASTASI
A. GHEORGHIU
C. CHIRIȚĂ
GR. PLĂMĂDEALĂ
N. SANDULESCU
SUCEAVA
BOTOȘANI
S. C. GOILAV
G. A. CUZĂ
ORHEI
G. ALIVRESCU
GURA HUMORULUI
TILLEMAN
I. COSTIN
AL. IEȘAN
L. PILAT
I. ZIPA
BAIA
C. STURDZA
GH. BRĂTIANU
C. LEANCĂ
IAȘI
V. OJOG
AL. PROCOPOVICI
PHILIPCEANU
A. GHELEME
I. HUDIȚĂ
E. D. LĂZĂRESCU
E. CEKOVSCHI
P. SIMION
I. DRAJINSKI
A. IOACHIM
G. MĂCĂRESCU
V. IAMANDI
O. G. RACOVIȚĂ
G. V. VOINA
LĂPUȘNA
I. INCULEȚ
G. B. DUICĂ
NEAMȚ
MANOLESCU-STRUNGA
DR. N. LUPU
S. MEHEDINȚI
L. PSEPELINSCHI
N. TĂUTU
ROMAN
MAIOR V. TĂUTU
FĂLCIU
GR. DUCĂ
F. BRAGALIA
TIGHINA
DR. N. DANCU
M. NEGURĂ
DR. N. SĂILEANU
GR. RADOVICI
CIUC
VASLUI
REMANDI
DR. P. GABOR
BACĂU
I. TOTU
N. N. TIRON
T. IACOBESCU
O. SLĂVESCU
G. BRĂTESCU
D. TOPCIU
M. CANCIOV
A. C-TINESCU
CRISTOVEANU
G. URZICEANU
P. ANDREI
V. STOENESCU
I. G. VÂNTU
DR. M. CÂMPEANU
AL. ROTTA
CETATEA ALBĂ
I. WILLER
COSTINESCU
H. EREMIA
BOLOMEY
GH. CIOLAC
N. TICĂ
C. VASILIU
N. C. BERHA
TUTOVA
CAHUL
DR. C. SULFERI
I. M. DUMITRESCU
T. SALIMBEA
R. N. SĂVEANU
DR. ST. BOGDAN
TREI SCAUNE
PUTNA
SIMIONESCU
C. I. RĂDULESCU
M. CONSTANTINESCU
N. SĂVEANU
B. HAASE
BRAȘOV
GH. ASSAN
ING. G. DELEANU
E. CODREANU
P. VERBIȚKI
B. SZABO
B. SZENTKERESZKY
D. CHIRCULESCU
C. GIURESCU
V. DUMITRIU
TECUCI
COVURLUI
R. N. PETRESCU
DR. A. NEGUȘ
S. CAVALIOTI
E. CARAMAN
V. SLĂVESCU
ISMAIL
FR. CONNERT
V. S. RADU
A. ANGHELESCU
C. ȘERBĂNESCU
P. BEJAN
H. DIACONESCU
BUZĂU
C. ZAMFIRESCU
DUMITRESCU
GH. ONOSE
V. I. TOMOV
N. GHELMEGEANU
R. SĂRAT
V. RĂDULESCU
T. CONSTANTINESCU
C. AL. TĂTĂRANU
I. LUPESCU
N. IOSIFESCU
R. NESTOR
R. N. LASCU
E. PANAITESCU
C. D. DIMITRESCU
PRAHOVA
C. CAZAN
S. I. ROMAN
C. LUPU
BRĂILA
I. MOLDOVANU
ST. I. RĂDUCANU
I. MANOLESCU
CONSTANTINESCU
I. STĂNESCU
GR. DUMITRESCU
N. GEORGESCU-TULCEA
GH. VĂLIMĂRESCU
V. DEMETRESCU-BRĂILA
DÂMBOVIȚA
ILFOV
GH. ȘERBAN
C. XENI
TULCEA
I. N. DRĂGHICI
P. C. DRAGOMIRESCU
N. RIZESCU BRĂNEȘTI
DR. I. COSTINESCU
AL. DONESCU
S. PASCHIEVICI
A. RĂDUCANU
M. ROȘCA
N. BATZARIA
IALOMIȚA
VLAȘCA
N. S. TĂNĂSESCU
GH. NAZARIE
AL. MATAK
C. BACALBAȘA
N. BERCEANU
R. POLIZU-MICȘUNEȘTI
V. LEPĂDATU
R. ROȘCULEȚ
D. IUCA
I. POPESCU
M. PLĂTĂREANU
H. AZNAVORIAN
DR. G. BANU
R. ZĂGĂNESCU
D. MUȘETESCU
D. IONESCU-BRĂILA
CONSTANȚA
A. BENTOIU
I. ZAHAROF
DUMITRESCU
C. TEODORESCU
C. I. ELEFTERESCU
C. I. BRĂTIANU
M. ISĂCESCU
ANDREESCU-RIGO
DUROSTOR
A. OANCEA
D. R. IOANIȚESCU
G. I. PUCEREA
PHILIPESCU-DUBĂU
S. HAMDI
I. I. ANGHELOF
GH. FOTINO
D. VEIZIU
G. HOGEA
L. LUSCAN
CALIACRA
I. GRIGORESCU

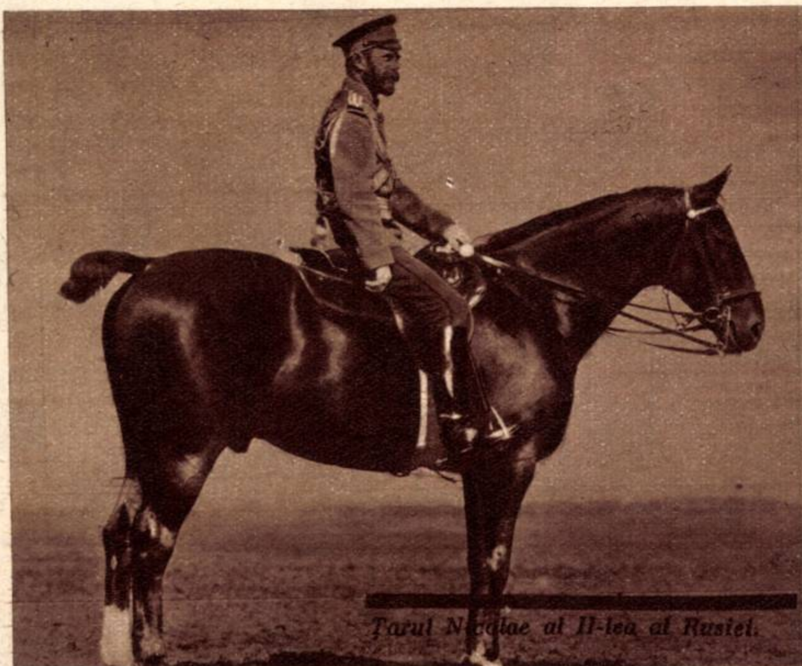
TRENUL Ţarului

O pagină emoţionantă şi dramatică din istorie trăită în trenul luxos al Ţarului Nicolae II al Rusiei.

COVOARE, mătăsuri şi tapiserii scumpe, fotolii largi şi divanuri moi cari îmbiau trupul la odihnă, tot rafinamentul şi luxul pe care avuţia şi puterea poate să le îngădue, desfată astăzi privirile curioşilor în trenul care aparţinea Ţarului Nicolae al II-lea.

Din ziua memorabilă a abdicării, au trecut şaptesprezece ani; şi trenul Ţarului rămâne ca amintirea unor vremuri de acum încolo apuse: oricine poate să-l admire la Peterhof, lângă Leningrad. O construcţie grandioasă, adaptabilă căilor ferate ruseşti şi celor streine, făcută să legene visuri de mărire şi de glorie, spre a da aceluia care se servia de el, simţul adevărat al atotputerniciei sale...

Intreaga familie imperială a avut câte un loc în el, a cunoscut bucuria şi neliniştea călătoriilor repezi ca vântul. Câte imagini, câte amintiri nu dorm închise de veci între acei pereţi!.. In vagonul de dormit, înaintea icoanelor sfinte, orânduite acolo ca să-l apere, desigur că Nicolae al II-lea şi-a aplecat de multe ori genunchiul, invocând asupra lui, asupra familiei şi a patriei binecuvântarea şi ocrotirea dumnezeiască... Sufletul lui slab şi şovăelnic poate că a cunoscut în ceasurile nopţii, hărăzite odihnei, clipe grele de zbucium, lupte şi îngrijorări fără de număr... Micul ţareviciu Alexei, al cărui portret atârnă de peretele vagonului-salon, şi căruia părintele i-a dorit naşterea cu atâta ardoare, ascunde în sângele lui o boală cumplită care i-a ursit pe toţi din jurul lui să ducă o viaţă plină de amărăciune şi griji. Cel mai mic început de hemoragie care nu poate să fie oprită decât după multe şi îndelungate îngrijiri, aduce cu sine coşmarul unei catastrofe. Ţarina, înebunită de durere, nutreşte cele mai nebuneşti speranţe aprins în sufletul ei de primul care i se înfăţişează ca un salvator al fiului... O povară imensă va trebui să apese într'o zi pe umerii lui plăpânzi. I-o vor îngădui, oare, puterile? Nu se va stinge înainte această flacără de viaţă, abia pâlpâitoare? Impotriva copilului există o vrăjmăşie chiar şi printre membrii familiei imperiale. Arhiduci şi principi uneltesc în umbră, tot soiul de planuri. Ori de câte ori ridică ochii asupra portretului fiului iubit, Nicolae al II-lea simte cum îl năpădeşte neliniştea chinuitoare a viitorului. Afecţiunile lui cele mai dragi îi sunt batjocorite. Ţarina, de exemplu, pe care el o iubeşte din tot sufletul, căreia îi îndură cu resemnare înrâurirea de femeie superioară, e socotită ca o streină. Toţi îi spun „nemţoaica", cu un accent vădit de dispreţ. Poporul şi curtea se depărtează de ea din ce în ce mai mult. Insăşi existenţa separată pe care o duc suveranii e un prilej de bârfeală şi desaprobare. Da, sunt multe mâhniri, multe pricini de durere, chiar atunci când eşti ţarul tuturor Ruşilor.

Ţarul Nicolae al II-lea al Rusiei.

Cu izbucnirea războiului, tragedia familiei imperiale se precipită. Trenul devine părtaş şi spectator al unor evenimente dintre cele mai dramatice. In el, Nicolae al II-lea face în primăvara lui 1917 o călătorie spre cartierul general, cu mintea turburată şi presimţind nenorocirea care se apropie. Lucrurile merg rău pe frontul rusesc. Se simte lipsa echipamentului, a muniţiilor şi a armelor, ideia revoluţiei începe să-şi croiască drum printre masse. Gândul tuturora este să se închee pace separată. Se spune, făţiş, că ţara nu poate să mai susţie la infinit greutăţile războiului. Nicolae, deşi înţelege gravitatea prăpădului care abia aşteaptă să cotropească totul în cale, n'are tăria să se sustragă legilor onoarei. Pace separată? Niciodată! Mai bine să cadă, să renunţe la tron. Şi momentul acesta nu întârzie să sosească. In chiar trenul lui, în staţia Dno, este arestat şi silit să-şi iscălească abdicarea. Textul ei este prezintat apoi Dumei de către deputaţii Gucikov şi Şulghin; fostul împărat, trecut de-acum sub supraveghere, va continua călătoria ca să-şi întâlnească familia. E primul act al tragediei care avea să se abată asupra lui, asupra familiei şi care avea să-i suprime până la unul. In vreme ce trenul înaintează vertiginos spre destinaţie, la Ţarskoie—Selo domneşte agitaţia şi îngrijorarea cea mai grozavă. In răstimpuri, se aud, departe, descărcări de arme. Ţareviciul şi marile ducese zac în pat, bolnavi de pojar. In cumplita-i nenorocire. Ţarina nu ştie cui să mai ceară sfaturi. In sfârşit, vine Nicolae al II-lea. Soţii se îmbrăţişează, mai au încă speranţe... Dar aproape numai decât ajunge ordinul de arestare. De acum începe o viaţă care devine mai grea decât însăşi moartea, o viaţă de umiliri, de renunţări, de pierderea oricărui drept. Apoi în noaptea de 16 spre 17 Iulie 1918, la Ecaterinenburg, epilogul. Uciderea simultană a Ţarului şi a întregei familii imperiale. O dinastie, un imperiu cari dăinuiau de veacuri şi cunoscuseră momente de splendoare şi măreţie, năruite pentru totdeauna. Iar, la începutul tuturor acestor prăbuşiri, abdicarea scrisă pe o masă a trenului care astăzi se poate vedea şi cerceta la Peterhof: chiar pe masa aceea a vagonului-restaurant în jurul căreia Nicolae al II-lea se oprise de atâtea ori ca să vorbească, de care se rezemase adâncit în gândurile lui... Astfel, printr'o ironie a istoriei, trenul personal al Ţarului, menit să arate ruşilor şi streinătăţii puterea unei naţiuni, a cunoscut unul din momentele cele mai tragice, mai întristătoare, poate, din decăderea acesteia. Ce s'a mai întâmplat în urmă, ori cât ar fi fost de teribil, ne place să credem că Nicolae al II-lea le-a îndurat cu mai puţină strângere de inimă. De fapt, ceeace el iscălise în tren, nu era decât o trăsătură de condei, dar o trăsătură de condei prin care renunţa la tronul strămoşilor lui, punea cuvântul „fine" oricărei nădejdi de mărire viitoare. Şi în noaptea aceea de acum 17 ani, în staţia Dno, iscălind actul abdicării, care era în acelaş timp actul de moarte pentru sine şi pentru ai lui, prin mintea fostului monarh-absolut trebue să fi defilat figurile tuturor acelora cari făcuse din Rusia o ţară puternică şi temută, dela Petru cel Mare la Caterina II, figurile acelora căzuţi ani şi ani de-arândul pentru gloria lui, ale morţilor dela Moscova şi Port-Arthur, şi chiar fantoma lui Napoleon care cutezase să calce frontierele Rusiei pravoslavnice şi fusese alungat înapoi de singurătatea tragică şi incendierea Moscovei, după ce văzuse în iarna grozavă din 1812 stingându-se floarea soldaţilor lui pe câmpiile îngheţate ale acestei ţări imense...

G. R.

Vedem în această pagină câteva aspecte interesante şi sugestive din târgurile sudului.

PRIN TARGURILE SUDULUI FERMECATORUL de SERPI

— Pitorescul exotic al târgurilor dela frontierele Saharei, unde lumea cea mai pestriţă se agită într'o armă extraordinară, unde urletul de revoltă al cămilelor se amestecă cu tânguirile cetelor de cerşetor chinuiţi de foame şi unde mulţimea indigenilor, într'o atmosferă vibrând de melodii fără nume, asistă la ciudatul spectacol oferit de fermecătorul de şerpi, despre care pana măiastră a lui Pierre Loti a scris cândva pagini evocatoare

IN zilele de târg săptămânal, Biskra ia un aspect de neobişnuită animaţie. Dinspre oazele pustiului sosesc nomazii în lungi caravane, cu turme de oi grase, ca să le vândă geambaşilor din porturile Mediteranei, ce le vor îmbarca pe vapoarele de comerţ cu destinaţia Parisului, carnea berbecului de Algeria fiind foarte preferată în capitala Franţei. Iar dinspre El-Kantara şi plaiurile fertile ale Atlasului, vin arabii cu măgăruşii conduşi de coadă, gemând sub povara sacilor cu mălaiu şi alte produse ale regiunii, pe care le vor oferi în schimbul curmalelor.

E o larmă nemaipomenită.

Cămilele îngenunchiază urlând răguşit, cai nechează, oamenii forfotesc şi se ceartă... Pretutindeni observi gesturi desordonate, auzi ameninţări şi injurii epice: „Aşteaptă fiu de păgân, copil al păcatului! Aici suntem ca muierile, mâncăm pâine şi bem apă proaspătă... Aşteaptă să fim iar în pustiu şi să bem apă de *radi* (ploaie)! Ţi-oiu arăta eu atunci dacă sunt bărbat!..."

Femei, cele mai multe bătrâne şi gârbovite, cu obrazul scorojit şi tatuat, se amestecă sfios prin mulţime. Rareori, câte-o făptură cu faţa rumenă, asemenea corolelor de oţel ale cactusului centenar, cu ochi de beznă şi dinţi albi, de-o albeaţă uluitoare, trece în pas vioiu, purtând pe umerii drepţi mândria tinereţii...

Negrii, mai realişti decât arabii, îşi câştigă existenţa vânzând evantailuri din piele de uran — o mare şopârlă de Sahara.

Mărfurile sudului — pepeni, tomate, portocale, smochine şi crengi de curmale — sunt aşternute pe pământul ars, într'o superbă desordine...

AŞA A FOST SCRIS...

Cerşetori fără număr, se perindă încoace şi încolo, tânguindu-şi mizeria, oameni bolnavi ce nu se caută nici chiar cu leacuri primitive, încrucişând braţele în faţa ruinei, a boalelor şi a morţii. „*Mektoub*" — aşa a fost scris!... Allah, o voeşte, el o porunceşte...

In glasul lor slăbit, simţi foamea care chinuie: „Pentru Sidi-Abd El-Kader, pâine!..." Ne urmăresc pas cu pas, promiţându-ne paradisul lui Mohamed şi dacă cedând insistenţelor le aruncăm un ban se reped să ne sărute mâinile, murmurând cu ochii spre cer o înflăcărată rugăciune. Ne consideră aleşii, mult iubiţi de Profet, cei să-i binecuvânteze punându-le mâna pe cap şi ne asigură că pe lumea cealaltă ne vom bucura de protecţia marabutului Sidi-Abd-El-Kader, devenit sfânt şi mâna dreaptă a lui Allah...

CE ESTE UN MARABUT?

In Algeria, dincolo de bariera oraşelor şi aglomeraţiunilor organizate, unde cultul islamic nu se poate oficia public din pricina lipsei moscheelor, populaţiunea indigenă e păstorită de marabuţi, credincioşi moştenind prestigiul religios al vreunui strămoş sau deveniţi venerabili prin pelerinajul la Mecca, prea sfânta cetate din vremurile de slavă ale credinţei mahomedane. Superioritatea acestora faţă de cei de rând, stă în faptul că ştiu să citească scriptura Coranului, care e într'o limbă deosebită de graiul vulgar. Cu cât marabutul cunoaşte pe de rost un mai mare număr de versete, cu atât e mai *taleb* (învăţat). Prin cimitire, pe locurile virane ale periferiilor, pe marginea drumurilor, oriunde, întâlneşti acele mici mausolee ce nu sunt altceva decât morminte de marabuţi şi pe care fidelii le înconjură aproape totdeauna cu o pompă şi-o veneraţie ce atrag pelerinaje din cele mai depăr-

Vedere generală asupra târgului.

tate unghere ale coloniei. Pentru pietatea şi virtuţile lor, unii dintre aceştia merită respectul ce li se acordă, dar cea mai mare parte sunt jongleuri şi excroc de cea mai vulgară speţă.

Se zice că pentru a fi cineva marabut, trebue să posede douăsprezece din însuşirile câinelui, în primul rând să nu-i placă deloc curăţenia. Am întâlnit mulţi dintre aceştia, oferind trecătorilor spectacolul cel mai desgustător, al murdăriei şi nebuniei şi totuş aceste brute erau considerate ca sfinţi, sfaturile lor erau ascultate şi indigenii se temeau de profeţiile şi blestemele lor macabre...

PATRONUL CERŞETORILOR

Origina marabuţilor se pierde în noap-

tea timpurilor, către leagănul Islamismului. Cel mai celebru este Sidi-Abd-El-Kader-El-Djilali, patronul călătoriilor, al hoţilor, dar mai ales al cerşetorilor, atât de numeroşi în aceste ţinuturi, dominate de fatalism. Ei cerşesc cu aceste cuvinte: „Dă-mi, pentru faţa lui Sidi-Abd-El-Kader, pentru dragostea de el şi de Allah!"

Abd-El-Kader-El-Djilali trece drept prinţul marabuţilor. Tradiţia populară spune că în luna lui Safor, coboară din cer pe pământ 380.000 de năpaste, care-ar sdrobi neamul omenesc, dacă mila şi bunătatea divină nu i-ar veni în ajutor.

In acest moment dureros, Allah alege dintre oamenii cei mai credincioşi pe cel mai cuvios şi curat la suflet. încărcându-l cu trei sferturi ale poverii. Acest sfânt printre sfinţi, victimă a mântuirii umanităţii, poartă în religie numele de *rut*.

Jumătate din relele ce mai rămân sunt împărţite apoi la alţi 20 credincioşi numiţi *aktab*, răspândiţi prin lumea musulmană, iar cealaltă jumătate se împrăştie la voia întâmplării. Pe cine cade norocul..

Când alegerea divină s'a oprit asupra lui, rut-ul cade bolnav, îndură tot felul de suferinţe şi moare în mai puţin de patruzeci de zile.

Sidi-Abd-El-Kader datorí sfinţeniei sale favoarea de a fi ales ca rut şi păstrează în ceruri, privilegiul de-a interveni în favoarea celor nenorociţi şi suferinzi. In sfera senină unde se află, între al 3-lea şi al 4-lea cer, acest sfânt patron al lumii sărmane, aude plângerile ce i se adresează şi ajută pe cei cari îl invocă în sinceritatea inimii lor, indiferent dacă sunt Creştini, Evrei sau Musulmani...

FERMECATORUL DE ŞERPI

O necunoscută apariţie şi larma se curmă deodată. Amatori de senzaţii, indigenii dau năvală într'un anumit punct al pieţii. Intâmplător, ne găsim şi noi în primele rânduri, privind curioşi la străinul ce tocmai lepădase din spatele său trudit, greul sac în care ceva freamătă...

Da, acolo la Biskra, pe vrăjitul drum al deşertului ne-a fost dat să 'ntâlnim poate pe unul din ultimii descendenţi ai fermecătorului de şerpi, despre care pana măiastră a lui Pierre Loti a scris cândva pagini atât de minunate.

Aceste „inutile canalii", cum îi numia cu severitatea-i cunoscută, în judecarea compatrioţilor săi, geograful arab Leon Africanul, erau văzuţi altădată oriunde, prin însufleţitele târguri ale sudului, făcând să danseze la sunetele de cimpoiu, maimuţele şi şerpii pe care-i purtau încolăciţi în jurul gâtului şi vânzând în acelaş timp bileţele de noroc poporului ignorant. Dar vremea trece şi cântecele pier, fermecătorii de şerpi aproape au dispărut, striviţi sub călcâiul nemilos al civilizaţiei în mers...

CA UN REGE AL NINIVEI...

Imbrăcat într'o tunică cu galoane aurite, căpătată cine ştie de unde prin oraşele din nord, dacă vre-un impresar emerit nu i-o fi adus-o dela Paris, voinicul cu faţa bronzată şi priviri pătrunzătoare, ne apare acum plin de majestate, ca un rege al Ninivei, din gravurile istoriei...

Cu-o mână febrilă desface băierile temniţei de pânză, în care sunt închişi şerpii, îşi scoate turbanul, apoi începe să îngâne din fluer o melodie fără nume, una din acele arii nemuritoare, ce fac să vibreze chiar sufletele cele mai tari...

Insufleţite, reptilele se arată în gura sacului şi se îndreaptă rapid spre cercul mulţimei, care îngrozită, se dă cu un pas înapoi. Dar atunci, accentele muzicei devin tot mai pasionate şi şerpii revin. Ridicându-se pe coadă şerpii încep să schiţeze un dans circular în ju-

Fermecătorul de şerpi.
Un aspect al târgului.

rul stăpânului, care nu-şi ia o singură clipă privirea ochilor săi adânci, fascinatori dela mişcarea reptilelor. La fiecare intonare mai melodioasă şerpii îşi umflă gâtul în semn de satisfacţie, iar când fermecătorul se-apleacă spre ei, sub îndemnul tainicei puterii al privirii sale, se reped să-i lingă obrazul cu limbile lor lungi şi subţiri. Sunt manifestări de tandreţă ce nu vatămă. Şi totuş — ne spune un colonist francez — sunt foarte rele aceste „hidoase creaturi", muşcătura lor putând provoca o moarte imediată.

NAJA NAHA

Se chiamă naja naha, şarpele care în timpuri aproape imemoriale, era emblema divinităţii protectoare a lumii. Vechii Egipteni îl reprezintau deasupra porţilor, îmbrăţişând cele două laturi ale unei sfere — globul terestru — iar populaţiile sahariene îl consideră ca pe un păstor din cauza acelei facultăţi de-a se ridica pe coadă, stând nemişcat în mijlocul pustiului...

Cărui fapt s'o fi datorind inofensivitatea temutului şarpe în acest gen de spectacole? Credinţa celor mai mulţi e că sunt desarmaţi. Iată o explicaţie ştiinţifică auzită dela un colonial competent: la şerpii veninoşi, nu colţii se mişcă, ci osul maxilar. Tendonul muşchiului pterijgoidian extern se împarte în două, — o parte fixată la acest os, iar cealaltă la capsula cu otravă. Tăind tendonul, falca nu se mai mişcă. Scoţând apoi capsula printr'un fel de castraţie, nu mai există venin şi şarpele redutabil se transformă într'o inofensivă jucărie. In zadar ne arată fermecătorul de şerpi colţii cei oribili, căci nu-l mai credem. Sunt atâtea trucuri pe lume...

- G. KIVĂRAN-RĂZVAN

POVESTEA unui CHIBRIT

FAPTUL că ni se vesteşte un mare film în care eroul principal e aventurierul cu adevărat de geniu al acestui veac (am pomenit desigur numele lui *Ivar Kreuger*), — e, menit să reactualizeze această figură care, ani dearândul, a stăpânit coloanele gazetelor economice şi financiare, — ca, o clipă după moarte, acelaş nume să treacă, — pe acelaş prim plan, — dar, de data aceasta, în coloanele rezervate întâmplărilor de scandal.

E, cu adevărat, epică această viaţă pe care puţini oameni o pot trăi. Nu ştiu întrucât genialitatea nu e cheltuită de opotrivă de generos şi in această ramură a escrocheriei de vaste proporţii, — a acestei finanţe mondiale în care, sincer vorbind niciodată nu se poate şti unde începe buna credinţă şi începe cea rea, adică unde începe şi sfârşeşte onestitatea ca să se prelungească în excrocherie pur şi simplu....

Dacă până la un punct *Ivar Kreuger* a fost un financiar cu nebănuite resurse, — a fost suficientă o neînsemnată demascare a lui Morgan ca întreagă această atotputernicie a *„regelui chibriturilor”* să se prăbuşească aidoma unui castel de nisip.

Da! *Ivar Kreuger* reprezintă un strălucit exemplu sortit să figureze in galeria existenţelor epice. Gândiţi-vă numai că, pornind de mic, — am fi ispitiţi să folosim expresia: „dela mătură”, — izbuteşte într'un scurt răstimp, să cucerească nu o ţară sau două, — chiar întregul continent i se pare prea mic, ca atotputernicia lui să se întindă dealungul lumii întregi.

Care să fie taina acestei reuşite ?

După moartea lui, mulţi oameni s'au grăbit să găsească o tălmăcire în îndemânarea cu care măsluia cifrele sau falşifica bonuri de tezaur. Mărtiurisim că această explicaţie nu ni-i suficientă şi suntem îndemnaţi să bănuim că oameni ca aceştia sunt înzestraţi cu un simţ suplimentar de care e văduvită omenirea în general şi pe care psichologia încă îl ignoră.

Viaţa celui mai genial aventurier

Trei scene sugestive din marele film „Regele Chibriturilor” magistral interpretat de celebrul actor american William Waren şi de fermectătoarea Lily Damita în rolul uneia dintre amantele lui.

Pentrucă să nu uităm, Ivar Kreuger, atunci când a revenit în ţara lui — în Suedia, — nu a luat în stăpânire decât o umilă fabrică de chibrituri în pragul falimentului, — una din acele fabrici ce abundau în întreg acest ţinut al Nordului. Şi, totuşi, această mică fabrică a devenit leagănul celui mai puternic trust mondial, cu complicetăţi răsfirate în cele patru colţuri ale globului, — punctul de plecare nu numai al unui comerţ sau al unei vaste industrii, ci al unei formidabile puteri pe care o dă posibilitatea de a împrumuta, luând înfăţişări salvatoare, statele aflate în restrişte după anii de războiu.

Cine şi-ar fi închipuit că omul care, într'o bună zi şi-a curmat zilele cu un glonte de revolver, imprumutase mai bine de douăzeci de state cari, — toate, — l-au primit regeşte. Era vremea când *Ivar Kreuger* stăpânea cu adevărat marea finanţă. Uşile potentaţilor erau larg deschise şi o cupă de şampanie golită în tovărăşia *„regelui chibriturilor"* lua proporţii de certă salvare a unei ţări întregi....

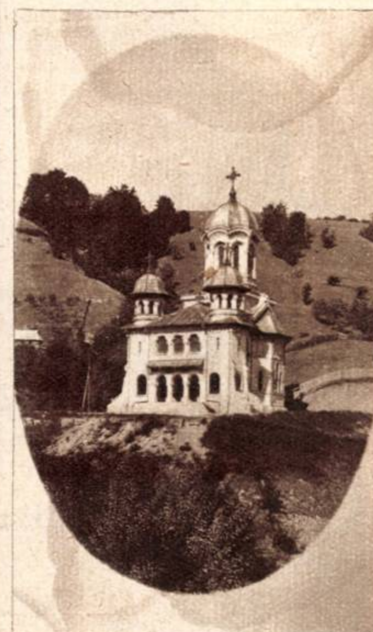
Bine 'nţeles că nu din sentimentalism Ivar Kreuger era salvatorul. Cerea în schimb, contravalori strict comerciale. Un biet monopol al chibritului. Şi cu acest bastonaş prevăzut cu o gămălie de fosfor, Ivar Kreuger a cucerit lumea şi nu a cunoscut decât doar împotrivirea Rusiei Sovietice. Când însă aceleaşi state cărora Ivar Kreuger le acordase creditul, deveniseră rău platnice sau chiar falite, — în fruntea acestora se afla chiar Germania — ce voiţi să facă omul? S'o fi abătut dela sfintele reguli ale comerţului onest. A falşificat bonuri şi semnături. Dacă nu i s'ar fi ivit în cale perspicacitatea unui Morgan, de bună seamă că Ivar Kreuger s'ar fi salvat şi falşurile ar fi rămas o taină mulţi ani şi după noi. Aşa, însă, prăbuşirea era inevitabilă. Un om plămădit dintr'un asemenea aluat nu putea supravieţui dezastrului. Şi el, care a împărţit cu dărnicie multor ţări un bănet salvator n'a cerut în această clipă, vieţii, decât un glonte salvator.

Spunem că n'a cerut decât un glonte pentrucă nu ştim întrucât acest om, care ar fi avut mijlocul să soarbă viaţa prin toţi porii, s'a putut bucura de szuciumatele zile trăite. Nu i s'a cunoscut nici un elan în afară de acela de a doborî un nou adversar sau de a cuceri un nou debuşeu chibritului. Nu a râs sincer decât atunci când i s'a comunicat gluma după care popoarele încep să creadă că fiecare chibrit aprins reprezintă un impozit dat lui Ivar Kreuger. O singură mare dragoste: aceea care-l legase de *Greta Garbo* şi pentru care, pare-se, ar fi aruncat în aer chiar şi scumpele lui fabrici de chibrituri. E, poate, în această viaţă de izbutire şi de cumplită prăbuşire, de permanente agitaţii, de zbucium fără sfârşit, singura trăsătură mai omenească. Povestea de dragoste a lui Ivar Kreuger şi Greta Garbo e, fără urmă de îndoială, singurul punct luminos din viaţa lui.

Iată dece filmul ce ni-i vestit, — cu WAREN WILLIAMM care ia, în rolul încredinţat, masca lui Ivar Kreuger aşa cum LILLY DAMITA împrumută pentru circumstanţă o nespus de reuşită mască a *Gretei Garbo*, — e binevenit.

MIHAI VALERIU

Preotul Protopop Emilian Ţincu sufletul mişcării culturale din Valea Jiului şi una din cele mai importante înfăptuiri ale lui biserica din comuna Aninoasa judeţul Hunedoara.

Tânăra balerină Julietta Sandovici care a învederit însuşiri minunate la ultimul recital de dans pe care l-a dat la Opera Română.

Concursul de dans pentru campionatul Europei

organizat de „Realitatea Ilustrată" şi „Metro Goldwyn Mayer"

Eliminatoriile la Bucureşti, pentru titlul României. La Amsterdam; campionatul Europei. Câştigătorii vor fi oaspeţii Joanei Crawford, la Hollywood.

Hotelul Carlton din Amsterdam unde vor fi adăpostiţi aleşii „Realităţii Ilustrate" care vor participa la campionatul european.

Cu prilejul prezentării filmului „Venus dansează", cu Joan Crawford şi Clark Gable „Realitatea Ilustrată" şi casa „Metro Goldwyn Mayer" organizează un mare concurs de dans, pentru găsirea dansatorilor perfecţi în România, în cadrul unui mare concurs de dans, european.

La acest concurs poate participa orice pereche din ţară. Concursul va consta în judecarea supleţei, eleganţei, ţinutei şi perfecţiunii ritmice, pe care fiecare pereche o va manifesta. Se vor dansa dansuri moderne.

Din juriu vor face parte cele mai proeminente personalităţi din lumea noastră artistică şi coreografică.

Se menţionează că la concurs nu pot participa decât amatori. Dansatorii de profesie nefiind admişi la probă.

Concursul va avea loc în ziua de 5 Mai a. c. în cadrul unor festivităţi grandioase, organizate de revista noastră. Perechile din provincie vor trebui să vie în Capitală, în ziua de 4 Mai, când se vor prezenta la redacţia revistei „Realitatea Ilustrată" pentru a primi instrucţiunile necesare.

Perechea câştigătoare a concursului, va primi titlul de campioană a României şi va pleca, în mod absolut gratuit, dus şi întors, la Amsterdam, unde va participa la concursul pentru campionatul Europei. Aci, perechea va fi găzduită, împreună cu celelalte perechi reprezentante ale ţărilor europene (participă toate afară de Germania), la elegantul hotel Carlton.

Concursul din Amsterdam va fi patronat de societatea Columbia Graphophone.

Perechea care va câştiga la Amsterdam titlul de campioană a Europei, va pleca pe unul din transatlanticele companiei Cunard Line, la Hollywood, unde va fi primită, în mod oficial, de admirabila vedetă a ecranului, Joan Crawford.

Iată perspective cu adevărat minunate pentru tinerii noştri dansatori.

Inscrierile se primesc la „Realitatea Ilustrată" str. Const. Mille 7-9-11, însoţite de următorul:

B O N

Numele şi pronumele d-rei ....

Numele şi pronumele d-lui ....

Strada .... **Nr.** ....

Oraşul ....

Se atrage, în mod expres, atenţiunea participanţilor, că nu se primesc decât înscrieri de perechi.

Atât la concursul din Bucureşti cât şi la cel din Amsterdam ţinuta de seară pentru participanţi este obligatorie.

ROMANUL LUI ALEXANDRU Stawisky ŞI AL MISTERIOASEI SALE SOŢII

Frumoasa Arlette Stawisky care a obţinut câteva premii la concursurile de eleganţă a fost arestată. Celebrul romancier Joseph Kessel a cunoscut şi a frecventat multă vreme menajul Stawisky studiindu-l în vederea unui roman pe care intenţiona să-l scrie. Care este secretul enigmaticei Arlette Stawisky, despre care preşedintele consiliului de miniştri din Belgia, care a avut prudenţa să nu facă afaceri cu soţul ei a exlamat: „Am văzut-o pe Doamna Stawisky, o minune de frumuseţe şi distincţie'.

Joseph Kessel a scris special pentru „Realitatea Ilustrată" romanul pe care îl publicăm in foileton.

ULTIMA impresie pe care mi-o produsese Alexandru mă făcea să întrevăd la el prezenţa unei a doua personalităţi care nu avea nimic comun cu înfăţişarea lui exterioară.

Impins de curozitatea aproape bolnăvicioasă care mă îndreaptă către existenţele de viaţă multiplă şi secretă şi care mă obligă să le urmăresc atâta timp cât nu deţin chiar dela ele cheia esenţială a existenţei lor, am avut mai mult ca niciodată dorinţa de a-l revedea pe Alexandru. Alexandru financiarul, proprietarul cailor de curse, stăpânul dela Empire, comanditarul gazetelor, care vorbise într'un limbaj atât de josnic şi care avea atât de mult de-a face cu poliţia.

Dar anul 1932 se sfârşi, primele luni ale anului 1933 se scurseră înainte ca norocul să ne fi încrucişat din nou drumurile. Alexandru călătoria foarte mult după cum fusesem informat la biroul său: Ungaria, Spania, sporturi de iarnă, Coasta de Azur. Cât despre mine ţinusem o serie de conferinţe în Tunis, Algeria şi Maroc, şi odată cu venirea primăverii m'am îmbarcat pentru America. In cele câteva zile care au despărţit aceste două călătorii mi-a fost dat să ascult vorbindu-se destul de mult de Alexandru. Intrând într'un bar din Champs Elysée, am întâlnit una din cele

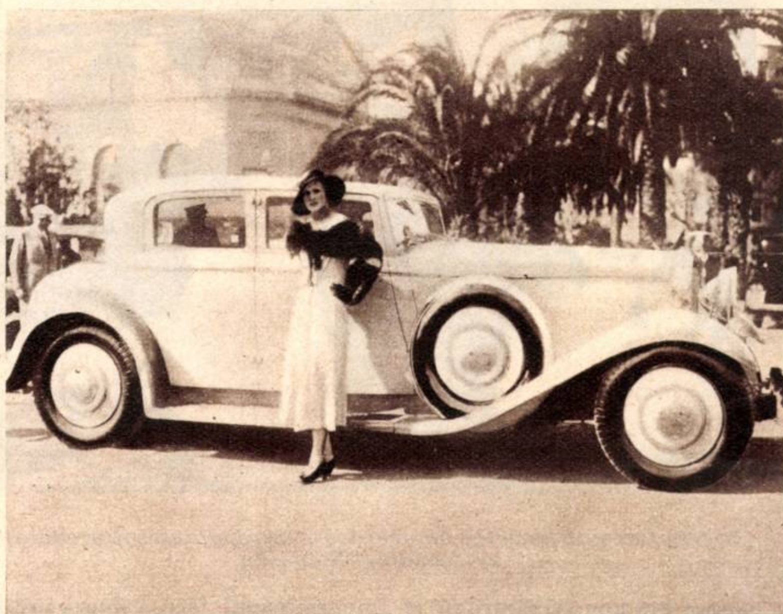

Arlette Stawisky

mai amuzante fiinţe pe care le cunosc: Suzanne este o femee micuţă şi rotunjoară, care a păstrat vivacitatea şi fraza dură şi simplă a originei sale săteşti. Nimic n'a putut distruge această sevă. Nici schimbarea felului de viaţă, nici obicinuinţa câmpurilor de curse, a localurilor de noapte şi a sălilor de joc, nici frecventarea book-makerilor, a romancierilor, a muzicanţilor, a industriaşilor, a bancherilor sau a actorilor. Incultă şi instinctivă, amuzantă şi prodigioasă industriaşe, necunoscând nimic şi inventând restul, fiecare dintre judecăţile Suzannei, dintre comentariile ei asupra vieţii, delirante şi absurde, te desarmau.

— L-am văzut pe unul dintre prietenii tăi la Cannes, în iarna aceasta — îmi strigă ea dela un capăt la celălalt al sălii. Un om de o gentileţe şi de o bunătate exemplară. Ce inimă! Eşti obosit... bea repede ceva!... Alexandru! Am pierdut totul. Mi-a restituit aproape în întregime suma pierdută, fără să i-o cer. Un gentleman! Ţi-o jur! Ne-am întâlnit apoi, dese ori, la masa mare de joc. Era mereu generos şi dulce. Este adevărat că l-am amuzat dese ori. Ţine foarte mult la mine. Aş face orice pentru el. Desigur, este puţin necioplit pentru un om atât de bogat. A ajuns prea repede. Fără îndoială că nu s'a plimbat toată viaţa în „Hispano". Mulţi bani trebue să aibe! Şi ce stomac! Toate marile banco-uri erau ale lui. Nimeni nu i se putea împotrivi. Şi soţia lui: frumoasă, elegantă! In tot cazul este un noroc pentru ea să aibă un bărbat ca el! Ştii, mi-a vorbit foarte frumos despre tine.

Suzanne continua să povestească în această cadenţă de mitralieră, toate amintirile ei dela Cannes: legături, rupturi, poveşti despre dansatori suspecţi şi prinţi de sânge, fumători de opium, lovituri de cărţi memorabile. Ca o obsesie revenia mereu în cu-

Soţia lui Stawisky fotografiată la Cannes în faţa automobilului ei care a luat premiul I de eleganţă.

vântarea ei, figura lui Alexandru. O fascinase. O uimise, O cucerise, reducând-o la adevărat devotament. Şi cu cât exaltarea ei era mai mare, cu atât mă convingea mai mult că imaginea lui Alexandru din hall-ul „Empire"-ului corespundea unei înfăţişări a lui, reale, obscure, disimulată de multe ori, dar tenace, ca unul dintre acele tatuaje, care reapar în orice moment. Nimic nu era mai revelator din acest punct de vedere, decât instinctul unei femei naive şi sensibile.

Aş fi vrut să studiez mai mult acest nou aspect sub care mi se înfăţişa Alexandru, dacă valurile Atlanticului nu mi-ar fi deschis câmpul unor noui visuri, dacă citadela sgârie-norilor nu m'ar fi

subjugat cu elanul ei monstruos şi sublim. M'am afundat în mizeria azilelor de noapte, pe Broadway, junglă luminoasă, cu râs negru.
Am revenit. Am schiţat reportajul meu şi mă gândiam tocmai la o plajă unde aş fi putut să-l termin. Inainte de a pleca însă, voiam să lichidez un proect despre care mă convinsesem că era momentan irealizabil. Era vorba de publicaţia săptămânală căreia fratele meu şi cu mine ne hotărîsem în zadar să-i închinăm viaţa.
Se ştie că Alexandru subscrisese o sută de mii de franci, şi că ne dăduse deja un sfert, printr'un cec semnat de secretarul său, Gilbert Romangnino. De trei ori în cursul lunii Mai am telefonat la birourile lui Alexandru, spunându-i că vreau să-l văd, pentru a-i înnapoia buletinul şi banii. Acţionarul meu din Place St. George, nu părea deloc grăbit să reintre în posesiunea fondurilor sale.
— Mai e timp pentru aceasta — răspundea el. — Sunt prea ocupat, sau nu mai nu am ce face cu câteva monede. Ţi le-am dat ţie, nu revistei tale. Sau — mă vexezi insistând atâta, mă faci să cred că banii mei te jenează.
Am reuşit însfârşit să obţin o întâlnire cu el, la barul Claridge. Cred că până'n ultimul moment, Alexandru crezuse că insistenţa mea nu era sinceră şi că avea de scop să forţeze generozitatea lui; căci altfel nu mi-aş putea explica privirea surprinsă, puţin supărată, timidă şi întrebătoare pe care mi-a adresat-o, când i-am înapoiat cecul pe care mi-l oferise. Şi-a revenit însă imediat. Rolul său

In faţa Camerii franceze au avut loc mari manifestaţii provocate de scandalul Stawisky.

pusese din nou stăpânire pe el. Intoarse capul, făcu o figură indiferentă, şi trecând cu vârful degetelor cecul lui Romagnino, îi spuse:
— Ocupă-te tu de aceasta, Gilbert.
Să-i fi dat atitudinea mea o încredere oarbă în mine? Nu ştiu. Cert că seara aceea a fost singura în care Alexandru şi-a scos el însuş masca. Şi-a început implicit seria destăinuirilor sincere, declarând că ţine cu tot dinadinsul să mănânce într'un restaurant rus.
— Bine, dar ţie nu-ţi place bucătăria aceasta, îi spusei.
Avu un surâs echivoc şi replică:
— Astăzi este o zi excepţională; astăzi este chemarea strămoşilor.
Am ales un local în apropiere de Etoile. Nu erau acolo nici cântăreţi, nici orchestră, şi totuş domnia o atmosferă din cele mai calde. Mesele încărcate de hors-d'oeuvre, peşte, icre negre şi o altă serie de delicatese scumpe, oferiau un spectacol unic.
Alexandru se apropie de mesele întinse, le privi atent, dându-mi impresia că ele nu prezintă nici o noutate pentru el. Deodată, fui surprins când l-am auzit murmurând într'o limbă rusă nesigură, al cărui accent tonic avea însă o justeţe absolută, numele diferitelor feluri de mâncare, care-i reţineau ochiul strălucitor, avid şi nostalgic:
— Agurţi... spunea el... şciuka... seliodka....
— Dar de unde ştii toate acestea? întrebai.
Alexandru tresări. Işi plasă pe buze un surâs de comandă şi răspunse:
— Am călătorit destul pentru a învăţa pe de rost menu-urile diferitelor ţări.
Din momentul în care ne-am aşezat, el a început să-mi explice tot ce cuprindea lista de mâncare. Şi acest om sobru desvăluia deodată un caracter care-l trăda. Foamea sa insaturabilă nu era fizică, ci pentru a spune aşa, sentimentală. Fiecare înghiţitură îi dădea o bucurie care se raporta la amintirea copilăriei.
— Incă... încă... comanda el. Şi aceasta... şi din aceasta... Da, este excelent... Dar ceeace-mi servia mama era încă şi mai bun.
Nu mi-am putut reţine curiozitatea şi am spus:
— Alexandru, tu eşti rus sau de origine rusă? Inutil să protestezi!
Alexandru, duşmanul vinului şi al alcoolului bău dintr'o singură înghiţitură un pahar de vutcă. Un rânjet cuprinse partea de jos a figurii lui Alexandru.
— Ce crezi despre Stawisky, ca nume? mă întrebă el deodată.
— Este al tău?
— Poate.
— Şi Alexardru, pronumele tău?
— Ce te priveşte?
Avu un râs curios,. pe care nu l-am înţeles, căci neinteresându-mă niciodată de escrocheriile banale şi de autorii lor, silabele „Stawisky" nu treziau în mine nici o amintire, chiar depărtată.
Ceeace mi se părea mai curios însă, era furia cu care Stawisky

turna pe gât un pahar cu vutcă, după altul. S'ar fi spus că-şi lua o revanşă obscură asupra regulelor pe care şi le impusese odată pentru totdeauna, sub obligaţia de a-şi măsura cuvintele, elanurile şi de a simula un personagiu, care să-l încânte şi să-l domine în acelaş timp.

— Ţin bine la băutură? Nu găseşti? mă întrebă el cu un soi de mândrie, care nu se potrivia de fel cu obicinuita lui paradă de distincţie.

Or, el nu suporta bine alcoolul. De aceasta mi-am dat seama imediat.

— Ar trebui să aducem aici o femee, spuse el. Vreau să-i dau să guste din aceste mâncăruri. Vreau s'o cunoşti şi tu. Vei vedea cât este de frumoasă şi de inteligentă. Şi ce inimă sub trăsăturile aspre! Imaginează-ţi că ne-am căsătorit în închisoare.

Am trebuit să fac un efort imens pentru a nu mă prăbuşi stupefiat dinaintea acestei mărturisiri, cu adevărat senzaţională. M'am stăpânit, pentru a-l lăsa pe Alexandru să-şi continue destăinuirile neaşteptate.

El continua, expunând adevărul cu un accent de sinceritate, pe care nu i-l cunoscusem până atunci. Căci Alexandru avea ca atâţia alţii o conştiinţă maleabilă şi docilă.

— Da, am fost la închisoare, spuse Alexandru. Timp de optsprezece luni. Nici nu ştii cât am suferit. Dacă aşi fi stat mult acolo, m'aş fi împuşcat cu siguranţă. Nu mai puteam. Am fost închis din cauza unor nereguli la o bancă: B. N. C., o bancă faţă de care eram în perfectă regulă. Am fost nedreptăţit. Cea mai bună dovadă că afacerea nu s'a judecat niciodată. Inamicii mei m'au ţinut închis atâta timp numai pentru a-mi distruge afacerile. Imaginează-ţi: eu fără un ban şi soţia mea care nu avea nimic. Un om de treabă ne-a susţinut. E mort astăzi şi totuş îl binecuvântez în fiecare zi. Cunosc viaţa, să ştii! Nu lipsia mult pentru a deveni asasin.

— Ce?

— Cum, nu ştii? Imbecilul acela de Galmot.

— Galmot, Jean Galmot? Galmot din Cayenne? Marele aventurier?

— Un mizerabil. E tot ce-ţi pot spune. Cuceritor ca persoană. E foarte greu ca eu să pot fi tras pe sfoară. Şi totuş Galmot a reuşit aceasta. Aş fi făcut orice pentru el. Şi el m'a vândut lui Pachot, comisarul, crezând că astfel va scăpa de cei 40.000 franci pe care îi împrumutasem pentru a-şi cumpăra o maşină. Auzi? 40.000! Pentru suma aceasta m'a vândut. Acesta a fost Galmot. Când am eşit din închisoare nu mă gândiam decât la un singur lucru: să-l lovesc, să-l ucid chiar, să simt, să văd cum curge sângele său. Am suferit atâta pentru el.

Lacrimi de ură şi de suferinţă inundaseră ochii lui, pe care-i văzusem pentru prima şi ultima oară, cu desăvârşire umani, fără strălucire forţată, fără supraveghere interioară, fără activitate seducătoare sau apăsătoare. Vulgaritatea şi violenţa limbajului său l-a făcut să uite luxul hainei pe care o purta, al cravatei, al parfumului. Un fel de animal periculos şi slab totuş, părea să pornească din el ca dintr'o cavernă. Imi plăcea mai mult acum decât în zilele când l-am văzut tronând, sigur şi energic, căutându-şi frazele cu o vădită scrupulozitate. O lungă tăcere ne cuprinse pe amândoi şi se părea că această situaţie l-a readus pe Alexandru în starea lui obicinuită. Işi dilată nările mobile, îşi muşcă buzele şi-şi întinse bărbia.

— Sper că nu te deranjează să mănânci cu un om care a fost la închisoare? întrebă el cu un ton din cele mai obicinuite.

Am ridicat din umeri. Alexandru a simţit desigur că această mişcare exprima o veridică şi perfectă indiferenţă, căci se ridică imediat şi spuse:

— Eşti un om. Să mergem la Montmartre.

Nu mi-a mai spus însă nimic interesant. In clipa în care ne-am despărţit, a aranjat un rendez-vous cu mine, pentru a mânca împreună cu soţia lui. In hall-ul hotelului Claridge am fost prezentat doamnei Alexandru de către soţul ei. Este incontestabil că aventura, durerea şi scandalul provocat în jurul ei de către gazete, că puterea de divulgare care se impune şi i se atribuie, interogatoriile Siguranţei generale, care au fost ţinute secrete, că miile de fotografii răspândite în toate ţările din lume, că dragostea unui fugitiv devenit foarte repede un mort misterios, că mişcătoarea sa scrisoare postumă, publicată datorită nu ştiu cărui furt inadmisibil şi cărei monstruoase indiscreţiuni, în care Alexandru desvăluia un sentiment profund prin densitatea şi emoţiunea stilului şi printr'o rugă arzătoare; este indiscutabil că toate aceste elemente au împrejmuit astăzi pe fosta lui soţie într'o aureolă de roman. S'ar putea ca totul să fi fost falsitate. Dacă însă cineva s'ar fi apropiat înainte de dramă de aceea pe care operatorii, fotografii şi reporterii au transformat-o acum într'o adevărată vedetă, s'ar fi evitat multe lucruri şi s'ar fi descoperit altele de un interes capital. Căci destinul nu putea găsi un caracter cu trăsături mai bine făcute, pentru rolul pe care-l juca Alexandru, decât soţia lui.

In clipa aceasta, când închid ochii, pentru a mi-o aminti mai bine, nu văd pe văduva lui Alexandru, escortată de un agent de poliţie, ca singur tovarăş de doliu, ci o femee în aparenţă fericită şi senină, dăruită din plin de viaţă. Decorul unde o regăsesc n'are nimic care s'o poată singulariza.

Un ascensor, şi apoi hall-uri elegante, cu vitrine superbe, încărcate de cărţi scumpe. Un personal în livrea, atent, şi surâzător întovărăşeşte pe toţi cu privirea. O melodie slabă, venită dintr'un salon de ceai, acompaniază paşii tinerelor femei elegante şi parfumate. Dece aceea pe care o găsesc în această atmosferă pe care n'o va revedea niciodată, dece Arlette, soţia lui Alexandru, se detaşează într'un relief atât de puternic de acest cadru anonim de mare hotel? Dece din toată această figuraţie incoloră re remarcă doar figura ei?

(Va urma).

JOSEPH KESSEL

(World copyright by Agence Litteraire Internationale and Realitatea Ilustrată). Reproducerea interzisă.

FOOT BALL

FORMA în care s'au prezentat cei mai mulţi din selecţionabilii echipei noastre naţionale, în cele patru matchuri programate în acest scop, inspiră serioase îngrijorări în rândul oficialilor noştri şi a presei de specialitate.

In adevăr, de data matchului cu Jugoslavia ne mai desparte doar o săptămână, şi echipa noastră abia îşi are fixaţi 4-5 titulari.

Impărtăşim grija oficialităţii noastre, pusă în această precară situaţie, dar nu şi pesimismul de care pare a fi cuprinsă; posedăm un lot numeros de jucători de valoare, cu cari putem face faţă oricând. Clasa lor ne este chezăşie. Ceeace pare că le lipseşte momentan este moralul. Credem că de acest punct ar trebui să se ocupe conducătorii în primul rând.

Echipa Bohemians, care a servit replica diferitelor formaţii ale echipei noastre, este un team de mari posibilităţi şi credem, că de o clasă cel puţin egală cu naţionala Jugoslaviei.

Privind prin această prismă partida dela 29 Aprilie, găsim că şansele noastre nu sunt aşa de reduse cât ni le înfăţişează pesimismul actual.

Divizia Naţională îşi reia activitatea, începând de Sâmbătă 22 cor. şi continuând-o Duminică şi Luni. Exceptând cele două partide ale Bucureşti Universitatea — C. F. R. şi Ripensia-Unirea Tricolor programul ne prezintă o serie de partide de importanţă redusă atât ca dispute cât şi ca situaţie în clasament.

A. Ţ.

Actualităţi din ţară

D. primar Orleanu fotografiat la instituţia „Salubritatea".

Pe terenul O. N. E. F. s'a disputat săptămâna trecută un match de selecţie între echipa probabilă a Romăniei şi echipa cehă Bohemians.

„Probabilii nu au dat însă satisfacţie. Mai mult: au trebuit să cedeze cu 1-3 echipei cehe Bohemians care nu este una din cele mai bune din Praga.

In fotografiile noastre vedem echipele fotografiate înainte de match şi două faze interesante din timpul jocului.

REALITATEA ILUSTRATĂ

Director: NIC. CONSTANTIN

Apare săptămânal în 32 pagini mari, cu un supliment gratuit de 48 pagini. Un exemplar 10 Lei

PREŢUL ABONAMENTULUI:

PE UN AN . . . . . 400 LEI
PE ŞASE LUNI . . . . . 200 „
PE TREI LUNI . . . . . 100 „

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
Bucureşti Str. CONST. MILLE 5-7-9
TELEFON 3-84-30

Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adeverul" S. A

MOȘII AZI ȘI DE ALTĂDATĂ

Anul acesta Moșii încep mai de vreme.—Multe barăci s'au și deschis.

De multe ori se produc la Moși artiști valoroși, foști pe la circuri mari, și cari au avut succese chiar prin străinătate. In dosul unui modest cort de pânză poți găsi uneori acrobați extraordinari, călăreți sprinteni și jongleuri minunați. Asta este dealtfel viața artistului de bâlciu, mereu vagabond, mereu rătăcitor, fiind aplaudat uneori de mii de spectatori, într'o arenă inundată de lumină, altă dată apărând într'o modestă baracă de iarmaroc.

Moșii nu mai sunt astăzi ceea ce au fost altădată, o petrecere naivă, cu te miri ce „Vasilache" și un târg de obiecte mai mult țărănești.

Muzica militară în fața circului din Moși.

Publicul devine din an în an mai pretențios, vrea mereu ceva nou și mai extraordinar. Antreprenorul cheltuește uneori zeci și sute de mii de lei numai pentru instalație... aduct artiști de mâna întâia... iar la urmă abia își scoate cheltuiala.

Azi taxa cea mai scumpă de intrare e de 5 și 7 lei. Sunt spectacole și cu 2 lei...

UN ACROBAT BĂTRÂN

Moșii se deschid în anul acesta la 10 Mai. Dar multe spectacole au și început să funcționeze.

Din toată babilonia am desprins, fără voe, pe un bătrânel mic, cu un surâs trist, cam încovoiat de spate, care bătea de zor într'o tobă mare şi mânuia două talgere de aramă. Lângă dânsul, altul, mai tânăr sufla mândru într'un clarinet. Era „muzica" la nişte „căişori".

— Am avut şi vremuri bune" — îmi spuse moşu — „odinioară eram acrobat... am jucat şi la circul Sidoli... de altfel numele meu îl cunoaşte tot Bucureştiul.. dar vă rog să nu-l daţi la ziar. Mai bine să mă creadă lumea mort...

„Din pricina unui accident la trapez am fost nevoit să mă fac clown...

„Imbătrânind prea mult, la un moment dat, n'am mai găsit nici un angajament...

M'am făcut „jazz-bandist"...

„Acum bat toba pe la bâlciuri... Asta-i povestea tristă a vieţii mele. Totuş iarna câştig ceva mai mult dacă rămân la Bucureşti....

— In ce fel?" — am întrebat.

— Apoi mai curăţ zăpada pe la vre-o cucoană"...

VECHIUL TÂRG DE AFARĂ

Odinioară vechiul târg bucureştean, de primăvară, se numia „Târgul de afară" spre deosebire de „Târgul din lăuntru" ce se făcea în preajma bisericii Sf. Gheorghe.

Bucureştiul nu se'ntindea atât de departe ca azi. Pe vremea lui Dumitraşcu Racoviţă, vel vistier, care pe la 1758 a clădit biserica *Olari*, târgul de oale se făcea pe locul de acolo.

Iar bariera oraşului era cam pe la „biserica Sibilelor", numită mai târziu „biserica cu Sfinţi", — după cum ne arată Cronica lui Şincai.

Copiii şedeau pitulaţi pe după garduri pe la „Sibile" — ne spun *cronicarii „ca să privească cum se bat turcii în războí"*.

Ca să ajungi la „Târgul de afară", trebuia să treci pe podul Târgului de afară", (adică prin Calea Moşilor de azi) uliţă cu bârne, cu un şanţ pededesupt pentru scurgerea lăturilor.

Pe atunci, caşi azi, Moşii erau veselul târg bucureştean din Mai-Iunie, al fiecărui an, cu sgomotosul lui *Joc*, cu petrecerile şi apoi cu pomenile, ce se fac pentru răposaţii întru Domnul.

Totuş e o deosebire: azi viaţa la „Moşi" începe mai ales spre seară şi durează târziu noaptea. Pe atunci „podul Târgului de afară" nu avea nici un felinar şi cine se'ncumeta să treacă pe acolo putea să-şi frângă un picior, călcând între găurile dintre pod. In orice caz, nimeni n'avea ce căta noaptea la „Târgul de oale" căci acolo era întuneric beznă, toată lumea culcându-se odată cu găinile.

Cetăţenii în Moşi, prinşi în vârtejul zgomotului şi al veseliei.

Copiii ca şi cei mari găsesc şi azi încă în Moşi cea mai plăcută distracţie.

O AMINTIRE SINISTRĂ

Pe la începutul secolului al XVII-lea, la Obor era locul sinistru al spânzurării celor osândiţi.

Vinovatul străbătea „Podul Târgului de afară" călare pe un măgar, sau într'un car cu boi, având un popă lângă dânsul. Osânditul avea legate „Cărţile de grumaz" — adică sentinţa era atârnată de gât, — iar la Obor „se spărgea vasul răutăţilor!" — pentru a vorbi în limbagiul de pe acea vreme — adică drama se termina cu moartea condamnatului...

Nu de mult, un cinematograf de prin partea locului a parodiat aceste vremuri. A fost oareşicum o reclamă cam lugubră, aranjată în modul următor: Un sdrenţuit cu mâinile legate la spate, şi călare pe un măgar, a străbătut Calea Moşilor, având atârnat de gât o tăbliţă pe care era scris:

„In astă seară noi doi suntem condamnaţi să jucăm cu actorul „cutare" la cinematograful „cutare"!

Lumea de prin cartierul respectiv nu a prea înţeles rostul acestei reclame.

PE VREMEA REGELUI CAROL I

După proclamarea regatului, nimeni nu mai vorbia despre Spânzuraţii de la Obor. Aceste vremuri aspre fuseseră de mult uitate. Pe timpul primului rege al României, „Târgul Moşilor" devenise exuberant, vesel până la nebunie şi mai ales extraordinar de sgomotos.

Toată lumea: tineri, bătrâni, doamne şi copii, îşi puneau fesuri în cap şi sunau din trompete de carton. Cei bogaţi se întorceau dela Moşi în muscal cu cauciuc, ţinând de sfoara baloanelor multicolore, ce se sbăteau în bătaia vântului. Iar cei cu mai puţină dare de mână veniau pe jos sau cu tramvaiul cu cai.

Cu o zi înainte de Joia Moşilor, ogrăzile, hanurile şi chiar curţile particulare din vecinătate erau prinse de mii de care ţărăneşti împodobite cu frumoase velinţe şi lăicere, cari aduceau pe sătenii de prin împrejurimi,

toți în haine de sărbătoare, gospodari și nevestele lor, fetele, copiii mici și mari, precum și bătrânele și bătrânii satelor. Aglomerația aceasta de locuitori de ai satelor, în haine multicolore unde predomina albul, dădea un aspect pitoresc străzilor vecine cu Câmpul Moșilor.

Prin extinderea orașului „Moșii" se depărtaseră de biserica Olari și se desfășurau pe locul unde se află și acum. Primarul de pe vremuri, Protopopescu-Pake a vestit la un moment dat în anul încoronării, că regele va pleca la Moși, *trecând pe bulevard.*

Pe atunci era acolo un labirint de străduțe strâmte, murdare și întortochiate. Toți au râs. Ce fel de „Bulevard" va fi acesta? Și când se va face? Unii ziceau că primarul va despărți orașul în două „cu o stradă atât de largă și de caraghioasă", că nimeni nu va mai trece dintr'o parte în alta"...

Totuși Protopopescu-Pake nu s'a descurajat. In Joia Moșilor, „Bulevardul" era gata până în Calea Moșilor. Bineînțeles, nu erau acolo palatele de azi; unele clădiri vechi își arătau spatele, iar altele erau pe jumătate tăiate.

Totuș strada promisă exista! Fusese croit primul bulevard bucureștean.

Primul nostru rege, de curând încoronat, a plecat de la Palatul regal și a putut trece pe Bulevardul nou, numit „Carol I", apoi pe „podul târgului de afară" până la Moși.

CUM VENIA POPORUL?

La începutul domniei Regelui Carol I, lumea venea pe jos la Moși. Apoi cu tramvayul cu cai, supra încărcat. Erau două linii Pe Calea Moșilor tramvayul venea dinspre Sf. Gheorghe, după ce sosise de la Gara de Nord, trecând pe la Teatrul Național și urcase în răcnete și pocnete de bice, cu patru cai, dealul repede din str. Câmpineanu.

Cei mai mulți, însă, preferau să se ducă la Moși cu tramvayul cu cai din str. Teilor (azi „Vasile Lascăr") tramvay care costa pe atunci pe strada Birjarii Vechi (azi „Episcopul Radu").

OAMENI TACTICOȘI

Tramwayul pe acea vreme — ca și oamenii — era foarte tacticos. Opria de câte ori făceai semn cu mâna; chiar la fiecare zece pași! Iar caii se opintiau din greu, de fiecare dată, după ce se urcase sau se scoborâse vre-un pasager.

Ba se opria și fără să ceară nimeni, și anume pe la macazuri; căci linia nu era dublă de cât prin câteva puncte, unde un vagon era nevoit să-l aștepte pe cellalt, ce venea din partea opusă.

La macazurile din str. Teilor tramvayele cu cai așteptau, uneori câte un sfert de oră sau și mai mult. In vremea asta, vizitii mai răsuciau câte-o țigare... mai stăteau de vorbă. Lumea aștepta fără să murmure, căci nimeni nu se grăbia. Ba unii — în special acei ce făceau preumblarea spre Moși — erau chiar foarte bucuroși de aceste popasuri, căci în apropiere de macazuri se instalaseră diferite „Stabilimente de băuturi spirtoase". Omul se mai dădea jos, mai lua o țuiculiță, vre-un păhărel de vin „de ăl grozavu", sau un „pelinaș de Mai", gusta vre-o patru, cinci mititei, înfuleca la repezeală o fleică... asta numai așa, ca să-și deschidă pofta pentru „chiolhanul" cel mare, care era să urmeze în „grădina Eliade", de la Moși, unde se întindea o petrecere mare, cu lăutari, pe iarbă verde, sub pomii bătrâni de acolo...

Tineretul de azi nu mai vede nici un pom din celebra grădină periferică de odinioară. Au fost devastați copacii, după cum a fost devastat și Parcul Oteteleșeanu, din centrul orașului, precum și alte parcuri și grădini bătrâne, din cetatea Dâmboviței.

CÂRCIUMI CELEBRE

Erau celebre pe atunci cârciumile din jurul și apropierea Moșilor. Dintre acestea, cârciuma de la „Zece mese" nu s'a uitat nici până azi. E și acum stație de tramway.

Cârciuma lui Take Friptu s'a desființat abea de vre-un an. Era în colțul străzii Argeș cu Calea Moșilor: sosiau lumea din centrul orașului, de pe Calea Victoriei, ca să mănânce mititei la Take Friptu. Consumatorii, boeri și cucoane, se așezau la niște mese de brad, pe caldarămul bolovănos al străzii iar frip turile se aduceau pe talere de lemn, „cu un ardeiaș" alături

Consumatorii ședeau în mijlocul prafului stârnit de trăsurile, ce sosiau și plecau de la Moși. Era tixită prăvălia, la al cărei tavan puteai ajunge cu mâna... Nu era loc nici la mesele de afară...

ATELIER DE PĂLĂRII

Fostul local celebru al lui Take Friptu s'a transformat acum într'un atelier de pălării de dimă. Un reporter fotograf l-a și fotografiat: se mai vede coșul nalt de tablă și grătarul de fripturi „grătar sistematic" așezat în zidul casei... Dar proprietarul atelierului prinzând de veste că a fost fotografiat colțul a venit repede la gazetă să protesteze, cerând să nu se publice fotografia, care i-ar compromite „afacerea".

„Grătarul sistematic", de care era odinioară atât de mândru Take Friptu, a ajuns acum să rușineze pe noii locatari.

A trecut vremea, când marele nostru Carageale descria în nuvelele sale, cu atâta vervă, câte o cucoană grasă, întovărășită de filfizoni de mahala, cari veneau să tragă un chef, pe iarbă verde la Grădina Eliade.

Nu mai există acolo nici iarbă, nici pomi. I-a rămas doar numele. Negustorilor parcă nu le vine a crede în dezastrul definitiv și mai luptă cu curaj pe la vre-un modest local de petrecere, de prin apropierea Moșilor... Dar acești încăpățânați se străduesc zadarnic să reînvie „timpurile vechi și bune".

Azi lumea vine cu tramvayul electric sau cu auto-urile; acește vehicule sboară pe dinaintea localurilor celebre de odinioară fără ca trecătorii să aibe timpul de a fi ispitiți de mititeii înșirați cu meșteșug și nici măcar nu-și aruncă ochii într'acolo, unde altă dată era petrecerea cea mare.

Au dispărut până și poeticile care și căruțe țărănești împodobite cu lăicere ce sosiau cu boi mergând agale și cari înoptau mai ales în Joia Moșilor —prin numeroasele curți, transformate în hanuri ocazionale. Au trecut timpurile, când toată familia gospodarului venia să vadă minunățiile de la Moși, figurile de ceară din panopticul Braun, panorama cu inchizițiile din Spania, sau pe „omul-urs", care în realitate era un băiat îmbrăcat cu un cojoc întors pe dos.

Pe acea vreme nimeni nu se supăra. Și făcea mare haz, chiar dacă era păcălit. Cel ce sosia la Moși, fie cu tramvayul, fie cu „muscalul cu cauciuc", se veselia din toată inima, cheltuia parale și se bucura de toate, fără să aibă nici o pretenție. Lumea petrecea, iar negustorii făceau „treburi".

In zilele noastre lucrurile s'au schimbat. Intrarea trăsurilor și autourilor nu e permisă în Moși. Vizitatorii mai cu dare de mână devin din ce în ce mai rari. Cei ce fac mulțimea sunt în mare parte șomeuri, servitori și servitoare, copii. Privesc parada, ce se face afară la o baracă, adică văd în mod gratuit o jumătate de reprezentație și apoi se duc să facă gloată alături, unde sună goarna disperată a vecinului, chemând, pe clienți:

— Acuma, domnilor, acuma începe rrreprezentațiaaa! Profitați de ocazie! Minunea naturii. Nemaivăzut și nemai auzit în România!! Intrați Domnilor!!

In toate părțile vâjâe, pocnește, cântă muzici falșe, bat tobe.

Dar publicul imperturbabil se perindă de la o baracă la alta, privind mereu de afară. Câteunul scoate un leu pentru o „limonadă rece ca ghiața" sau tratează pe tovarășa lui de petrecere, mai dă doi lei la „călușei". Și mulți dintre cei ce au venit la Moși cu cinci lei în buzunar, se mai întorc cu doi, trei lei acasă.

ALEX. F. MIHAIL

TOILETTE CRÉATION SCHIAPARELLI, PARIS
PHOTO ROCKWELL, PARIS

FOARTE SPORTIVĂ

totuși întotdeauna feminină!

TENISUL, călăria, turismul, sporturile hibernale nu au secrete pentru dânsa. Adeseori, prietenii masculini sunt puși în umbră de curajul, de îndrăzneala ei și nu rare sunt cazurile când la concursurile sportive, cari până mai eri erau considerate drept domeniul „sexului tare", ea ese învingătoare.

• Cu toate acestea, succesul ei este tot atât de mare și în alte împrejurări, împrejurări atât de apropiate de inimile tuturor femeilor. Oriunde se duce, ea e obiectul de admirație al tuturor bărbaților, cari nu mai contenesc cu elogiile, cu complimentele.

• Motivul e simplu. Ea nu uită niciodată că e femeie! De sub bascul ei, se poate vedea întotdeauna o buclă aranjată ștrengărește, atitudinea ei nonșalantă e plină de cochetărie și până și costumul ei de călărie îi reliefează formele.

• Minunata apă de Colonia Jockey Club cu parfumul ei distins și persistent este detaliul nelipsit al toaletei sale, detaliu care o însoțește pretutindeni, la antrenamentele sportive, la plimbări, la vizite, la baluri sau la spectacole.

JOCKEY CLUB CREATION **lady**

REALITATEA ilustrată
ANUL VIII No 379
29 APRILIE 1934

10 LEI

FLORI DE MAI

Foto New-York Times

A VENIT PRIMĂVARA ȘI COPACII AU INFLORIT ODATĂ CU SURÂSUL FEMEILOR

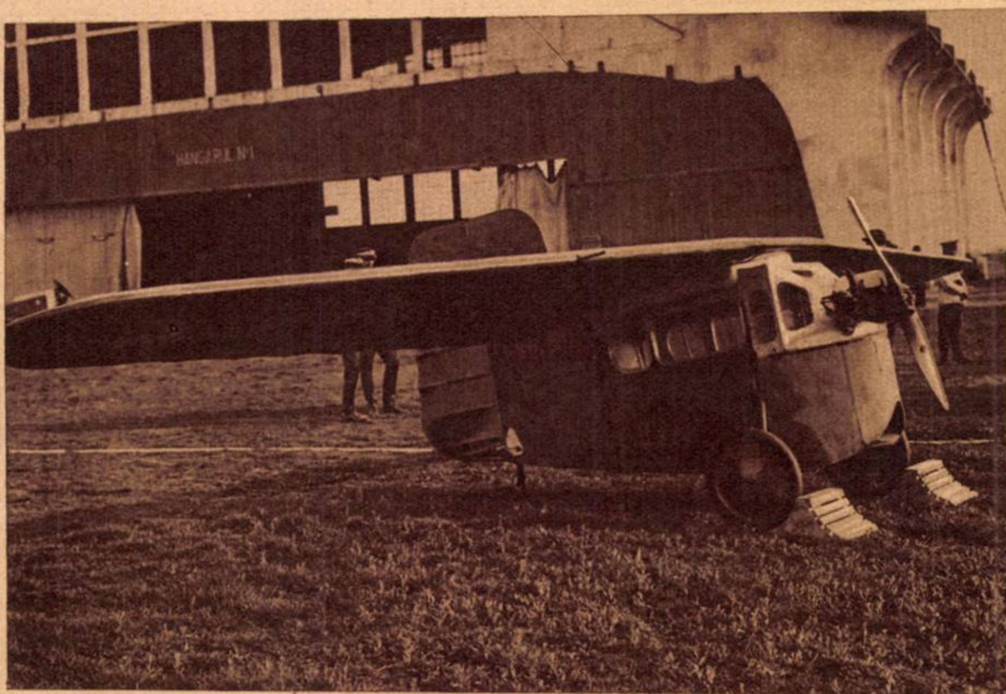
Actualităţi

din ţară

Un interesant concurs de câini a avut loc săptămâna trecută în Capitală.

El consta în agilitatea câinilor de a prinde şobolani.

In fotografiile noastre vedem publicul asistând la concurs; un câine căutând vânatul şi alţi doi aşteptând să le vie rândul.

Jos: Un nou tip de avion românesc „Filip", experimentat de curând. El a dat rezultate satisfăcătoare.

(Foto Berman)

REALITATEA ILUSTRATĂ

Director: NIC. CONSTANTIN

Apare săptămânal în 32 pagini mari, cu un supliment gratuit de 48 pagini. Un exemplar 10 Lei

PREŢUL ABONAMENTULUI:

PE UN AN . . . . . 400 LEI

PE ŞASE LUNI . . . . . 200 „

PE TREI LUNI . . . . . 100 „

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA

Bucureşti Str. CONST. MILLE 5-7-9

TELEFON 3-84-30

Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adeverul" S. A

Elevii liceului Gh. Lazăr la colonia școlară de la Mangalia.

DE CE am UCIS

Din ancheta noastră rezultă că pricinile dramei din str. General Anghelescu trebue căutate dincolo de școală, în marele domeniu social, adânc frământat.

LA liceul „Gh. Lazăr" este o placă mare de marmoră, pe care sunt gravate, câteva nume:

Partenie Cezar 1892—1899
Djuvara Mircea 1896—1903
Tomescu N. Nicolae 1897—1904
Rădulescu V. Victor 1903—1911
Alessandrescu C. Alfred 1904—1912

Sunt absolvenții de onoare, cari au făcut cinste generației lor, fiind clasificați *primii*, în toți anii, începând din clasele primare și până la ultima treaptă a liceului.

E însă o constatare stranie pe care o face fără voe cel ce privește acest tablou, cu cele cinci nume îngrămădite în partea lui de sus:

— *In timp de 12 ani au fost cinci absolvenți de onoare dar de douăzeci și doi de ani nu s'a mai adăugat nici un nume pe marele spațiu gol al plăcii de marmoră!*

Este oare aceasta un indiciu că generația postbelică nu mai este la înălțimea celei vechi?

MINISTRUL ȘCOLII AMENINȚAT DE ELEVI!

D. Alfred C. Alessandrescu, ultimul trecut pe placa de onoare a liceului Lazăr, a absolvit în acelaş timp „Academia regală de muzică din București" fiind clasificat și acolo întâiul. După ce a fost clasificat de 19 ori „primul", d-sa a preferit să se dedice muzicii, fiind considerat actualmente ca un fruntaş al neamului nostru: compozitor de valoare, concertist, dirijor la Operă, profesor la „Academia regală de muzică", animatorul producțiilor muzicale de la „Radio"...

— *Am auzit* — ne spune d-sa — *că d. ministru doctor Angelescu ar fi primit scrisori de amenințare din partea unor elevi de liceu*, cari își permit să dicteze în acest fel niște anumite reforme, preconizate de dânșii...

„Se pare că tinerii de azi nu au modestia și buna cuviință, care șade bine adolescentului. Nu sunt animați de nici un ideal înălțător și nu posedă simțul respectului pentru înaintași. Ei cred că lumea începe de la dânșii... Nu au răbdarea de-a munci cinstit, nici râvna de a se cultiva spre a invinge prin valoare personală, închipuindu-și că alta ar fi calea de urmat pentru a se ridica în viață.

„E o mentalitate specială, postbelică, pe care noi nici n'o înțelegem: *un premiant, un fruntaș al liceului, asasin de rând!*

„Cred că explicația debandadei trebue căutată dincolo de hotarele școlii, în marele domeniu social, adânc frământat. Școala își face și azi datoria, cași pe vremea când eram noi liceeni. Dar în unele împrejurări, ea nu poate avea decât rolul de frână. După cum câmpiile frumoase ale Olandei sunt ocrotite, prin zăgazuri, de inecul valurilor îndârjite ale mării, zăgazuri pe cari uneori marea furioasă le doboară, tot astfel și școala ține piept talazurilor sociale.

Cum am putea întări aceste zăgazuri? Cine a greșit? Ce este de făcut acum?

Chestia este foarte grea și nu-i atât de lesne de dat un răspuns la întrebările de mai sus.

„Este rolul sociologilor, economiștilor de a canaliza torentul social... Este rolul pedagogilor de a cerceta influența acestor frământări asupra generațiilor ce se află azi pe băncile scolilor.

Poate se dă prea multă atenție educației fizice, în special sporturilor violente și brutale, în dauna cizelării intelectuale și morale, care este singura ce deosebește pe om de animal...

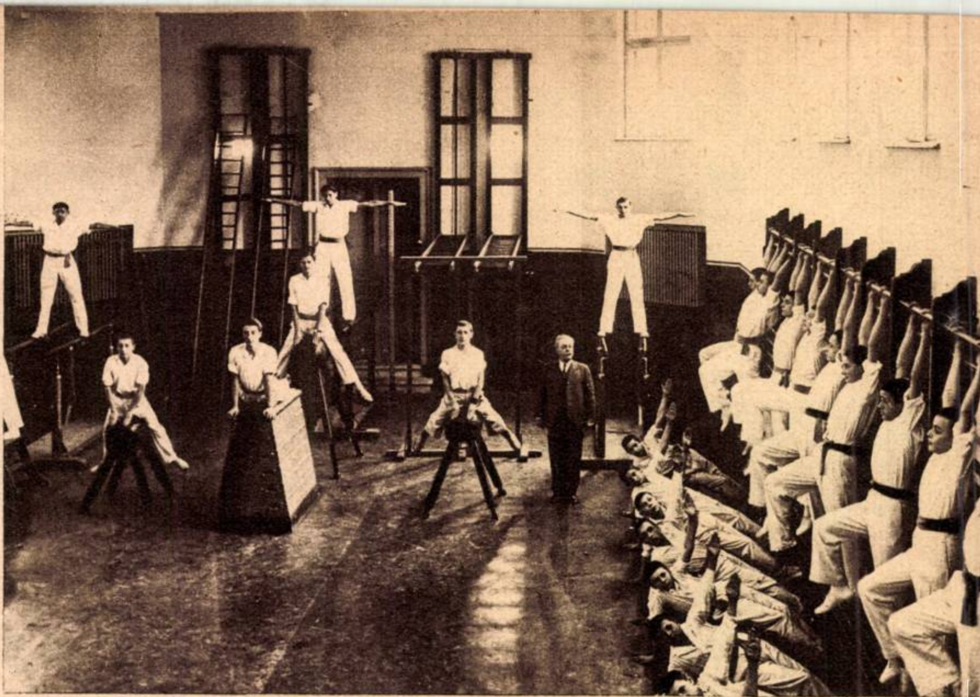
— *Credeți că muzica are o influență binefăcătoare în educație?*

Contrastul dintre liniștea elevilor în clasă și barbaria unor sporturi prea violente pentru trupuri neformate încă.

Sportul raţional — adevărată educaţie fizică — aşa cum se face la şcoală.

— Este incontestabil că muzica îmblânzeşte moravurile. Cred că fiecare om ar trebui să cunoască un instrument oarecare, alături de progresele radiolui şi ale filmului sonor. Toţi liceenii să'nveţe piano, vioara sau alt instrument. Căci una este plăcerea de a asculta muzică, şi alta aceea de a o executa... Este o ocupaţie plăcută care dă satisfacţii sufleteşti nebănuite de analfabeţii muzicali sau de cei ce se mulţumesc să asculte pe alţii cântând... Muzica nici nu se poate pătrunde bine, decât dacă o faci şi singur.

„De altfel propăşirea culturală a popoarelor civilizate ca şi răspândirea religiilor, are etape corespunzătoare în istoria muzicii.

„In Germania sunt *societăţi corale* până şi prin sate...

PSICHOZA POSTBELICA

Se poate susţine că asasinii deputatului Popovici sunt nebuni?

D. dr. I. Stănescu, psichiatru legist, care studiază actualmente problema criminalităţii la copii, împreună cu d. doctor A. Romanescu medicul şef al penitenciarelor, crede că chestia nu trebue privită unilateral.

Medicul psichiatru este obligat să ţină seamă şi de împrejurările sociale, în care a fost comisă o crimă.

Crima celor trei copii nu s'ar putea considera ca un accident izolat, fără importanţă.

Nu mai departe decât în cursul primăverii anului curent, alţi doui copii, au ucis, la Bucureşti, pe un precupeţ şi au înjunghiat pe soţia lui... In Calea Rahovei, s'a ivit un Cain, care a înjunghiat pe un frăţior de şase ani, ce se sbate şi acum pe patul lui de suferinţă la spitalul Brâncovenesc.... Alţi copii, pe la Brăila, au strâns şi ei de gât... Iată numai câteva cazuri din cele mai recente...

Viaţa grea de azi, scoaterea femeii la muncă, gonirea mamei din cămin, au disolvat familia. Tatăl, din orice strat social ar fi, este azi ocupat de dimineaţă până seara, târziu... Mama este funcţionară, sau profesoară, avocat, medic, sau lucrătoare în fabrică, dactilografă, muncitoare cu ziua...

Femeea se istoveşte muncind greu toată ziua — ca şi bărbatul— sau se neurastenizează în aşa zise „obligaţii de societate": joc de cărţi, dancinguri, flirturi, aleargă ore întregi prin oraş după ciorapi de mătase...

Iar copiii părăsiţi de ambii părinţi, cresc pe stradă sau sunt martorii scenelor ruşinoase, ce se petrec prin familii... Aceasta este şi originea crizei de autoritate părintească.

Tineretul de azi este victima psichozei postbelice, de care, trebue să recunoaştem franc, sunt contaminaţi şi adulţii, urmaşii groaznicei catastrofe care a sguduit omenirea. Trăim într'un ritm morbid al vieţii sociale.

Nu e o simplă coincidenţă, că criminalii precoci de azi s'au născut între anii 1916—1918, în timpul marelui cataclism european. Nu s'ar putea nega nici sugestia revoluţiei ruseşti.

Mizeria, hrana insuficientă din timpul răsboiului au stingherit desvoltarea normală a copiilor de atunci. Despre influenţa traumatismelor psichice, a şocurilor emotive, morale, asupra produsului de concepţie s'a scris mult.

Nu vreau să anticipez asupra hotărîrilor justiţiei — ne spune d Doctor I. Stănescu.

Totuş, dacă asemenea „criminali precoci" dau dovadă de inteligenţă, aceasta este o dovadă că ei nu ar putea fi schizofrenici.

„Sfera intelectuală" şi „sfera afectivă" din sufletul nostru — ne spune d. Dr. Stănescu — desenându-ne figurile schematice alăturate — pot să prezinte alteraţiile cele mai profunde; sferele pot să fie izolate, ele pot fi disproporţionate, inegale (ca în cazurile de *demenţă precoce)*, pot fi pervertite. De multe ori sfera afectivă poate lipsi completamente: *în acest din urmă caz, voinţa lucrează în mod impulsiv. Actele, deşi inteligente, sunt lipsite de tonalitatea afectivă, adică lipseşte legătura sufletească, socială a individului cu ceilalţi oameni. Lipseşte sentimentul umanitarist.*

Din această pricină există *maturităţi intelectuale* (inteligenţă precoce), fără *maturităţi afective.*

Generaţiile noi, din nenorocire, departe de a constitui *elemente de ordinul personalităţii afective*, sunt mai de grabă *forţe fizice brutale:* browningul, petarda şi granata, pumnalul şi ciomagul se împacă mai bine cu tendinţele impulsive ale creerelor surescitate, zămislite, sau desvoltate în epoca de criză a ominerei.

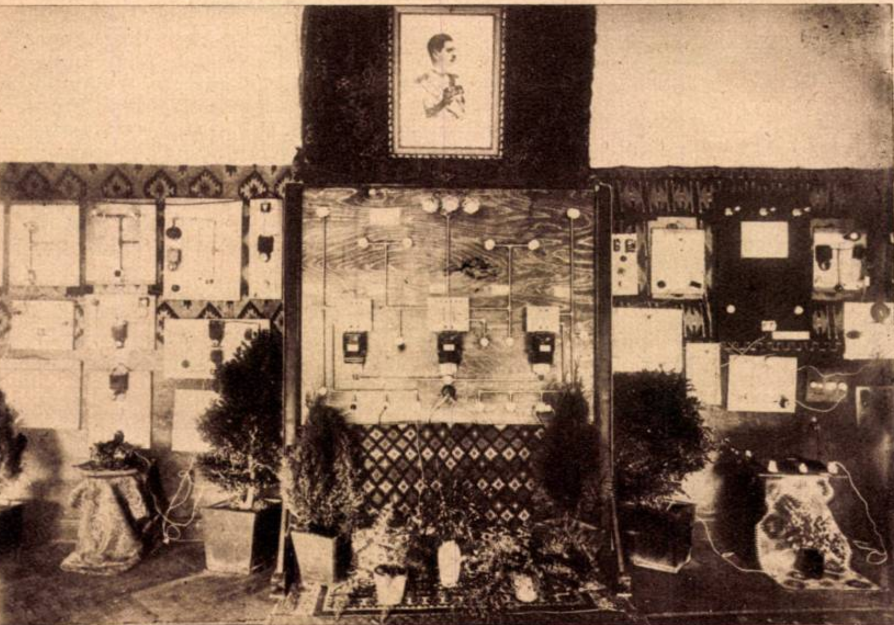
Noi, bătrânii de azi, şi tineretul ce va veni peste un număr de ani, va trebui să ne resemnăm suportând cu răbdare unele elemente extravagante, produse de nenorocita generaţie de la mijloc, victime ale mentalităţii boxului... Suntem nevoiţi să-i răbdăm sau să ne apărăm cum putem de profesorii de liceu, ce trag cu revolverul, de ofiţerii cari fac comploturi, de ucigaşii de la alegeri şi de copiii criminali.

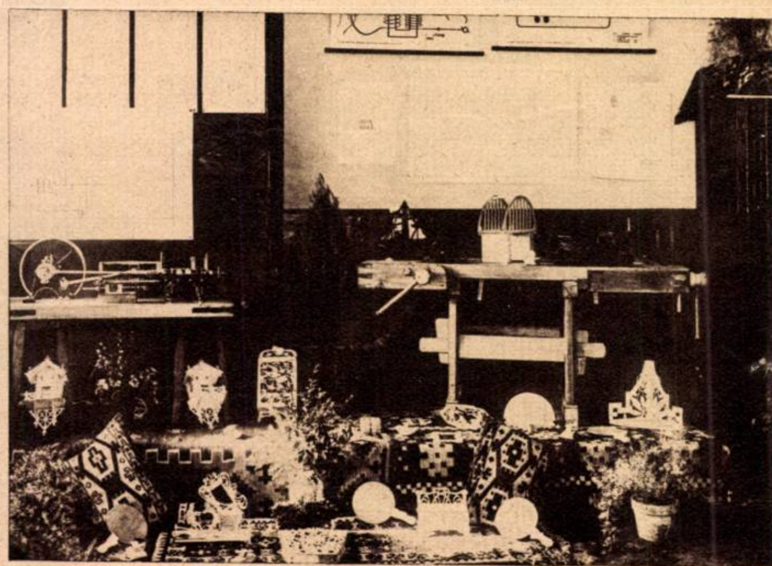
SPORTURILE VIOLENTE SĂLBĂTECESC TINERETUL

Un profesor de liceu, cu care am vorbit, atrage atenţia asupra greşelii ce comit unele şcoli făcându-şi o falsă cu „băeţii ce compun diferite echipe sportive cu reputaţie". Aceşti elevi sunt scutiţi de lucrările şcolare şi

Un accident fatal petrecut recent unui tânăr pe una dintre arenele sportive.

Lucrări practice executate de elevii liceului Gh. Lazăr.

trec dintr'o clasă în alta ca gâsca prin apă.

In Polonia ministerul instrucțiunii publice a luat dispoziția, ca în școli să nu se practice sporturile grele: Rugby, Football, Box. Numai la vârsta de peste 18 ani se poate permite tânărului să ia parte — dacă dorește — la aceste exhibițiuni violente.

Pentru a studia chestiunea, autorul acestor rânduri a intrat zilele trecute într'o arenă din multele cari sunt în București, și de unde se auziau sbierete îngrozitoare.

Se juca *foot-ball*, cel mai puțin primejdios dintre sporturile numite „grele". Totuș în interval de 15 minute am constatat că un copil fusese lovit în plină față cu mingea, alegându-se cu o emoragie abundentă; iar altul a alunecat scrîntindu-și un picior... Totuș jocul a continuat cu împătimire, după o întrerupere de câteva clipe și izolarea răniților. Mi se spune, că la *rugby*, unde este permisă și întrebuințarea mânilor la prinderea mingii, se întâmplă învălmășeli grozave, jucătorii cad pe jos grămadă svârcolindu-se unii sub alții. Iar în arenă se culeg, destul de des, urechi și nasuri rupte. Fracturile de mâni și de picioare nu constitue nimic excepțional, nefiind nici o surpriză, pentru nimeni...

Accidentele de la *box* sunt și mai penibile.

Profesorii de gimnastică din țară s'au speriat și ei de proporțiile exagerate pe care le ia mișcarea sportivă la noi în țară și au atras atenția ministerului de instrucție. In țările industriale echipele sporturile grele sunt formate de oameni robuști de uzină, în orice caz de tineri, ce au peste 18 ani.

Liceenii noștri își însălbătăcesc sufletul, iar cei mai slabi capătă apă la genunchi, boli de inimă, răcesc și se aleg cu pneumonii și congestii pulmonare, cari pregătesc calea spre tuberculoză... In cel mai bun caz, își pierd un timp prețios.

Membrii asociației profesorilor de gimnastică cer ca ministerul nostru de instrucție să se inspire de la cel din Polonia oprind pe liceeni să facă parte din vre-un club de sporturi grele, care se practică în detrimentul disciplinei școlare ruinând sănătatea copiilor și făcându-i neapți pentru ceea ce se aștepta de la dânșii. Specialiștii, cu cari am vorbit, sunt de părere că se pot admite numai exercițiii elegante, cari ar contribui la desvoltarea armonică a corpului.

PARINȚII SUNT COMPLICI CU COPIII?

— Liceenii își scot uniforma și se preumblă prin localuri publice pudrați și ferchezuiți, de nu-i mai cunoști!" — spune *directorul unui liceu.*

„Uneori elevii pleacă și noaptea de acasă, de conivență cu părinții cari nu văd nimic extraordinar în purtarea copiilor lor, ba de multe ori îi acopăr, atunci când vin în conflict cu dirigintele clasei sau directorul școlii...

Degeaba alcătuim orchestre pe la licee, săli de laboratoare științifice cu numeroase boxe individuale, săli de gimnastică, ateliere pentru lucru manual cu maeștri specialiști... Am organizat și cursuri pentru cei ce se prepară de bacalaureat, unde profesorii muncesc gratuit!.. In zadar toată această osteneală! Ne lovim de complotul dintre părinții inconștienți și copiii lor.

Nivelul intelectual al generației tinere de azi pare mai scăzut, iar „bunul gust" mult mai jos ca al generației de dinainte de războiu. Copiii de atunci aveau în biblioteca lor „haiducii", cari în orice caz erau generoși și în acțiunea lor porneau dintr'un sentiment de a face dreptate. In romanele senzaționale depe acea vreme triumfa virtutea... Copiii cetiau volumele diferitelor biblioteci de popularizare. Gustul publicului de acum a fost pervertit de „îmbogățiții de războiu", intelectualitatea și artiștii fiind înecați de publicul ignoranței și brutalității... Cinematograful și literatura senzațională corespund acestei scăderi...

Inainte de războiu, școala avea o nădejde, bizuindu-se pe sufletul neîntinat al copiilor. Azi are de luptat cu societatea întreagă, pentru ca să salveze generația României de mâine! — conchide directorul de liceu, care a binevoit să răspundă la ancheta noastră.

CE SE AUDE PE STRADĂ?

Sunt foarte interesante uneori și observațiile, ce se aud pe stradă.

Gestul copiilor, cari au răpus viața deputatului Popovici, e într'adevăr simptomatic. Pentru moment, acesta a covârșit pe toate celelalte: complotul ofițerilor, conversiunea, întâmplările importante externe... Toată lumea simte că nu este vorba de o întâmplare a cărei importanță se exagerează, că nu se poate vorbi ca de fapta izolată a unor simpli besmetici...

Părinții — acum alarmați! — se întrunesc spre a se consfătui pe la licee, împreună cu profesorii; ministerul de instrucție cercetează; autoritatea superioară bisericească dă sfaturi... Toți își dau seamă că s'a petrecut ceva extraordinar de grav și fiecare se simte parcă puțin vinovat de cele întâmplate. Pentru Duminică 29 Aprilie, părinții și profesorii, de la liceul Lazăr, sunt convocați din nou la o consfătuire...

De altfel deși a trecut atâta timp, de la sinistra descoperire, totuș prin tramvaye, pe trotuare, prin localuri publice, trecătorul prinde crâmpee de fraze pe care le ghicește imediat că sunt în legătură cu drama din str. G-ral Angelescu și problema educației tinerelor generații.

Iată câteva din părerile prinse în fugă:

— Ar trebui introdusă bătaia!" — spun unii. „Pedeapsa eliminării este o mare greșală pedagogică..."

— Pe cap de locuitor, Elveția cheltuește 2009 lei cu școala, iar România — 237!" — am auzit spunând pe un statistician de trotuar.

— Trebue o altă organizare a comitetelor școlare. D-ta nu vezi că e o desorientare completă?

— Să se întocmească fișe pentru elevi, ca la liceul din Buftea!

— Copilul dacă e bun, devine ceva, orice fel de părinți ar avea. Dacă e rău, orice ai face nu ese nimic dintrânsul...

— Cei ce simt de mici „răspunderea" și greutățile pot deveni elemente mai folositoare pentru societate decât cei crescuți în lux și bogăție...

— Ministerul să oprească elevii de a mai frecventa cinematografele... Să se aleagă piesele de teatru la care pot să asiste... Amendarea părinților inconștienți, cari de conivență cu copiii, nu respectă deciziile școlare...

— Ce tot vă legați de părinți? Trebue excluși din învățământ profesorii, cari fac pe nebunii.. la anumite ocazii.

— Se exagerează influența cinematografului!" — cred alții. „Mai gravă e influența literaturii proaste".

BILANȚUL TRAGEDIEI

Poate, după o trecere oareșicare de timp, după calmarea spiritelor, se va pune capăt desorientării determinată de uluitoarea întâmplare din str. General Angelescu.

Să sperăm că școala, părinții și Ministerul instrucției vor găsi — în cele din urmă — terenul, pe care să se pună de acord, în interesul salvării generației tinere de azi.

Totuș în bilanțul tragediei va rămâne nerezolvat tristul doliu al celor patru familii, binevăzute din societatea românească, pe care fatalitatea le-a târît cu brutalitate în noroi, sortindu-le sacrificiului nemilos spre a atrage atenția asupra gravității problemei.

ALEX. F. MIHAIL

Inchisorile de copii

Unde vor ispăşi Dinescu şi Râşcanu

Credem interesant să redăm câteva notaţii ale reporterului nostru, care a vizitat institutele de corecţie pentru minori: în unul din aceste „institute , care sunt adevărate închisori de copii, îşi vor ispăşi crima Dinescu, Râşcanu şi Grigoriu.

UN gardist conduce pe şosea, înaintea noastră, o femee cu un copil de mână. E un copil mic, cât un ghem, desculţ, cu o trăistuţă în mână. Grupul merge tăcut.

Intreb pe gardist încotro este închisoarea de copii.

— Veniţi cu noi. Şi noi tot acolo mergem.

— Duceţi pe acest copil ? Dar ce a făcut ?

— Nimic, oftează femeea. Dar sunt săracă şi e mai bine pentru el la „gherlă". E ca la şcoală.

Copilul a ridicat nasul cârn şi galben; mă priveşte indiferent, cu ochii albaştri...

UN COPIL LA PUŞCARIE....

Care au fost primele impresii ale acestui copil, la Gherla, sau la închisoarea de minori dela Cluj ?

Porţi cu zăbrele verzi, de fer, ondulate: „*Institutul preventiv*".

Un gardian a descuiat poarta de fer. Femeea cu copilaşul s'au dus sfioşi spre cancelarie. Aci, ea a despachetat dintr'o batistă câteva acte galbene. Apoi, şi-a şters ochii cu batista şi a spus copilului :

Dinescu şi Răşcanu fotografiaţi împreună cu reprezentanţii autorităţilor (în frunte cu d-nii judecător de instrucţie Niculescu Bolintin şi col. Gabriel Marinescu) după reconstituirea crimei

— Să fii cuminte, măicuţă.

Femeea a plecat.

Un domn dela cancelarie conduce pe micuţ dealungul curţii.

Trec pe sub o boltă şi pătrund într'o împrejmuire de clădiri, cât o cetate, unde-şi fac osânda copiii.

Din treacăt, se pot vedea imense ateliere de tâmplărie, de fierărie, croitorie, ţesătorie, legătorie de cărţi. Maşinile ritmează munca micilor ocnaşi, ca într'o fabrică.

Apoi, săli de clasă, florăria cu sere sistematice, brutăria cu cuptorul monumental, ca un furnal de transatlantic.

In ritmul motoarelor acţionate de mecanici liliputani, inima copilului nou sosit face tic-tac.

Evident că primele impresii ale unui copil, ce vine ca să fie închis la Gherla, sau la institutul dela Cluj, nu pot fi decât penibile. Cu toate sforţările conducerii de a da vieţii din institut un aspect şcolar, totuş copiii se simt acolo ca la închisoare.

— Ai să ajungi la închisoare! — spune un dascăl unuia din elevii reclacitranţi dela Gherla.

— Dar aici nu sunt la închisoare ? răspunde copilul...

Chiar un vizitator matur are impresia penibilă de puşcărie, dar încă un biet copil ?...

Porţile enorme se deschid, cu chei mari cât a Paradisului, pentru ca noul elev să pătrundă în acest infern de copii.

Domnul nu vorbeşte nimic cu el, şi copilului i-e frică să-l întrebe unde-l duce, prin coridoarele pline de umbră rece. Poate că-l duce într'o celulă, la carceră, unde-l vor uita să moară, singur, mâncat de şobolani.

Ii vine să strige pe mama sa, dar îl îneacă groaza.

O uşe grea se deschide. Copilul e împins înăuntru.

Uşa se închide în urma lui şi aude scârţâitul cheei în lacătul de fier. E singur, în umbră...

E în celulă!...

Deosebeşte pereţii apropiaţi, patul de fer...

IN CELULA

Trei zile nimeni n'a intrat în celula sa, afară de paznicul ce i-a adus mâncare.

Odată a încercat să întrebe pe paznic, de ce l-au închis aci. Dar paznicul a tăcut ca un mut.

Era doborât de desnădejde, când a treia zi, un domn tânăr intră în celula sa, cu o escortă de gardieni.

— Lăsaţi-mă singur cu el, zise acest domn gardienilor.

— Să trăiţi domnule director, răspunseră gardienii în cor şi se retraseră.

Micul deţinut credea că i s'a apropiat sfârşitul. Tremura, aşteptându-se să fie bătut. Se tânguí:

— N'am făcut nimica... Daţi-mi drumul... De ce m'aţi închis în celulă ?....

Directorul, pe un ton foarte blând, i-a explicat că nu se află într'o celulă, ci în „cămăruţa de meditaţie" în care, sunt lăsaţi la sosire toţi copii, câte 2-3 zile, izolaţi, ca să se poată reculege şi odihni.

Copilul nu înţelege însă, decât că aşa zisa „cămăruţă" e o veritabilă celulă de puşcărie, cu bare la ferestre şi aer umed.

Domnul director se fereşte să dea micului deţinut vreun sfat moral. El ştie din experienţă, că dacă vrei ca un copil să nu te mai asculte niciodată, atunci să începi cu sfaturi morale.

Il întreabă de părinţi, — tatăl băiatului e mort, mama e bolnavă şi i-e dor de ea, — dacă vrea să înveţe carte mai departe, dacă-i place să se joace şi anume cum....

Copilul a devenit mai sociabil.

A doua zi a venit alt domn, care i-a spus că e „şeful de familie". i-a mai spus că elevul bun găseşte la Gherla o nouă familie, că nu-i va lipsi nimic, şi că se va simţi ca şi acasă... Dar copilului i-e dor de acasă, dela el....

Dinescu şi Răşcanu la poliţie, la luarea amprentelor digitale

A treia zi a venit în celula sa, — voiam să spun în „cămăruţa de meditaţie", — un preot, care i-a vorbit tot atât de blând, de toate bunătăţile ipotetice ale lumei de apoi... Dar copilul l-a întrebat cu îngrijorare, dacă şi acolo sunt „cămăruţe" şi „familii" ca la Gherla.

RECULEGERE

In fine, a fost ţinut ca să mediteze în cămăruţă, o săptămână. Intre timp, i s'a dat hârtie, toc şi cerneală şi i s'a spus:

— Scrie tot ce-ţi aduci aminte.

A scris cum a murit tatăl său, cum a murit călcat de un automobil Griveiu, cum mama sa neavând bani ca să-i plătească taxele la şcoală, s'a gândit să-l aducă la puşcăria de copii, ca să poată învăţa carte.

Domnul director a citit aceste naive memorii şi din analiza lor a dedus tratamentul ce trebue să i se aplice copilului: a dat o serie de ordine în consecinţă, şi deţinutul benevol, a fost scos din celulă, scuzaţi, din cămăruţă, — şi purtat iară prin sumbre coridoare şi prin curţi împrejumuite cu ziduri înalte.

Un copil a vârât capul printre gratiile unei uşi, şi-l priveşte...

In curte, un şir de copii plivesc iarba crescută între pietre. (Deţinuţii din Cayenne se plâng că aceasta este cea mai penibilă corvoadă, prin monotonia ei, la care sunt supuşi, — dar „elevii" dela Gherla nu au de unde să ştie asta).

Copilul traversează dormitoarele goale.

Noului puşcăriaş i se dă un pat, un dulăpior, un sertar dela masă, — într'un dormitor. I se spune:

— Patul trebue să fie bine făcut, lucrurile în ordine, în dulap, tacâmurile curate. Ziua n'ai voie să te aşezi pe pat, oricât de obosit vei fi. Altfel, îţi luăm salteaua, şi vei dormi pe fierul gol!

Copilul şi-a aşezat lucrurile din trăistuţă în dulap. Dar el n'are nici un înger, ca să-l lipească pe uşe... Nici un înger „poză", de carton, cum au alţii, mai vechi...

LA MUNCA

Apoi, noul deţinut e scos la câmp, la muncă, pe malul Someşului, unde copiii lucrează 55 de jugăre.

Când te apropii, ies stoluri de copii din porumburile înalte cât omul.

Ce faceţi oare pitulaţi prin porumburi ?

— Plivim.

Liceul Gh. Lazăr

Majoritatea sunt condamnaţi pentru că au furat de foame! Ar fi muncit, dacă ar fi avut unde. Dovada e că muncesc acum. Ei sădesc flori ce se vând în oraş, fabrică 6—800 kgr. de pâine pe zi, şi ar fi putut face şi munci agricole cu tractoare, dacă statul nu le-ar fi luat pământul.

Ţesătoria poate da 35.000 metri pe an. Institutul are nevoe de 1 vagon de lână, dar i se trimite... 65 kgr. El ar putea furniza postav poliţiei, dar acum nu ajunge nici pentru îmbrăcămintea deţinuţilor, cari sunt îmbrăcaţi ca vai de ei.

Se desfăşoară la „Gherla" o muncă prodigioasă. Veniturile — numai florăria produce 50.000 lei, — le ia în mare parte Statul iar institutul cu micii săi deţinuţi, e lăsat în mizerie.

Conducătorii pun accentul pe reeducare prin muncă şi de aceea înlătură pe cât posibil din sufletul copilului, impresia că se află în închisoare. Dar copiii nu se consideră la şcoală. Ei au conştiinţa că sunt la puşcărie, şi pentru mulţi această conştiinţă e ruinătoare sufleteşte.

VIAŢA COPIILOR DEŢINUŢI

E de notat că bătaia era la început reglementară în acest institut. Acum, ea a fost înlocuită cu cămăruţa de meditaţie, care când e frig, nu e utilizată. Aceste cămăruţe sunt curate şi aerisite; ele servesc la izolarea preventivă şi pentru a creea deţinutului o stare de reculegere, uşor utilizabilă de pedagog în vederea educaţiei minorului.

Inchiderea în cămăruţă se face cu aviz medical.

Oricât de asemănătoare sunt aceste „cămăruţe de meditaţie", cu celulele unei închisori, ele totuş sunt preferabile schingiuirilor şi acelor bătăi sinistre, ce se practică de obiceiu în penitenciar.

Şi fără bătaie viaţa deţinuţilor, în special a copiilor deţinuţi (majoritatea findcă sunt anormali iresponsabili !) e foarte aspră.

La Gherla, sunt sculaţi la 5 dimineaţa; pânăla 6.30 spălare, rugăciune...

Rugăciunea copiilor închişi, e foarte emoţionantă. Ei nu spun rugăciunea, ci, cu mâinile împreunate pe piept, în poza îngerilor, aci micii blestemaţi ai societăţii, o cântă. La masă, seara, în pat, în genunchi, cântă o litanie desnădăjduită şi parcă, ştiindu-se blestemaţi, nu cutează să ridice ochii spre cer...

Urmează la 7 dimineaţa, în loc de ceaiu, un fel de supă de chimion. Dela 7-8 meditaţie, vizita medicală.

Apoi clasă, iar dela 10-12 atelier.

Masa. O oră de recreaţie. Apoi clasă, atelier, — sau munca la câmp, — curăţire, inspecţia corporală, stingerea.

Cunoaştem cazuri, când inspectori, ce se pretind oameni culţi şi la curent cu toată pedagogia, venind la diferite instituţii de corecţie, fac aspre observaţii profesorilor de ce nu bat pe deţinuţi ! Ei se declară contra mijloacelor umane de corecţiune şi propovăduesc supremul argument: „bătaia e ruptă din rai".

De aceea, probabil, deţinuţii preferă infernul...

Azi, accentul didactic a slăbit, întărindu-se iară caracterul penitenciar al institutului.

Acum câţiva ani, s'a făcut însă o interesantă experienţă; iată cum ne înfăţişa un pedagog de pe atunci, principiile de educaţie ce se aplicau la închisoarea de copii.

Copilul nou venit la institutul preventiv de minori din Gherla, e lăsat un timp ca să se reculeagă. In fine, este înglobat în aşa zisa „Familie experimentală", o grupare de noi veniţi, unde i se întocmeşte fişa personală. Şeful familiei experimentale ţine la zi o condică a familiei, unde notează observaţiuni asupra felului de a fi şi de a se purta al copilului.

Noii veniţi sunt împărţiţi în atâtea grupe, câte ateliere sunt. Fiecare grup stă în fiecare atelier 6 zile, pentru a se vedea ce meserie i se potriveşte mai bine micului internat. La alegerea meseriei e întrebat atât maestrul, cât şi elevul.

In fine, ucenicul se fixează în una din „familii".

Principiul general de educaţie ce se aplică micilor deţinuţi, este al individualizării învăţământului: să se dea fiecăruia învăţământul potrivit spiritului său.

Pentru aceasta, se aplică un sistem foarte interesant de seriaţiune, — de împărţire a elevilor în grupe omogene.

Direcţiunea institutului aplică legea penitenciarelor, din 1929, ea nu se poate însă complet aplica, deoarece lipseşte personalul specializat pentru acea seriaţiune psihologică, medicală şi pedagogică a elevilor, lipseşte un laborator psichotechnic, lipsesc pavilioanele despărţite unul de altul, nu sunt destui învăţători...

Dinescu şi Răşcanu, fotografiaţi la reconstituirea crimei

Direcţia generală a închisorilor, a luat măsuri să se prevadă institutul dela Gherla cu un laborator şi un medic psihiatru.

Din nefericire, criza a făcut ca azi viaţa de puşcăriaş să se accentueze, în detrimentul celei de elev cu care urmau să fie reeducaţi.

RASCOALA DELA INSTITUTUL DE MINORI DELA CLUJ

Institutul dela Cluj şi-a făcut un renume, de când s'a dat un fel de luptă între minorii din două şcoli de acolo. Acum câţiva ani, din cauza lipsei de local, institutul acesta a cerut localul şcoalei de meserii a orfanilor, care fusese evacuat. Cu ocazia evacuării, orfanii s'au revoltat şi cât p'aci să isbucnească un războí între micii deţinuţi ai institutului şi aceşti evacuaţi.

In timpul evacuării am vizitat localul acelei şcoli: era ca în urma unei devastări. Cel mai frumos institut de pe vremea ungurilor, devenise o ruină. Prin tavan ploua, zidurile se năruiau, gratiile dela ferestre fuseseră în parte scoase, erau zeci de geamuri sparte, iar o admirabilă seră de flori par'că fusese bombardată, oferind aspectul peisajelor de pe front.

Conflictul dintre institutul preventiv şi şcoala de orfani era acut. Grave învinuiri s'au adus de ambele părţi. Când institutul a pus un gardian la poartă, după ce a ocupat localul şcoalei, orfanii au venit să ia cu asalt şcoala, au lovit cu berbecele în porţi şi în ziduri, ca într'o cetate, şi au reuşit să facă nişte găuri în zi-

dul înconjurător, de unde au sărit în curte, şi alungând pe paznic, au recucerit în urale cetatea lor didactică, având în frunte pe un pedagog!

Când am vizitat institutul preventiv se afla acolo şi minorul Dobrescu, cel care în complicitate cu Trotu a ucis la Adjud în 1925 pe soţii Michel şi Natalie Schaffer. Faptele sunt înfiorătoare: cei doi minori au intrat în cârciuma soţilor Schaffer cu intenţia să-i prade. Au cerut de băut. La plată, Trotu a dat o lovitură de cuţit în ceafa bătrânului Michel, care căzu ca trăznit, scoţând un ţipăt înfiorător. La auzul acestui strigăt se ivi baba dintr'o cameră vecină. Unul cu o bardă, celălalt cu un cuţit, cei doi precoci şi fioroşi asasini s'au repezit la ea. Baba a primit 15 lovituri. Ambele victime au fost oribil căsăpite şi se pare că o sete monstruoasă de sânge au făcut pe cei doi minori să continue a-i măcelări, chiar după ce era evident că bătrânii crâşmari îşi dăduseră sufletul. O asemenea ferocitate la doi copii, — Trotu avea, când a făcut crima 19 ani, iar Dobrescu 18, — e într'adevăr ceva extraordinar. Totu a fost apoi trimis la închisoarea dela Aiud, iar Dobrescu în institutul dela Cluj, a devenit un bun tâmplar şi printr'un ciudat contrast cu trecutul său, începuse să se poarte foarte bine. Trotu însă era mai sălbatic şi de aceea a fost izolat într'o închisoare cu regim mai aspru, cum este cea dela Aiud...

S. V.

In numărul viitor citiţi în „Realitatea Ilustrată" începutul senzaţionalului reportaj foileton, achiziţionat în exclusivitate, cu mari sacrificii pentru România:

„In jurul lumii"

de celebrii scriitori JULES SAUERWEIN şi MARC CHADOURNE.

Va fi un reportaj care va dezvălui lucruri necunoscute marelui public şi care va fi de la început până la sfârşit; dealungul capitolelor sale unul din cele mai palpitante articole din câte au apărut în presa românească.

Expoziţia Mina Byck - Wepper

Duminică 29 Aprilie ora 10 are loc în *Sala Ileana* (Cartea Românească) vernisagiul expoziţiei de desen alb-negru a talentatei artiste pictor *Mina-Byck Wepper.*

Expoziţia va fi deschisă până la 20 Maiu, putând fi vizitată zilnic, între orele 8—1 şi 3—7.

Sosirea echipei reprezentative de foot-ball a Jugoslaviei

A sosit în Capitală echipa naţională de foot-ball a Jugoslaviei. Oaspeţii au fost întâmpinaţi de ministrul Jugoslaviei la Bucureşti, d. Ciolac Antici, de federalii noştri în frunte cu d. Davilla, O. Luchide şi N. Lucescu precum şi de un numeros public care a făcut sârbilor o manifestaţie de simpatie. Cei unsprezece titulari au venit însoţiţi de trei rezerve şi de doi oficiali: căpitanul echipei, d. Simonovici, şi secretarul extern al federaţiei Jugoslave, d. Parolicievici. Intrebat, d. Simonovici a declarat că va alinia echipa astfel: Galser; Belisevici, Suchci; Arsenievici; Gayer, Lechner; Glisovici; Wiadinovici; Marianovici; Kragici, Kokosovici.

Cele trei rezerve sunt: Ciulici, Seculici şi Iastreb.

Fotografia noastră a fost luată la sosire pe peronul Gării de Nord.

Sindicatul funcţionarilor particulari şi angajaţilor comerciali din Timişoara a dat recent un festival în cursul căruia s'a reprezentat „Salomea", jucată chiar de membrii Sindicatului. Fotografia noastră a fost luată după spectacol, pe scenă. (Foto Leonardo, Timişoara).

Un grup de diletanţi a jucat la Timişoara opereta „Vânzătorul de păsări". Fotografia noastră a fost luată în timpul spectacolului. (Foto Leonardo, Timioşara).

Din toată lumea

Pe minunata plajă din California, unde soarele este etern, sportul este în floare, alături de frumusețea desăvârșită. Iat-o pe Miss Diane Rubin, premiată recent la un concurs de eleganță, contemplând încântată săritura cu adevărat excepțională executată de campionul american Paul Wolf.

Insulele Filipine — singura colonie a Statelor Unite — au obținut de la congresul american, independența. In fotografia noastră îl vedem pe președintele Roosevelt semnând la Washington actul de independență.

Iată în fotografia de mai jos o veritabilă reuniune de staruri. Vedem de la stânga la dreapta pe Johnny Weissmüller, Bruce Cabot, Lupe Velez Weissmüller, Sandra Shaw Cooper, Gary Cooper (îl vedeți ce îndrăgostit este de soția lui?)

Această mică și drăgălașă duduiță din San Francisco — Mabel Balentini — este o mare iubitoare de animale. Iat-o în fotografia noastră dresând cu multă dibăcie un canar.

O NOUA CONCEPȚIE A *Universului*

Celebrul astronom englez Sir Arthur Eddington a făcut unui ziarist englez câteva declarații interesante asupra icoanei moderne a universului.

PERSOANELE, care nu posedă suficiente cunoștințe științifice ca și profanii lipsiți de cele mai elemantare noțiuni în domeniul astronomiei, înțeleg destul de greu orice li s'ar vorbi despre univers.

Pe de altă parte, rapiditatea neînchipuită cu care s'au succedat în timpul din urmă nouile teorii astronomice, față de numărul destul de restrâns de fapte care pot fi dovedite într'un chip evident, fac și mai anevoioasă înțelegerea lor, pentru persoanele lipsite de o cultură științifică specială.

Celebrul astronom englez Sir Arthur Eddington, solicitat de un ziarist să înfățișeze, pe înțelesul tuturor, icoana modernă a universului, a început prin a declara că e foarte greu de dat un răspuns potrivit în câteva cuvinte.

„Dar" — adăugă el — „voiu face tot posibilul ca să vă împac". Să dăm cuvântul astronomului englez:

UN ROMAN POLIȚIST AL ȘTIINȚEI

Chestiunea prezintă multe aspecte diferite și ideile moderne asupra materiei, energiei și radiației sunt extrem de delicate.

Dacă-mi dați însă voie să consider că întrebarea dv., se referă la universul astronomic, la întinderea și la organizarea sistemului de stele și de nebuloase, atunci sarcina mea mi se pare mult mai simplă.

Totuș, trebue să considerăm rezultatele actuale ale cercetărilor noastre ca un soi de „roman polițist al științei", ca un capitol de roman senzațional, în care autorul crimei nu poate fi încă descoperit, dar în care bănuelile sunt bine conduse.

Dar, să părăsim metaforele împrumutate din literatura polițistă și să ne întoarcem la matematică.

Acela, care cercetează rostul universului, ar face bine, — după părerea mea — să-și amintească de ceeace am putea numi o „mică tablă de înmulțire cerească". Dacă am lua ca unitate o stea, am putea spune că o sută de milioane de stele alcătuesc o „Cale a Laptelui" și că o sută de mii de milioane de „Căi ale laptelui" formează un univers.

— Care este înțelesul real al acestor cifre uimitoare, domnule profesor?

— Ele ne dau cel puțin o indicație despre progresele imense realizate de curând în domeniul marilor descoperiri astronomice.

Nu e prea multă vreme, de când cei mai mari astronomi ai noștri credeau că sistemul de stele, care cuprinde pământul, constituia el singur întregul univers. E caracteristic faptul că 80 la sută din cărțile de astronomie, de o valoare mijlocie, publicate în preajma anului 1900, se ocupau aproape exclusiv de sistemul solar.

Abia de vreo zece ani încoace am reușit să strângem o serie de mărturii, care ne dau dovezi suficiente, că ceeace numim univers este incomparabil mai întins, decât am fi putut vreodată cuteza s'o credem, chiar și în vis.

— Cum ați putut dobândi aceste mărturii?

O CALATORIE LA CAPATUL PAMANTULUI

— Nu cred că dv. sau cititorii dv. îmi vor fi recunoscători, dacă aș încerca să intru în amănunte, care sunt foarte complicate și nu prezintă decât un interes technic.

Pentru a înfățișa însă situația în linii mari, vom spune totuș că am ajuns să fixăm scara distanțelor celor mai depăr-

Profesorul Einstein, fotografiat la New-York cu prilejul recentei vizite pe care a făcut-o acolo.